

Baltijas

Musiku Kalendars

1891. gadam

— ◆ ◆ ◆ —
Straumes Jahna
(Waidelaischa)

w a d i t s u n i s d o t s.



Zelgawā, 1890.

Rakstos eespeefts A. Heinberga speestawā.

Wišās grahm



Latweešču tautas školam

Jurjann Andreja sakrahtas un eerihkotas.

Saturš: 25 koraki un garigas dseefmas ar latwišku un free-
wišku tekstu, 25 latweešču tautas dseefmas, 7 lihgo dseefmas, 7 rotašas,
2 šuhhpuka dseefmas, goda dseefma, garwiku dseefma, 25 freewu tautas
dseefmas. Wišās dseefmas tā eerihkotas, ka tās war dseedat gan 1-
2-, 3-, gan 4-balsīgi.

NB. Dseefmas no Terbatas mahžibas apgabala zeen. furatora
īga atwehletas leetošchanai latweešču tautas školās. — Makšā 40 kap.

Septindesmit tšhetrbalsīgās garigas dseefmas jaukštem foreem

basnizās gada-šwehtkeem — šastahdijis Kr. Vienewalds.

~~20~~ Makšā 2 rbl. 50 kap. ~~20~~

J. J. Steffenhagen un dehs,
Selgawā.

Wiegneru Ernesta

Sagatawošchanas kuršs

korn dseedaschanā

dabujams wišās leelafās latw. grahmātu
pahrdotawās.

NB. Driškumā isnahšs otrs kursos.



Baumann Karls

Est. A-17910

Baltijas

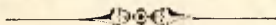
Muſikas Kalendars

1891. gadam.



Straumes Jahna
(Maibelaiſča)

wadits un isdots.



Jelgawâ, 1890.

Nakstos eespeesſts A. Reinberga ſpecſtawâ.

Экз. 100

А. И. Купцов

1891

Дозволено цензурою. Рига, 28 ноября 1890.

Экз. 100

Экз. 100

Gadsfahrtas.

- 1) **Pawafars** fahrtas 8. martā, pulksten 11. wafarā; tad deena un nakts weenā garumā.
- 2) **Wafara** fahrtas 9. junijā, pulksten 7. pehž pusdeenas; fchi ir garākā deena gadā.
- 3) **Indens** fahrtas 11. septembrī, pulksten 10. preekšč pusdeenas; tad deena un nakts weenā garumā.
- 4) **Seema** fahrtas 10. dezembrī, pulksten 4. no rihta; fchi ir īsfākā deena gadā.

Gada zeturfchui.

13. martā.	18. septembrī.
12. junijā.	18. dezembrī.

Mehnefcha zeturfchui.

● jaunš mehnefis.	● pilnš mehnefis.
3 pirmais zeturfchnis.	☾ pehdejais zeturfchnis.

Saules un mehnefcha aptumfchojchanās 1891. gadā.

Schini gadā buhs **diwas** faules un **diwas** mehnefcha aptumfchofchanās, no turām pirmā faules un abas mehnefcha aptumfchofchanās pee mums buhs redsamas.

Mehnefis pirmo lahgu pilnigi aptumfchofees 11. majā ap wafaru un buhs redsams Australijā, Ašijā, Afrikā un Eiropā.

Saule pirmo lahgu rinkejadi aptumfchofees 25. majā pehžpusdeenā un buhs redsama Seemet-Amerikas leelafajā daļā un Eiropā. Baltijā fauli redsēs tikai pa daļai aptumfchojamees.

Mehnefis otro lahgu pilnigi aptumfchofees naksti no 3. uš 4. nowembri un buhs redsams Ašijas leelafā reetruma daļā, Eiropā, Afrikā un Amerikā.

Saule otro lahgu pa daļai aptumfchofees 19. now. ap pusdeenās laiku un buhs redsama deenw. polar-apgabalos.

28. aprili no rihta Merkurs ees faulei garam un pa daļai buhs redsams Baltijā.

Jauna gada **jausvara** mehnešis.

Deenas	Deenam slaitis un wahrds.	Jaun. t.	S a u l e				M e h n e š s				Deenas gar.	
			lēz		noreet		lēz		noreet		st.	m.
			p.	m.	p.	m.	p.	m.	p.	m.		
D.	1 Jauna gada d.	13	8	32	3	46	R.	W.			7	14
A.	2 Abels	14		31		48	10	48	9	16		17
B.	3 Meerwaldis	15		30		50	11	—	10	48		20
P.	4 Spodra (p. 7, 54)	16		29		52	11	9	R.			23
G.	5 Sihmanis m. r.	17		28		54	11	19	0	16		26

Treju kungu jeb swaigšnes deena.

G.	6 Swaigšnes d.	18	8	26	3	56	11	32	1	43	7	30
P.	7 Rota	19		25		58	11	45	3	8		33
D.	8 Olgerds	20		23	4	0	W.		4	31		37
A.	9 Rāspars	21		22		2	0	30	5	50		40
B.	10 Bahvils weent.	22		20		4	1	7	7	1		44
P.	11 Franziska	23		19		6	1	58	7	57		47
G.	12 Reinis	24		17		8	3	4	8	39		51

1. fwehtdeena pēh swaigšnes deenas.

G.	13 Ringolds (p. 2,	25	8	15	4	10	4	17	9	6	7	55
P.	14 Roberts (2 m. r.)	26		14		13	5	32	9	24		59
D.	15 Milda	27		12		15	6	49	9	39	8	3
A.	16 Mahrzis	28		10		17	8	4	9	45		7
B.	17 Tenis	26		8		19	9	18	9	58		11
P.	18 Antons	30		6		22	10	32	10	6		16
G.	19 Reistuts	31		4		24	11	48	10	14		20

2. fwehtdeena pēh swaigšnes deenas.

G.	20 Gaismona	1	8	2	4	26	R.		10	23	8	24
P.	21 Agnese (p. 6,	2		0		28	1	8	10	35		28
D.	22 Austris (19 m. r.)	3	7	58		31	2	30	10	48		33
A.	23 Greeta	4		56		33	3	56	11	9		37
B.	24 Krīšchus	5		54		35	5	20	11	42		41
P.	25 Bahvila atgreesch.	6		52		38	6	35	W.			46
G.	26 Ansis	7		50		40	7	31	1	49		50

3. fwehtdeena pēh swaigšnes deenas.

G.	27 Ilse	8	7	48	4	42	8	10	3	21	8	54
P.	28 Karlis (p. 3,	9		45		44	8	38	5	2		59
D.	29 Tifla (49 m. r.)	10		43		47	8	52	6	42	9	4
A.	30 Maja	11		41		49	9	4	8	20		8
B.	31 Tefla	12		39		51	9	15	9	54		12

Swetschu februara mehnesis.

Deenas	Deenam skaitlis un wahrs.	Sain. l.	S a u l e				M e h n e s s				Deenas gar.
			le3		nove et		le3		noveet		
			p.	m.	p.	m.	p.	m.	p.	m.	
P.	1 Laima	13	7	36	4	54	R.	W.			9 18
S.	2 Swetschu d.	14		34		56	9	38	11	23	22

4. swehtdeena pe33 swaigsnēs deenas.

S.	3 Ida p. 8. 6 m.	15	7	31	4	58	9	50	R.		9 27
P.	4 Veronika (w.	16		29	5	1	10	7	2	19	32
D.	5 Agate	17		27		3	10	31	3	43	36
L.	6 Dahrta	18		24		5	11	3	4	54	41
J.	7 Rifards	19		22		7	11	51	5	56	45
P.	8 Salamans	20		19		10	W.		6	40	51
S.	9 Spodrite	21		17		12	2	3	7	11	55

5. swehtdeena pe33 swaigsnēs deenas.

S.	10 Paulina	22	7	14	5	14	3	20	7	31	10 0
P.	11 Witauts p. 8,	23		12		16	4	37	7	47	4
D.	12 Karlina (55 m. w.	24		9		19	5	33	7	57	10
L.	13 Brigis	25		7		21	7	6	8	7	14
J.	14 Valentins	26		4		23	8	27	8	14	19
P.	15 Gaidulis	27		2		25	9	37	8	23	23
S.	16 Julija	28	6	59		28	10	54	8	31	29

9. swehtdeena preekšč leeldeenas.

S.	17 Konstanzija	1	6	56	5	30	R.		8	40	10 34
P.	18 Konfordija	2		54		32	0	15	8	53	38
D.	19 Sane p. 9, 14	3		51		34	1	37	9	10	43
L.	20 Induls (m. w.	4		49		36	2	49	9	36	47
J.	21 Arija	5		46		39	4	18	10	16	53
P.	22 Petera krehfla d.	6		43		41	5	22	11	18	58
S.	23 Klotilde	7		41		43	6	6	W.		11 2

8. swehtdeena preekšč leeldeenas.

S.	24 Ap. Mat.	8	6	38	5	45	6	35	2	18	11 7
P.	25 Alma (27 m. w.	9		35		48	6	55	4	—	13
D.	26 Evelina p. 1,	10		33		50	7	10	5	39	17
	Keis. Majestates Alekf. Aleksandrowitšha dīm. d.										
L.	27 Linija	11		30		52	7	22	7	19	22
J.	28 Smidra	12		27		54	7	31	8	53	27

Batvasara marta mehnešis.

Deenas	Deenam skaitlis un wahrds.	Saulis	S a u l e				M e h n e š i s				Deenas gar.	
			l.	m.	p.	m.	l.	m.	p.	m.	st.	m.
S.	1 Gedimius	13	6	25	5	56	R.	—	—	—	11	31
P.	2 Pawise	14	—	22	—	58	7	53	11	58	—	36

Reif. Majestates Aleff. Aleksandrowitscha wald. eef.

7. fwehtdeena preefsch leetdeenas.

S.	3 Matihfs	15	6	19	6	1	8	10	R.	—	11	42
P.	4 Mife (p. 10. 47 m.	16	—	16	—	3	8	31	1	26	—	47
D.	5 Wastlahws Dr.	17	—	14	—	5	9	1	2	46	—	51
L.	6 Belnu deena	18	—	11	—	7	9	44	3	53	—	56
J.	7 Ella	19	—	8	—	9	10	42	4	43	12	1
P.	8 Dagmara	20	—	6	—	11	11	52	5	17	—	5
S.	9 Ewalds	21	—	3	—	13	W.	—	5	41	—	10

1. gawenu fwehtdeena.

S.	10 Schenija	22	6	0	6	15	2	23	5	56	12	15
P.	11 Konstantins	23	5	57	—	18	3	40	6	7	—	21
D.	12 Gregors	24	—	55	—	20	4	54	6	16	—	25
L.	13 E. Ig. d. G. zet. (M)	25	—	52	—	22	6	9	6	24	—	30
J.	14 Matilde (p. 2, 48	26	—	49	—	24	7	26	6	31	—	35
P.	15 Ulrika (m. w.	27	—	46	—	26	8	42	6	40	—	40
S.	16 Gabriels	28	—	44	—	28	10	3	6	48	—	44

2. gawenu fwehtdeena.

S.	17 Gertrude	29	5	41	6	30	11	24	6	58	12	49
P.	18 Adolina	30	—	38	—	32	R.	—	7	14	—	54
D.	19 Zahlews	31	—	36	—	35	0	49	7	37	—	58
L.	20 Mabe	1	—	33	—	37	2	8	8	9	13	4
J.	21 Benedikts (p. 8,	2	—	30	—	39	3	16	9	1	—	9
P.	22 Rafaeļs (1 m. r.	3	—	27	—	41	4	5	10	16	—	14
S.	23 Mirdsa	4	—	25	—	43	4	38	11	45	—	18

3. gawenu fwehtdeena.

S.	24 Rajimirs	5	5	22	6	45	5	—	W.	—	13	23
P.	25 Mahr. pafl.	6	—	19	—	47	5	15	3	—	—	28
D.	26 Emanuels	7	—	17	—	49	5	27	4	38	—	32
L.	27 Gustis (p. 10,	8	—	14	—	51	5	37	6	14	—	37
J.	28 Eugenija (33 m. w.	9	—	11	—	53	5	47	7	49	—	42
P.	29 Filipina	10	—	9	—	56	5	56	9	21	—	47
S.	30 Gidis	11	—	6	—	58	6	5	10	51	—	52

4. gawenu fwehtdeena.

S.	31 Godinsch	12	5	3	7	0	6	23	—	—	13	57
----	-------------	----	---	---	---	---	---	----	---	---	----	----

Sulu aprīša mehnefīs.

Deenas gar.	Deenam skaitis un mahrs.		deun.	S a u l e				M e h n e f s				Deenas gar.	
	lēz			noreet		lēz		noreet					
	p.	m.		p.	m.	p.	m.	p.	m.				
P.	1	Teodora	13	5	1	7	2	R.		R.		14	1
D.	2	Teodosija	14	4	5	8	4	7	3	2	1	3	6
L.	3	Ferdinands	15		5	6	6	8	2	9	2	4	10
Ž.	4	Walda p. 3, 17	16		5	3	8	9	4	0	3	2	15
P.	5	Bertolds (m. r.)	17		5	0	10	0	5	5	3	5	20
S.	6	Mihle	18		4	8	13	W.		4	1	0	25

5. gatvenu šwehtdeena.

S.	7 Arons	19	4	4	5	7	1	2	5	4	1	14 30
P.	8 Edgars	20		4	3	17	2	4	0	4	2	34
D.	9 Valerija	21		4	0	19	3	5	5	4	3	39
L.	10 Margons	22		3	8	21	5	1	0	4	4	43
Ž.	11 Hermans	23		3	5	23	6	2	9	4	4	48
P.	12 Julijs p. 6, 42	24		3	3	25	7	4	9	4	5	52
S.	13 Jagailis (m. r.)	25		3	0	27	9	1	1	5	7	57

Pušpolu šwehtdeena.

S.	14 Bergrubs	26	4	2	8	7	10	3	7	5	2	15 1
P.	15 Pluhdons	27		2	5	32	11	5	9	5	4	7
D.	16 Mintauts	28		2	3	34	R.		6	8		11
L.	17 Rudolfs	29		2	0	36	1	1	1	6	5	16
Ž.	18 Saka zeturtd.	30		1	8	38	2	7	8	—		20
P.	19 P. peektd. p. 3,	1		1	6	40	2	4	3	9	2	24
S.	20 Nameifis (27 m. w.)	2		1	3	42	3	8	10	5	7	29

Leeldeenās šwehtfi.

S.	21 1. Id. Engeline	3	4	1	1	7	3	2	4	W.		15 33
P.	22 2. leelb. Arends	4			9	46	3	3	6	2	8	37
D.	23 Jurgis	5			6	49	3	4	6	3	4	43
L.	24 Waldons	6			4	51	3	5	2	5	1	47
Ž.	25 Markus (p. 8, 51)	7			2	53	4	1	6	4	5	51
P.	26 Rūhšinfch m.	8			0	55	4	1	1	8	1	55
S.	27 Klementina (r.)	9	3	5	8	57	4	2	4	9	4	59

Leeldeenās atšwehte.

S.	28 Teresija	10	3	5	5	7	4	5	4	11	1	16 4
P.	29 Imauts	11		5	3	8	5	2	6	R.		8
D.	30 Lilija	12		5	1	3	6	1	3	0	2	12

Lapu maja mehnefīs.

Deenas	Deenam skaitlīs un wahrds.	Dein. t.	S a u l e				M e h n e f ī s				Deenas gar.	
			lēj		noret		lēj		noret		st.	m.
			u.	m.	p.	m.	p.	m.	p.	m.		
D.	1 Lapu deena	13	3	49	8	5	R.		R.		16	16
B.	2 Sigismunds	14		47		7	8	30	1	50		20
P.	3 Krusta atr. p. 8,	15		45		9	9	48	2	12		24
S.	4 Seedonīs (41 m. w.	16		43		11	11	6	2	26		28

2. fwehtdeena peh̄s leeldeenās.

S.	5 Gederts	17	3	41	8	12	R.		2	36	16	31
P.	6 Didriķis	18		39		14	1	38	2	45		35
Ironamantineecka Nikol. Aleksandrowitscha dīm. d.												
D.	7 Jete	19		38		16	2	53	2	52		38
T.	8 Stanislawš	20		36		18	4	9	2	59		42
B.	9 Sw. Nikolais	21		34		20	5	30	3	7		46
P.	10 Maija (p. 9, 2	22		32		22	6	52	3	16		50
S.	11 Maila m. w.	23		31		23	8	18	3	27		52

3. fwehtdeena peh̄s leeldeenās.

S.	12 Walija	24	3	29	8	25	9	42	3	44	16	56
P.	13 Mišlwaldis	25		28		27	11	3	4	9		59
D.	14 Krifchjahnš	26		26		29	R.		4	49	17	3
T.	15 Sofija	27		25		30	0	5	5	49		5
Keisarišku Mijetatu kronščhanas fwehtī.												
B.	16 Seedone	28		23		32	0	47	7	10		9
P.	17 Herberts (p. 8,	29		22		33	1	14	8	41		11
S.	18 Geriks m. w.	30		21		35	1	31	10	16		14

4. fwehtdeena peh̄s leeldeenās.

S.	19 Fihlipo	31	3	19	8	36	1	44	11	49	17	17
P.	20 Sibila	1		18		38	1	56	R.			20
D.	21 Ernestina	2		17		39	2	4	2	51		22
T.	22 Emilija	3		16		41	2	14	4	23		25
B.	23 Leontina	4		15		42	2	24	5	59		27
P.	24 Krustinsch (p. 7, 2	5		14		43	2	37	7	28		29
S.	25 Elfrida m. w.	6		13		44	2	54	8	55		31

5. fwehtdeena peh̄s leeldeenās.

S.	26 Edwards	7	3	12	8	46	3	20	10	12	17	34
P.	27 Ludolfs	8		12		47	4	—	11	10		35
D.	28 Vilhelms	9		11		48	4	54	11	50		37
T.	29 Maksimilians	10		10		49	6	1	R.			39
B.	30 Jēsus deb. br.	11		10		50	7	28	0	19		40
P.	31 Alida	12		9		50	8	46	0	33		41

Basaras junija mehnešis.

Deinās	Deenam skaitlis un wahrds.	Jau. l.	S a u l e			M e h n e š s			Deenas gar.
			lež p.	noreet m.	u.	lež p.	noreet m.	u.	
G.	1 Tabīwaldis	13	3	9	8 51	11	19	0 54	17 42

6. fwehtdeena peh3 leeldeenas.

G.	2 Emma	14	3	8	8 52	11	19	0 54	17 44
P.	3 Grafms p. 2, 10	15		8	53	12		1 1	45
D.	4 Ubfinsch (m. w.	16		8	53	1	50	1 8	45
L.	5 Ramefis	17		8	54	3	4	1 15	46
J.	6 Weikla	18		8	54	4	27	1 24	47
P.	7 Lufrezija	19		8	55	5	52	1 33	47
G.	8 Medards	20		8	55	7	20	1 49	47

Basaras fwehtu.

G.	9 1. w. fw. Walesta	21	3	8	8 55	8	44	2 9	17 47
P.	10 2. w. f. Leons	22		8	55	9	54	2 42	47
D.	11 Widewuts (p. 6,	23		8	55	10	45	3 37	47
L.	12 Tija (49 m. r.	24		9	55	11	18	4 52	47
J.	13 Tobias	25		9	55	11	39	6 23	47
P.	14 Josefina	26		9	55	11	53	8 —	46
G.	15 Amilda	27		10	55	12		9 33	45

Basaras fwehtu atfwehte.

G.	16 Justina	28	3	11	8 55	0	5	11 7	17 44
P.	17 Arturs p. 0, 53	29		11	55	0	14	12	44
D.	18 Alberts (m. r.	30		12	54	0	22	2 7	42
L.	19 Wiktors	1		13	54	0	32	3 38	41
J.	20 Rafmona	2		14	53	0	44	5 9	39
P.	21 Emils	3		15	53	0	59	6 36	38
G.	22 Endmila	4		16	52	1	22	7 56	36

1. fwehtdeena peh3 wasaras fwehtu atfwehtes.

G.	23 Malwina	5	3	16	8 51	1	55	9 —	17 35
P.	24 Jahnis Krist.	6		17	51	2	45	9 48	34
D.	25 Milija (p. 5, 35	7		19	50	3	50	10 17	31
L.	26 Rubrifis (m. r.	8		20	49	5	7	10 37	29
J.	27 7 guletaji	9		21	48	6	27	10 52	27
P.	28 Weestars	10		22	47	7	46	11 1	25
G.	29 Pet. un Bahw.	11		24	46	9	1	11 10	22

2. fwehtdeena peh3 wasaras fwehtu atfwehtes.

G.	30 Bahw. peem.	12	3	25	8 45	10	16	11 16	17 20
----	----------------	----	---	----	------	----	----	-------	-------

Seena **julija** mehnešis.

Deenas	Deenam skaitlis un wahrs.	Sant.	S a u l e				M e h n e š s				Deenas gar.	
			lež.		noret.		lež.		noret.			
			3.	m.	p.	m.	3.	m.	p.	m.	ft.	m.
P.	1 Teobalds	13	3	27	8	43	W.		W.		17	16
D.	2 Marijas peem. ☾	14		28		42	0	45	11	31		14
T.	3 Kornelijs (p. 7, 5	15		29		41	1	54	11	40		12
3.	4 Aldrifis (m. r.	16		31		39	3	27	11	51		8
P.	5 Andschus	17		32		38	4	53	R.			6
S.	6 Hektors	18		34		37	6	26	0	9		3

3. šwehtdeena peh3 wašaras šwehtku atšwehtes.

S.	7 Alina	19	3	36	8	35	7	36	0	36	16	59
P.	8 Skaidrite (p. 3,	20		38		33	8	36	1	20		55
D.	9 Akots ☉ 30 m. w.	21		39		32	9	17	2	28		53
T.	10 7 brahln deena	22		41		30	9	42	3	56		49
3.	11 Lihgsmite (Sunn d.	23		43		28	10	—	5	33		45
P.	12 Indrifis [fah.)	24		45		27	10	11	7	2		42
S.	13 Margreeta	25		46		25	10	12	8	48		39

4. šwehtdeena peh3 wašaras šwehtku atšwehtes.

S.	14 Dskars	26	3	49	8	23	10	32	10	22	16	35
P.	15 Apust. dal.	27		50		21	10	41	11	53		31
D.	16 Hermina ☾ p. 6,	28		52		19	10	51	W.			27
T.	17 Aleksis (9 m. r.	29		54		17	11	4	2	54		23
3.	18 Rosa	30		56		15	11	25	4	22		19
P.	19 Kamila	31		58		13	11	53	5	44		15
S.	20 Nameitis	1	4	0		11	R.	6	54			11

5. šwehtdeena peh3 wašaras šwehtku atšwehtes.

S.	21 Daniels	2	4	2	8	9	0	38	7	47	16	7
P.	22 Mar. Wlad.	3		4		7	1	38	8	20		3
Keisareenes Marijas Teodorownas wahra deena.												
D.	23 Adelheida ☉ p. 6,	4		6		5	2	53	8	44	15	59
T.	24 Kristina (49 m. w.	5		8		3	4	11	8	59		55
3.	25 Jekabs	6		10		1	5	29	9	10		51
P.	26 Anna	7		12	7	58	6	47	9	17		46
S.	27 Marta	8		14		56	8	2	9	25		42

6. šwehtdeena peh3 wašaras šwehtku atšwehtes.

P.	28 Bezilija	9	4	16	7	54	9	16	9	32	15	38
S.	29 Edmunds	10		18		51	10	31	9	38		33
D.	30 Rosalija (p. 10, 48	11		20		49	11	47	9	46		29
T.	31 Angelika ☾ m. w.	12		22		47	W.	9	56			25

Labības **augusta** mēnešis.

Deinās	Deenam skaitlis un wahrs.	Saul. t.	S a u l e				M e h n e š s				Deenas guz.
			lēz.		noret.		lēz.		noret.		
			p.	m.	p.	m.	p.	m.	p.	m.	
3.	1 Petera flehgfch.	13	4	24	7	44	22.	22.			15 20
P.	2 Pilnitis	14		26		42	3	51	10	31	16
G.	3 Augusts	15		28		40	5	13	10	6	12

7. swēhtdeena peļz wafaras swēhtu atswēhtes.

G.	4 Romans	16	4	30	7	37	6	22	R.		15 7
P.	5 Dswaldis	17		32		35	7	12	0	2	3
D.	6 Kristus apff.	18		34		32	7	43	1	20	14 58
L.	7 Alfreds (p. 11,	19		36		30	8	4	2	45	54
3.	8 Gotlibis (4 m. w.	20		38		27	8	18	4	36	49
P.	9 Paschwaldis (beig.)	21		40		25	8	30	6	17	45
G.	10 Labrenzis (Sunu d.	22		42		22	8	38	7	54	40

8. swēhtdeena peļz wafaras swēhtu atswēhtes.

G.	11 Olga	23	4	44	7	20	8	48	9	19	14 36
P.	12 Klara	24		46		17	8	57	11	3	31
D.	13 Elwira (p. 1, 46	25		48		14	9	5	22.		26
L.	14 Selma (m. w.	26		50		12	9	27	2	9	22
3.	15 Marijas deb. br.	27		52		9	9	53	3	35	17
P.	16 Anastasija	28		54		7	10	34	4	49	13
G.	17 Adele	29		57		4	11	29	5	47	7

9. swēhtdeena peļz wafaras swēhtu atswēhtes.

G.	18 Leene	30	4	59	7	1	R.		6	26	14 2
P.	19 Melanija	31	5	1	6	59	0	41	6	51	13 58
D.	20 Bernhards	1		3		56	1	57	7	5	53
L.	21 Radagaišs	2		5		53	3	15	7	20	48
3.	22 Madina (p. 9, 52	3		7		51	4	34	7	28	44
P.	23 Benjaminsch (m. r.	4		9		48	5	50	7	36	39
G.	24 Behtuls	5		11		45	6	4	7	41	34

10. swēhtdeena peļz wafaras swēhtu atswēhtes.

G.	25 Rudwikis	6	5	13	6	43	8	19	7	47	13 30
P.	26 Natalija	7		15		40	9	34	7	53	25
D.	27 Waldmeers	8		17		37	10	51	8	3	20
L.	28 Auguste	9		19		34	22.		8	15	15
3.	29 Jahna not. d.	10		21		32	1	34	8	32	11
P.	30 Aleksandris	11		23		29	2	55	9	—	6
Keisara Aleksandra Aleksandrowitscha wahra d.											
G.	31 Giltwairis (0, 43 m.	12		25		27	4	8	9	42	2

Rudena septembra mēnešis.

Deenas	Deenam skaitls un wahrs.	Saulis z.	S a u l e				M ē n e š ī s				Deenas gar.	
			lēz		noveet		lēz		noveet		st.	m.
			p.	m.	p.	m.	p.	m.	p.	m.		
11. svehtdeena pēh; wafaras svehtku atšwehtes.												
G.	1 Egidijs	13	5	27	6	24	W.	W.			12	57
P.	2 Lihse	14		29		22	5	42	11	48		53
D.	3 Berta	15		31		19	6	6	N.			48
T.	4 Dsintara	16		33		16	6	21	1	54		43
J.	5 Natanaels	17		35		13	6	36	3	36		38
P.	6 Wagnus ☉ p. 6,	18		37		10	6	45	5	17		33
G.	7 Regina (40 m. r.	19		39		7	6	53	6	57		28

12. svehtdeena pēh; wafaras svehtku atšwehtes.												
G.	8 Mar. dšm. d.	20	5	41	6	4	7	4	8	34	12	23
P.	9 Bruno	21		43		2	7	18	10	10		19
D.	10 Albertina	22		45	5	59	7	31	11	48		14
T.	11 Wahrpulis	23		48		56	7	53	W.			8
J.	12 Erna ☾ p. 0, 43	24		50		53	8	27	2	43		3
P.	13 Ifabela (m. r.)	25		52		51	9	20	3	46	11	59
G.	14 Krušta pazelfch.	26		54		48	10	27	4	30		54

13. svehtdeena pēh; wafaras svehtku atšwehtes.												
G.	15 Mikodemus	27	5	56	5	45	11	43	4	58	11	49
P.	16 Jakobina	28		58		42	N.		5	16		44
D.	17 Modriņsch	29	6	0		40	1	1	5	28		40
T.	18 Amalija Gada ž.	30		2		37	2	22	5	37		35
J.	19 Werners	1		4		34	3	39	5	45		30
P.	20 Marianna (34 m. r.)	2		6		32	4	53	5	51		26
G.	21 Ew. Mat. ☉ p. 2,	3		8		29	6	7	5	56		21

14. svehtdeena pēh; wafaras svehtku atšwehtes.												
G.	22 Moris	4	6	10	5	26	7	23	6	3	11	16
P.	23 Wladimirs	5		13		24	8	40	6	11		11
D.	24 Zahna eedf.	6		15		21	9	59	6	21		6
T.	25 Franzis	7		17		18	11	22	6	36		1
J.	26 Zahnis mahž.	8		19		15	W.		6	58	10	56
P.	27 Adolfs	9		21		13	1	59	7	35		52
G.	28 Wenzeslavs	10		23		10	3	—	8	30		47

15. svehtdeena pēh; wafaras svehtku atšwehtes.												
G.	29 Mikelis ☾ p. 0,	11	6	25	5	7	3	44	9	48	10	42
P.	30 Hironims (33 m. r.)	12		27		5	4	10	11	19		38

Leetūs **oktobra** mehnefīs.

Dienas gar.	Deenam flaitlīs un wahrdš.		Dau. t.	S a u l e				M e h n e f š				Deenas gar. st. m.	
				lēz		noreet		lēz		noreet			
				p.	m.	p.	m.	p.	m.	p.	m.		
D.	1	Mar. apfarg.	13	6	30	5	2	W.		R.		10	32
T.	2	Waldiz	14		32		0	4	41	0	57		28
3.	3	Elša	15		34	4	57	4	52	2	35		23
P.	4	Wera (21 m. w.)	16		36		54	5	—	4	14		18
S.	5	Amalija ☉ p. 3.	17		38		52	5	9	5	54		14

16. fwehtdeena pehž wašaras fwehtku atšwehtēs. Blauijās fwehtki.

S.	6 Margers	18	6	40	4	49	5	19	7	34	10 9
P.	7 Daumantš	19		42		47	5	33	9	11	5
D.	8 Samuela	20		44		44	5	53	10	51	9 59
T.	9 Fridebertš	21		47		42	6	21	W.		55
3.	10 Arweds	22		49		39	7	7	1	37	50
P.	11 Lihgušons (33 m. w.)	23		51		37	8	10	2	30	46
S.	12 Slawdsitis ☾ p. 3.	24		54		34	9	32	3	8	40

17. fwehtdeena pehž wašaras fwehtku atšwehtēs.

S.	13 Irma	25	6	56	4	32	9	46	3	24	9 36
P.	14 Minna	26		58		29	R.		3	38	31
D.	15 Eda	27	7	0		27	0	6	3	47	27
T.	16 Swantewartiš	28		3		25	1	24	3	55	22
3.	17 Florentins	29		5		22	2	40	4	2	17
P.	18 Ev. Luhlās	30		7		20	3	54	4	7	13
S.	19 Izib. atjaun.	31		9		18	5	10	4	13	9

18. fwehtdeena pehž wašaras fwehtku atšwehtēs.

S.	20 Leonids ☉ p. 8.	1	7	11	4	15	6	27	4	21	9 4
P.	21 Urfula (9 m. w.)	2		14		13	7	47	4	30	8 59
D.	22 Rordula	3		16		11	9	9	4	43	55
T.	23 Sewerins	4		18		9	10	32	5	2	51
3.	24 Hortensija	5		20		6	11	51	5	33	46
P.	25 Beatritšča	6		23		4	W.		6	22	41
S.	26 Amandus	7		25		2	1	45	7	32	37

19. fwehtdeena pehž wašaras fwehtku atšwehtēs.

S.	27 Laura	8	7	27	4	0	2	17	8	58	8 33
P.	28 Sihm. Juhd. ☾	9		29	3	58	2	36	10	30	29
D.	29 Laimons (p. 10, 23)	10		32		56	2	49	R.		24
T.	30 Sirsnite (m. r.)	11		34		54	3	—	0	6	20
3.	31 Wolfgangš	12		36		52	3	11	1	42	16

Salnas novembra mēnešis.

Deenas	Deenam skaitlis un mācībs.	Saun. t.	S a u l e				M ē h n e š s				Deenas gar.	
			l.	m.	p.	m.	l.	m.	p.	m.	st.	nr.
P.	1 Wifu švehto d.	13	7	38	3	50	W.		R.		8	12
S.	2 Wifu dvehfeku d.	14		40		48	3	25	4	53		8
20. švehtdeena pēž mācības švehtu atšvehtes.												
S.	3 Teesturis	15	7	43	3	46	3	37	6	32	8	3
P.	4 Utis p. 1, 53 m. r.	16		45		45	3	51	8	12		0
D.	5 Lote (Scharlote)	17		47		43	4	17	9	48	7	56
L.	6 Leonhards	18		49		41	4	54	11	15		52
J.	7 Engelberts	19		51		39	5	49	W.			48
P.	8 Alefandra	20		53		38	7	2	1	5		45
S.	9 Teodors	21		55		36	8	28	1	30		41
21. švehtdeena pēž mācības švehtu atšvehtes.												
S.	10 Mārt. Ruters	22	7	57	3	35	9	47	1	45	7	38
P.	11 Mārt. bīst.	23		59		33	11	7	1	57		34
D.	12 Kornelija (p. 10,	24	8	1		32	R.		2	6		31
L.	13 Eufens (1 m. r.	25		3		30	0	24	2	12		27
J.	14 Krišis	26		5		29	1	38	2	18		24
Keisarenes Marijas Teodorovnas dšimma d.												
P.	15 Leopolds	27		7		28	2	53	2	24		21
S.	16 Otomars	28		9		27	4	9	2	30		18
22. švehtdeena pēž mācības švehtu atšvehtes.												
S.	17 Hugos	29	8	11	3	25	5	27	2	39	7	14
P.	18 Alefandris	30		13		24	6	51	2	51		11
D.	19 Elizabete p. 1, 21	1		15		23	8	15	3	7		8
L.	20 Georgina (m. w.	2		16		22	9	38	3	33		6
J.	21 Marijas up.	3		18		21	10	50	4	17		3
P.	22 Alfons	4		20		20	11	45	5	20		0
S.	23 Klements	5		21		20	W.		6	44	6	59
23. švehtdeena pēž mācības švehtu atšvehtes.												
S.	24 Iafnaitis	6	8	23	3	19	0	43	8	16	6	56
P.	25 Katrina	7		25		18	0	58	9	49		53
D.	26 Konrads p. 6,	8		26		18	1	11	11	23		52
L.	27 Dšems (50 m. w.	9		27		17	1	18	R.			50
J.	28 Stepanš	10		29		17	1	26	0	55		48
P.	29 Matšis	11		30		17	1	36	2	46		47
S.	30 Ap. Andrejs	12		31		16	1	45	4	1		44

Seemas bezembra mēnešis.

Dienas nr.	Deenam stailis un vahrds.	Dienas nr.	S a u l e				M e h n e š s				Deenas gsk.	
			lē.		noveet		lē.		noveet		d.	m.
			p.	m.	p.	m.	p.	m.	p.	m.		
1. adventes fwehtdeena.												
S.	1 Arnolds	13	8	32	3	16	W.	R.			6	44
P.	2 Meta	14		34		16	2	15	7	14		42
O.	3 Agrikola Sp. 2,	15		35		16	2	44	8	45		41
Z.	4 Baba (29 m. w.)	16		36		16	3	31	10	3		40
J.	5 Sabina	17		36		16	4	39	10	58		40
P.	6 Nikolajs	18		37		16	6	—	11	31		39
Trouamant. Nikolaja Aleksandrowitscha wahra d.												
S.	7 Antonija	19		38		16	7	24	11	51		38
2. adventes fwehtdeena.												
S.	8 Marijas eeds.	20	8	39	3	16	8	46	W.		6	38
P.	9 Jufums	21		39		17	10	5	0	13		38
O.	10 Judite	22		40		17	11	21	0	22		37
Z.	11 Woldemars Sp. 7,	23		40		18	R.		0	27		38
J.	12 Otilija (15 m. r.)	24		41		19	0	35	0	33		38
P.	13 Luzija	25		41		20	1	50	0	39		39
S.	14 Strahduls	26		41		20	3	8	0	47		39
3. adventes fwehtdeena.												
S.	15 Johanna	27	8	41	3	21	4	29	0	57	6	40
P.	16 Alwina	28		41		22	5	52	1	11		41
O.	17 Ignazis	29		41		23	7	15	1	33		42
Z.	18 Kristaps Gd. zet.	30		41		24	8	34	2	9		43
J.	19 Lotš Sp. 4, 56 m. r.	31		41		25	9	37	3	6		44
P.	20 Abraams	1		41		26	10	22	4	24		45
S.	21 Ap. Louis	2		41		28	10	49	6	4		47
4. adventes fwehtdeena.												
S.	22 Beata	3	8	40	3	29	10	58	7	34	6	49
P.	23 Wiktoria	4		40		31	11	17	9	8		51
O.	24 Adams un Gewa	5		39		32	11	30	10	41		53
Z.	25 Seemas fwehtki	6		39		33	11	35	R.			51
J.	26 2.s.fw.d. Sp. 2,	7		38		35	11	43	0	11		57
P.	27 Jahna pr. m. (49)	8		37		37	11	51	1	42	7	0
S.	28 Renos. b. (m. r.)	9		37		38	W.		3	16		1
Seemas fwehtku atfwehte.												
S.	29 Noas	10	8	36	3	40	0	22	4	50	7	4
P.	30 Dawids	11		35		42	0	43	6	21		7
O.	31 Silwesters	12		34		44	1	21	7	45		10

Pareistizigo kalendars.

Gawenu liturgijas saktums (постная трюдь)	10. februārī.
Galas ehščanas beidsamā deena (мясопусть)	24. "
Maso gawenu jeb sweesta nedēļas saktums (сырная недѣля)	25. "
Žewdošija šhogad sweesta nedēļas pēktdeena	1. martā.
Sweesta nedēļas festdeena	2. "
Sweesta nedēļas beidsamā deena (сыропусть)	3. "
Leelo gawenu saktums (великий постъ)	4. "
40 asinsleezineeki šhogad 1. gawenu nedēļas festdeena	9. "
Mlešejs šhogad 3. gawenu nedēļas swehtdeena	17. "
Marijas pašl. šhogad 4. gaw. ned. pirmdeena	25. "
Žuhpolu swehtdeena (вербное воскресенье jeb воскресенье ваий)	14. aprīlī.
Leeldeena (воскресенье Господне)	21. "
Jurgis šhogad leeldeenas nedēļas otrdeena	23. "
Apustuļa un ewang. Jāhna swehtki šhogad 3. leeldeenas ned. trefšdeena	8. maijā.
Uhdens swehtiščanas swehtki (Преполовление)	15. "
Kristus debesbraukščana (Воснесение Господне)	30. "
Wafaras šw. (Пятидесятница, Троицинъ день)	9. jūnijā.
Wisu swehto swehtdeena (всѣхъ святыхъ)	16. "
Petera gawenu saktums (Петровъ постъ)	17. "
Peteris Pawils šhogad festdeena un ir Petera gawenu beigās	29. "
Deewa mahtes gaweni (Успенскій постъ)	1—15. aug.
Gaweni preekšč seemas šw. (Рождественскій постъ)	no 15. nov. līdz 24. dezemb.
Seemas swehtki un gawenu beigās	25. "

Šhihdu swehtki.

12. janvārī.	Preeku deena.
10. februārī.	Masee Purim=swehtki.
11. martā.	Esteres gaweniš.
12. "	Leele Purim=swehtki.
26. "	Basnizas gada eesaktums.
10. aprīlī.	Leelais leeldeenas swehtku wafars.
11. u. 12. aprīlī.	Leeldeenas jeb Paša swehtku eesaktums.

17. u. 18. aprīlī. Zeeldeenas jeb Paša fwehtku beigās.
 31. majā 1. jūn. Bašaras fwehtki.
 11. jūlijā. Gaweni Jerusalemes ušwareščanas deht
 zaur Nebukadnezaru un Titu.
 1. augustā. Gaweni Jerusalemes Deewa nama isposti-
 ņšanas deht.
 7. " Preeku deena.
 21. u. 22. sept. Jaunais gads.
 23. septembrī. Gawenis Gedalja nokaufšanas deht.
 30. " Salihdsinašanas fwehtki.
 5. u. 6. oktobrī. Lapu buhdinu fwehtki.
 11. oktobrī. Puhpotu fwehtki.
 12. " Sapulzes fwehtki un lapu buhdinu fw.
 beigās.
 13. " Bauflibas preeki.
 14. decembrī. Altara jeb bašnizas fwehtišana.
 29. " Gawenis Jerusalemes aplenkšanas deht
 Nebukadnezara laikā.

Muhju Mugsta Kunga un Keisara žilts.

Aleksandrs III. Aleksandrowitschs, wiņu freemu
 Keisars un Patwaldneeks u. t. t., dš. 26.
 februārī 1845. walda no 1. marta 1881; apprezejees
 28. oktobrī 1866. ar

Keisareeni **Mariju Feodorownu**, dahnū prinzeši,
 dš. 14. (26.) now. 1847.

Winu behrni:

Trona mantineeks, **Žesarewitšs** un **Zeel-
 ņnajs Nikolajs Aleksandrowitschs**, dš. 6. majā
 1868. g.

Zeelknas Georgijs Aleksandrowitschs, dš. 27.
 aprīlī 1871.

Zeelknase Ksenija Aleksandrowna, dš. 25. martā
 1875.

Zeelknas Michails Aleksandrowitschs, dš. 22.
 now. 1878.

Zeelknase Olga Aleksandrowna, dš. 1. jūnijā 1882;

Keisara bruhki un mahsa:

Leelknas Vladimir Aleksandrowitschs, ds. 10. aprili 1847; apprezejees ar
 Leelknasi Mariju Pawlownu, Meklenburgas-Schwerinas
 prinzeši, ds. 2. (14.) maja 1854.

Winu behrni:

Leelknas Kirils Wladimirowitschs, ds. 30. sept. 1876.
 Leelknas Boris Wladimirowitschs, ds. 12. now. 1877.
 Leelknas Andrejs Wladimirowitschs, ds. 2. maja 1879.
 Leelknase Helena Wladimirowna, ds. 5. januari 1882.
 Leelknas Aleksejs Aleksandrowitschs, ds. 2. januari 1850.

Leelknase Marija Aleksandrowna, ds. 5. okt. 1853;
 apprezejees ar Leelbritanijas prinzi, Edinburgas
 herzogu Alfredu Ernstu Albertu.

Leelknas Sergejs Aleksandrowitschs, ds. 29.
 aprili 1857; apprezejees 3. junijs 1884. ar Leelknasi
 Elisabeti Feodorownu, Hesu prinzeši, ds. 1.
 now. 1864.

Winu dehls:

Leelknas Gawrils Sergejewitschs, ds. 3. julijs 1887.
 Leelknas Pawels Aleksandrowitschs, ds. 21. septem-
 bri 1860; apprezejees 4. jun. 1889. g. ar Grec-
 kijas prinzeši Aleksandru Georgjewnu, ds.
 18. augusta 1870.

Keisara tehwa bruhki:

Leelknas Konstantins Nikolajewitschs, ds. 9.
 sept. 1827; apprezejees ar Leelknasi Aleksandru
 Josef., Sak. Altenb. prinzeši, ds. 26. jun. 1830.

Winu behrni:

Leelknas Nikolajs Konstantinowitschs, ds. 2. febr. 1850.
 Leelknase Olga Konstantinowna, ds. 22. augusta 1851;
 apprezejees ar greeku karali Georgiju I.

Leelknase Wera Konstantinowna, ds. 4. februari 1854;
 Wirtembergas printsha Eugenija atraitne.

Leelknas Konstantins Konstantinowitschs, ds. 10. aug.
 1858; apprezejees 15. aprili 1884. g. ar Leelknasi
 Elisabeti Mawriksjewnu, Sakschu-Altenb. prinzeši,
 ds. 26. janw. 1865.

Winu dehls:

Rnafs Joans Konstantinowitschs, ds. 23. jun. 1886.

Seelknafs Dimitrijs Konstantinowitschs, ds. 1. jun. 1860.

Seelknafs Nikolajs Nikolajewitschs, wezakais, ds.
27. julijs 1831; apprez. ar Seelknasi Aleksandra
Petrownu, Holsteinas-Oldenburgas prinzeši, dsim.
21. maja 1838.

Winu dehli:

Seelknafs Nikolajs Nikolajewitschs, ds. 6. now. 1856.

Seelknafs Peters Nikolajewitschs, ds. 10. janw. 1864;
apprezejees ar Melnkalnes prinzeši Milizu Nikola-
jewnu, ds. 14. julijs 1866.

Seelknafs Michails Nikolajewitschs, ds. 13. oktobri
1832; apprez. ar Seelknasi Olgu Feodorownu,
Badenes prinzeši, ds. 8. (20.) sept. 1839.

Winu behrni:

Seelknafs Nikolajs Michailowitschs, ds. 14. apr. 1859.

Seelknase Anastasija Michailowna, ds. 16. jul. 1860;
apprez. ar Mecklenburgas Schwerinas leelherzogu
Friedrichu Paulu Franzi.

Seelknafs Michails Michailowitschs, ds. 4. okt. 1861.

Seelknafs Georgijs Michailowitschs, ds. 11. aug. 1863.

Seelknafs Aleksandrs Michailowitschs, ds. 1. apr. 1866.

Seelknafs Sergejs Michailowitschs, ds. 25. sept. 1869.

Seelknafs Aleksejs Michailowitschs, ds. 16. dez. 1875.

Keisara tehwa mahsa:

Seelknase Olga Nikolajewna, dsim. 30. aug. 1822;
apprezejusees ar Wirtembergas karali Karli I.
Friedrichu Aleksandri.

Kreemijas waldneeki no Romanowu zilsts.

Michails Feodorowitschs waldija no 24. februara 1613.
lihds 12. julijam 1645.

Aleksejs Michailowitschs waldija no 12. julijs 1645. lihds
28. janwarim 1676.

Feodors Aleksejewitschs waldija no 28. janwara 1676. lihds
27. aprilim 1682.

- Zwans V. Aleksejewitschs*) waldija no 23. maja 1682.
 lihds 29. majam 1696.
 Peteris Seelais, Aleksejewitschs, waldija no 4. aprīļa 1682.
 lihds 20. janw. 1725.
 Katarina I. Aleksejowna waldija no 28. janwara 1725.
 lihds 6. majam 1727.
 Peteris II. Aleksejewitschs waldija no 6. maja 1727. lihds
 17. janwarim 1730.
 Anna Zwanowna waldija no 4. febr. 1730. lihds 17. okt. 1740.
 Zwans VI. Antonowitschs waldija no 17. oktobra 1740.
 lihds 24. nowembrim 1741.
 Elisabete Petrowna waldija no 24. nowembra 1741. lihds
 26. dezembrim 1761.
 Peteris III. Feodorowitschs waldija no 25. dezembra 1761.
 lihds 28. junijam 1762.
 Katarina II. Aleksejowna waldija no 28. junija 1762. lihds
 6. nowembrim 1796.
 Pawels I. Petrowitschs waldija no 6. nowembra 1796.
 lihds 12. martam 1801.
 Alekssandrs I. Pawlowitschs waldija no 12. marta 1801.
 lihds 19. nowembrim 1825.
 Nikolajs I. Pawlowitschs waldija no 14. dezembra 1825.
 lihds 18. februārim 1855.
 Alekssandrs II. Nikolajewitschs waldija no 19. febr. 1855.
 lihds 1. martam 1881.
 Alekssandrs III. Alekssandrowitschs walda no 1. marta 1881.

Ahrsemju waldneeki.

- Anglijā: Karaleene Viktorija I.
 Austro-Ungarijā: Keisars Franzijs-Josefs I. Prezejees
 ar Bawarijas prinzeši Elisabeti.
 Belgijā: Karals Leopolds II. Prez. ar nel. erzherzoga
 Josefa meitu Mariju.
 Brasīlijā: Presidents Teodoro da Fonseka.
 Danijā: Karals Kristjāhns IX. Prezejees ar Hesu-
 Kafeles prinzeši Luiši.
 Franziijā: Presidents Sadi-Karno.

*) Zwans un Peters Aleksejewitschi waldija fahdu laiku kopā.

- Griekijā: Karals Georgis I. Prez. ar Leeknasi Olgu Konstantinownu.
- Hollandijā: Baldone karaleene Emma.
- Japanā: Keisars (Mikado) Muts Hito.
- Italijā: Karals Humberts I. Prezejees ar Sawojas prinzeši Margareetu.
- Kihnā: Keisars Tsai-Tians.
- Melnkalnē: Kņāzs Nikolajs I. Petrowitšs Regošs.
- Persijā: Šahs Nasr-Eddins.
- Portugalē: Karals Dom Luis I. Prez. ar Italijas prinzeši Mariju Piu.
- Rumenijā: Karals Karlis I. Prezejees ar prinzeši Elisabeti fon Wied.
- Seemē-Amerikas Sabeedrotās valstis: Prešidents Harisons.
- Serbijā: Karals Karlis Alekšandrs I., ds. 14. aug. 1876.
- Spanijā: Karals Alfons XIII., waldone: karaleene mahte Marija Kristina.
- Sweedrijā un Norwegijā: Karals Oskars II. Prezejees ar Nasawas prinzeši Sofiju.
- Turzijā: Sultans Abdul-Hamids II.
- Wahzijā: Keisars Vilhelms II. Prezejees ar Schleswig-Holsteinas prinzeši Augusti Wiktoriu.



Zefziju

Stundas no	Svehtdeen.	Birmdeen.	Otrdeen.
7—8	Гаднэ Р. Ксерофур		
8—9	Виднэ на 15-мь тас		
9—10	мужн 2000-мь 20 600		
10—11	суднэ мужн. 2000-мь		
11—12	12 ком. мужн. 2000-мь		
12—1	и газета, на 2000-мь		
1—2			
2—3			
3—4			
4—5			
5—6			
6—7			
7—8			

plans I.

[illegible]

Zefzju

Stundas no	Swehtdeen.	Birmdeen.	Otrdeen.
7—8			
8—9			
9—10			
10—11			
11—12			
12—1			
1—2			
2—3			
3—4			
4—5			
5—6			
6—7			
7—8			

plans II.

[illegible]

Adrefes.

W a h r d s.	D f i h w o k l i s.

Adrefes

W a h r d s.	D f i h w o k l i s.

Manſſas gabelu liſte.

Komponista wahrdz.	Op.	Gebala wirskafits.	Apgahdataja wahrdz.	Wakfa.

Musikas gabalu liste.

Komponista wahrdz.	Op.	Gabala wirskafis.	Apgahdataja wahrdz.	Maffa.

Musikas gabalu liste.

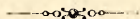
Komponista wahrds.	Dp.	Gabala wirskafsts.	Apgahdataja wahrds.	Makja.

Baltijas Mūzikas Izlaiduma izdevums.

Mūzikas

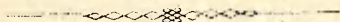
Rakstu Krājums.

I.



Straumes Jahna
(Vaideļaiša)

īstahdītis.



Zelgavā, 1890.

Atstots eespeests A. Reinberga spēslavā.

Дозволено цензурою. Рига, 28 ноября 1890.

Par wairafbalsigas musikas attihsti- ichanos.

Wairafbalsiga jeb simfoniska musika, tahdu scho-
baltudeen' dsirdam, naw nebuht feneja, bet usfkatama
par jaunaku laiku behrnu, no kuras sentshi neta nesi-
naja. Pirmos eefahkumus no tas atronam wispahreji
11. gadu-simteni. Breeksh shi laika leetoja un pasina
tikai weenbalsigu musiku. Gan sinam, ka wezee greeki
fawas dseefmas pawadijushchi ar „fitaru“, stabulemi un
ziteem instrumenteem, bet tas tik ta saprotams, ka stip-
ruma dehl instrumenti daiejushchi dseedato meldiju lihdsi
waj nu weenada flanu augstuma waj oftawi augstaku
resp. jemaku. Lai gan tolaiku musika nespehja panahkt
tahdas flanu ainas, tehlojumus, ta tagad, tomehr naw
noleedsams, ka ari shai weenbalsigai musikai bija fawi
daitumi. Buhtu aplam, ja domatam, ka sena musika bija
garlaiziga waj neeziga*). Senatnes komponists — kushch
pa leelakai dakai ari pats bij teksta fazeretajs — isleetoja
wisu fawu paspehju fazeredams meldiju weenu paschu;
winsh to fazereja harmoniskaku un ritmiskaku, tadehl ka
sentshi neisleetoja tikai dur- un moll- oftawes, bet wini,
weenbalsigi fazeredami, wareja nemt par meldijas pamata
toni ari kaut kuru zitu toni no netransasponetas tonukahrtas
(skalas). Scho eewehrojumu atronam wehl pat widus
laikos, pat 17. gadu-simteni; ta tad ari shahdam oftawu
shkhiram peeskaitamas dauds bajnizas meldijas, kuras wehl
shobaltudeen' teef dseedatas un peeder pec luteranu skai-
stajem koraleem; p. peem. „Al galwa asinaina“ 2c.

*) Turejamees pa dakai pehz Heinricha Bellermana „Vortrag
über die Entwicklung der mehrstimmigen Musik.“

Schām harmoniskām daschadibam lihdsigi ari ritums fenakajos dseedajumos bij bagatigi isrotats zaur daschadeem pantu mehreem un pantu pehdam; zik mahksligas schai sinā bijuschas fenās melbijas, to peerahda tragediju un zitu tropisku dsejojumu kori. Bet leelako eespaidu schās weenbalsīgās dseefmas panahza zaur wifai tihru un gludenu nodseedaschanu. To mehs atrodam ne tik ween pee greekeem, bet ari pee zitām fenatnes tautam, peem. pee ebrejeem, par furu musiku zitadi wifai mas kas sinams. Bezās deribas 2. laika-grahmatā 5. nodaļā lasam sekofchi: „Lewiti dseedaja ar zimbolam un koflem un pee wineem stahweja simts un diwdesmit preesteri, furi trumetem puhta, un tas isflausijās, it kā weens pats dseedatu un trumeti puhstu, un it kā dsirdetu tik weenu balsi to Rungu flahwejam un tam Rungam pateizam.“ Tahdai balsu fashanai dseedot fahdu harmoniski un ritmiski dailu meldiju ir pateescham dischens eespaids.

Lihds ar greeku tautas panihfchanu panihfa ari musika; wina kluwa lihds ar zitām mahkslam eewesta Romā, kur Boetijs un ziti mahziti wihri zentās isplatit mahkslu teorijas. Kristigai lizibai isplatotees musika pirmbuhzneji daudis netika pahrgrosita. Greeki un pehz wineem romneeki jau leetoja fawās daschadās oktawu schkirās muhsu diatonisko tonu fahrtu, un scho peenehma ari kristiga basniza wispirms kā tschetrus un wehlatu astonus basnizas tonus*).

*) Wispirmee tschetri basnizas toni bija schahdas oktawes:

- 1) d — ef — g — a — hc — d
- 2) ef — g — a — hc — d — e
- 3) f — g — a — hc — d — ef
- 4) g — a — hc — d — ef — g.

Schints oktawes ir pirmajā d, otrajā e, treschajā f, zeturtajā g pamata tonis jeb beigu tonis (finalis). Bet tā ka meldiju wareja fageret ari tā, ka pamata tonis wareja atrastees tās apmehra widu, tad katram beigu tonim wehl peemetinaja tā faukto plagalo oktawi. Pamata tonim d oktawi a — hc — d — ef — g — a, otrajam oktawi hc — d — ef — g — a — h, treschajam oktawi c — d — ef — g — a — hc, un zeturtajam oktawi d — ef — g — a — hc — d. Schēe ir minetee astoni basnizas toni, no kureem pirmos 4 wispirms fauza par „autentiskeem“, otros 4 par „plagaliskeem“. Oktawes c — d — ef — g — a — hc un a — hc — d — ef — g — a ar faweem plagaliskeem blatus toneem peeradās flahst daudis wehlatu. Oktawe hc — d — ef — g — h weenmehr atmešta kā nemelodiska, tadeht ka tai truhst no pamata tona tihras kwintas (h — f).

Gewehrojama starpība radās zaur latīņu valodu, t. i. ritmiskais pamats pamāsam šakta issust, kamehr beidsot Gregora Leelā laikā, 7. gadu = simtenā šakstuma mūsika dabuja pilnīgi korāla džeedajuma (cantus planus) raksturu. Ambrosijs, Mailandas bīskaps gan wehl peeturejās daudsi tuwat pirmajeem mūsikas kopejeem, basnizās džeefmas pantīneem fazedams, bet Gregors ari šchini sinā ceweda daudsi weenfahrschaku weidu, fastahdidams tās džeefmas, kas bij noteiktas wīfam basnizās gadam, pa leelakai daīai proīa īf bībeles panteem un zīta tekīta, tā ka beidsot īījuda ari pehdejās sīhmes no mahīflīgas ritmīkas.

Tahds buhtu, īīfuma fanemts, mūsikas wehstures wīrseens šaktot no Greeķījas seedu laīteem un šetojot līhds 7. un 8. gadu = simtenim pehz Krīstus. Tā tad krīstīga basnīza paturejusi tā šenu laīfu dahwajumu tonu sīstemu ar šawām tonu šchīram, turām noīautumi, sīnams, laīteem nahkot un ejot pahrgrosījuschees, bet turu īīleetofchana pīrmatneji tā pati palīkusi.

Peegreeschotees muhsu laīfu wairatbalīgai mūsikai waretum waīzat: tā gan tas nahzees, ka ari greeķi jau naw mehģīnājuschi nodarbotees ar wairatbalīgu mūsiku, jo naw domājams, ka wīni nebuhtu atraduschi — ja ne zītādī, zaur atģādījumu — wairat tonu daīīfaskanas? Un pateescham, tās wīni ari pasīnuschi un noīautuschi par sīmfonījam. Bet greeķeem mūsika bīja djeedafchana (ja ari ne reti īīstrumenteem pawadīta) un djeedafchana wīneem bīja zaur sīnamu ritumu un šahdas tonu šchīras īīterwaleem noīahrtota deklamazīja. Tā tad wīnu daīīneezīgai eedomāi pīlīgī peetīta ar to mūsiku, turu wīni kopa. Turīlaht wehl jāwehro, ka atronot daīchu īīterwalu daīīfaskānu wehl nebuht nebīja atraīts jau ari līkums dīw-, trīhs- waj wairatbalīģeem djeedajumeem, tā te ar balīīm jārihģojās. Tā tad greeķi šchad un tad pamehģīnāja šawām daīīajam melģījam peedāīnet tā pawadījumu šahdu kwīntī waj kwartī. Tas wīsmasat redīams no wezeem mūsikas teoretīfu rakīteem, laī gan domās daīīhadās par wairatbalīģu kopīstānu leetofchānu pawadot djeefmas šenatnē.

Zīts līktens mūsikai peenahza wīdus laīkos. Pa daīai zaur latīņu valodu, pa daīai zaur noteīkto basnīzās djeefmu šahrtību mūsika tīfa padarīta daudsi weenfahrschaka un mahī-

fligu ritumu nabagata — ta ar laiku flūwa par pilnigu bāsnizās kalpu. Garigai kahrtai peederigais musikis bij wišwairaf bāsnizās dseefmu peekopejs un tā ka winam nebij dauds isdewibas pašam fāzeret kahdas jaunās meldijas, wiņsch fahka raudsit atraft pawifam ko jaunu. Tā tad notika, ka widus laikos eefahka daschadi ismehginatees leetojot wairafbalsigas kopsafstanaš. Weens no pirmajeem, kas fchāi sinā ismehginajees un ari jau ussihmejis fawas teorijas, ir Hufbalds, mahzits muhks fw. Amanda Flan-drijā. Wiņsch lizis tenoram dseedat kahdu koralu un otrai augstakai balsij to pašču meldiju kwinti augstaku. Beeschi ween wiņsch peedehjis wehl trefcho balši, kura tad augfchejo balši dseedajusi oktawi jemaku. Scho wairafbalsigu musiku wiņsch nofauzis par „organum“ un — lai gan tahda dseedafchana mums išklausitos it kā kausfchana — wehl fetofchi peemetinajis: „Un juhs redsefat, ka fchahdā interwalu faweenojumā ronas loti mihliga un patihkama kopsafstana.“ No fcha peemehra redsam, zi f peetizigi laidis tolaidu bija musikas sinā. Bet no pateefas wairafbalsigas musikas wehl newareja buht runas, tadeht ka balšis gahja tikai lihdsiteku, truhka isschfirfchanas ritmiskā sinā, truhka nofchu raksta (notazijas), zaur ko ween panahkams sinamā un noteiktā kahrtibā tonu ritmiskais nojehgums.

Wišwezakais mums pasihstamais ir greeku nofchu raksts, kas pastahweja no burteem lihdsigām sihmēm tonu apsihmeſchanai. Note dereja tikai tona augstuma apsihmeſchanai; tona garumu waj ihsumu noteiza apafsch ta atrodofchā teksta silbe. Tā tad pehz fchas metodes meldijas rituma noteizejs bij teksts.

Romneeki, kuri tā musikas, kā ari zitu mahkslu sinā bija greeku pakatdaritaji, peenehma greeku nofchu rakstu. Par greeku nofchu rakstu dod iškaidrojums wehl Boetijs un ziti wina laika rakstneeki; tā tad redsam, ka wehl 6. gadu-simteni pehz Kr. leetoja greeku nofchu-rakstu. Bet tā ka tas ne-istahdijās par lehtu un leetderigu, tad kristiga bāsniza to nepatureja, bet lihds ar to atmeta ari tonu nofaukumus, peenemdama par nofchu nofaukumeem oktaves kahrtibā latinu alfabeta pirmos 7 burtus: a b c d e f g. Schoš burtus efot cewedis Gregors, tadeht fcho nofchu rakstu ari mehds faukt par Gregora nofchu rakstu (notaziju).

Tomehr taifni ſchini ſinā walda leelafā tumſba wiſā muſikāſ-wehſturē, jo widuſlaiſu teoretifkajos rakſtos gan wairaf lahguſ atronam leetotuſ ſchoſ 7 burtuſ, bet wiſāſ wezajāſ liturgijaſ dſeefnu grahmataſ (tā tad praſſē) nekur nē. Schiniſ wezajāſ dſeefnu grahmataſ (no 8. lihdi 12. un 13. gadu-ſimtenim) atronam pawiſam ſawadu noſchu rakſtu, kuram naw weenadibaſ ne ar ſcheem 7 latinu burteem, ne ar greeku noſchu rakſtu; taſ paſtahw no maſam ſtrihpinam, punktinaſ, ſaſſiſcheem un lihtumlozineem, kuruſ ſauz par „neimeneem.“ Bet naw iſpehtitſ, ko ſchee „neimeni“ noſihmejuſchi. Johanneſ Kottoniſ ſwehta Mateja kloſtera ſkolas-tehwſ Trierā rakſta ap 1047. gadu ſekoſchi: „Par neimenu noſihni walda tahda neſkaidriba, ka iſweenſ toſ nomehro waj nu ſchauraki waj plaſchaki, un tur kur weenſ nem maſo terzi waj kwarti, tur otruſ dſeed ſekundu waj kwinti, un treſchaiſ wehl kaut ko zitu.“ — Wehlaſ ſahka wilkt linijaſ un neimenuſ rakſtit uſ tām. Scho war uſſtatit par pahreeſchanaſ wirſeenu uſ to noſchu rakſtu, no kura attihſtijeeſ muhſu tagadejaiſ. (Wehl buhtu pee-minamſ, ka Gutbaldu u. z. iſgudrojuſchi ſawuſ noſchu rakſtuſ, kuri tomehr naw wiſpahreji ſahkti leetot). Tā tad ir dihwainſ parahdijumſ muſikāſ-wehſturē, ka no ta laiſa, kur greeku noſchu rakſtiſ iſbeidiſāſ, lihdi pat wairaf-baſſigaſ muſikāſ ſahkumam (kaſ peenemamſ wiſagraſ 12. gadu-ſimtena eeſahkumā), taſ ir ſahdu ſeſchi ſimtiſ gadu ilgā laiſmetā naw bijiſ neſahda wiſpahreja noſchu rakſta.

Tahduſ noſchu rakſtiſ, kuru pamata prinzipā leetojam ſcho baltu deen', tā domajamſ, atraſtiſ waj nu 11. gadu ſimtena beigāſ waj 12. ſahkumā; kaſ to atradiſ, naw iſdibinatiſ. Wiſwezakaſiſ rakſtneekſ, kaſ par wairakbaſſigu muſiku rakſtijiſ, ir Franko, kaſ dſihwojiſ 12. gadu ſimtena widū. Taſ jau ſihkaki ſino par noſchu rakſtu, peebilſdamſ, ka winſch patſ ne-eſot ta iſgudrotaiſ; winſch titai ſaſaſ apnehmeeſ zitu mahzibaſ iſſkaidrot un daſchuſ miſejumſ pahrlabot*). Sawam rakſtam winſch dewiſ wirſrakſtu: *Ars Cantus mensurabilis*, t. i. menſuraſ-muſikāſ mahkſſla.

*) Rahda beſparakſta rakſtā (de menſuris discantu), kuru laidit Klajā G. de Couſſemakeſ, 13. gadu ſimteni, teeſ ſinotiſ, ka lihdi Franko laiſeem daudiſ noſchu ſihmeeſ zitadi leetotaſ un ka jaunatā noſchu rakſta noſihme ſahkuſeeſ titai no Franko laiſa.

Par mensural-musīku nošauz tahdu musīku, tura zaur noteiktu laika mehru nošahrtota, un to nošču rakstu, tura ta ušrakstīta — par mensural nošču-rakstu, tadehļ ka tas lihds ar tomu augstumu apšihmē ari tona ilgumu. Tā ka šchi mensura (ilguma mehrs) eewesta tadehļ, lai wairak balšis uš reisi war dseedat zita zītai blakus tonus daschada ilguma, tad par mensural-musīku runajot wispahreji šaprot wairakbalšīgu musīku.

Lai gan šchini laikā eewests mensural nošču raksts, tomehr toralu nošču raksts ari tīfa paturets — weenbalšīgam bajnīzas-dseefmam, tā ka wiši šcha laikmeta teoretiki musīku eedala toralmusīkā un mensuralmusīkā. Wiswezakais nošču raksts, tahdu Franko 12. gadu-šimtenī atstahjis, tomu augstuma apšihmeschanas šinā ir pilnīgi muhšu nošču raksts; t. i. no 5 linijām pastahwošcha nošču šistema lihds ar atšlehgām (F-, C- un G- atšlehgām), turas apšihmē, tā linijas un liniju starpas nošauzamas. Bet pawīšam zītadas, nešā muhšu laikos, bija pašchas notis un zītada nošču wehrtība. Franko min tšchetrejadas nošču šchīras: leelakās šauza par duplex longa (diwšahrtgarajam), otro šchīru — par longa (garajam), trešcho — par brevis (ihšajam) un zeturto — par semibrevis (wideji ihšajam). — Muhšu laiku nošču rakstu apštatot redšam, ka mums ir wefelas, pus, zeturdatas, astotdatas notis u. t. t., no turām tatra leelakā note ir lihdsīga diwām pehš tās nahkošcham. Wezajā mensural nošču-rakstā tas tā wis nebija. Tā ka musīka zehlusees ij walodas un šenos laikos ari bija tīkai dseedaschana (instrumentalo musīku lihds pat 16. un 17. gadu šimtenim ušstatīja tīkai par ihštās dseedatās musīkas nepilnīgu pakaldarinajumu), tad šenakos laikos musīkā tīfa eewesta walodas ritmika. Wispirms tīfa atrašta šihme garajai šilbei (longa) un tad ihšajai (brevis). Garuma un ihšuma šaweenojumu nošauza par modus un šchis bij lihdsīgs wispirms trocheju un jambu ritumam, tā tad trihsdatu taktij. Šchis trihsdatu ritums tīfa weenīgais leetots šenlaiku mensural-musīkā. — Šihmejotees uš Franko'a eewesto nošču weidu šinams, ka tolaiš wišas notis tīfa rakstītas melnām (pilnam) galwinām, tā ka mehš tagad rakstām zeturtdaļ notis — tīf ween ne apati*). Kamehr

*) Wezās mensural notis ištātījas šchahdi:


pastahweja ſchis melno noſchu rakſts, tamehr tifa leetota tifikai trihſdatu takts. Bet mahſſlai attihſtotees wairs ne-
peetika ar ſcho ritumu ween, nu wiſpahreji tifa atraſts
par derigatu un labaku eeweſt diwdatu ritumu tã paraſtafo.


Diwdatu ritumu eewedot pahrgroſijãs ari noſchu
weids. Notes wairs netifa rakſtitaſ melni (pilditi), bet
balti (tuſſſcheem wideem) tã muhſu weſelaſ un puſnotes.
Par ſcho noſchu rakſta eewedeju teef minets Niederlandes
komponiſts Wilhelmus Duſaſ, turſch 1432. gadã Romã
nomira tã pahweſta forã dſeedatajſ. Ar ſchãm notim nu
wareja ſafneegt wiſuſ praſijumuſ ritmiſtã noſchu rakſtã;
lihdi ar tãm ari ſahka leetot takts-apſihmejumuſ dſeeſmaſ
eeſahkumã, kuri lai rahditu, waj dſeeſmã diw- waj trihſ-
datu ritumuſ. Diwdatu ritumu apſihmeja ar puſrinki,
trihſdatu — ar weſelu rinki, tadehſt tã ſcho ritumu uſluh-
ſoja par pilnigatu, dibinotees weenigi uſ ta uſſkata, tã 3
ir leelaſt ſkaitſ nekã 2. Lihdi ar to, ſinamſ, kluwa ari
aiſrahdiſt uſ trihſweenibaſ noſihmi, tadehſt ſchim ritumam
peenahſtotees pirmã weeta.


Widuſ laiſu komponiſti newilka takts ſtrihpu un ne-
paſina ari muhſu ſaweenojamo lozinu, tã tad winu kom-
poſizijãs leetotãſ notis war dalit waj ar 2 waj 3.


Schahds iſſumã aprakſtiſt noſchu rakſts tifa leetotſ
lihdi pat 17. gadu ſintenim, tad eeweda ari muhſu takts
ſtrihpaſ un ſaweenojamo lozinu; wezo ſtuhraino noſchu
weetã ſahka ari rakſtit apataſ notis.

Lai greeſchameeſ atpakaſ pee muhſu iſtã temata —
wairat baſſigaſ muſikaſ. Baſſu wadiſchanai lihdiſtekuſ,
turklaht wehl weenfahrfchafajoſ intervaloſ, ſwintẽſ un
ſwartẽſ, tã to Gufbaldo mehdſa darit, newareja buht ilgaſ
muhſchſ. Baſſim wajadſeja eeſpehjami brihwi groſiteeſ,
un taſ tifa ſafneegts eewedot menſural notis. Sahkot
iſleetot notis iſrahdiãſ wajadſigi eeweſt ari pauſeſ (klufe-
ſchanas ſihmeſ). Markettuſ un Johannes de Muris bija
pirmee, kuri aiſleedſa, tã diwaſ baſſiſ nedrihſt zitpakaſ

duplex longa: 

brevis: 

longa: 

semibrevis: 

Wehlatu ſchãſ paſchãſ noteſ rakſtiã tuſſſcheem wideem.

zitai dseedat diwās waj wairaf lihdstektu fwintēs. Wini ari wairs ne-ceedalija fonsonanzen trijadās, kà to Franko bij darijis, bet tikai diwejadās: pilnigas un nepilnigas fonsonanzen. Birmās ir: weenstana, oftawe, fwinte un fwarte; nepilnigas: terzes un sekstes. Turpreti sinkopes wineem wehl rahdas buht bijusčas nepasihstamas; tã tad wini disonanzen isleetojuschi tikai zaurgahjeenos. Tablatu ari pa leelakai datai wehl tika leetota trihsdatu takts, tikai masakajam notim sahka jau eewest diwdatu cedalijumu.

Ihsts seknijs folis bija tikai tad sperts us preekchu, kad eeweda diwdatu takti un balto noschu rakstu, kà ari takts apsihmejumus. Ar to wairakbalsigai musikai tika atdarits pawisam jaunš darbibas lauks. Diwdatu ritumu isleetajot drihs ween atrada, ka sinkopetas notis wisai no-der, lai disonanzen sagatawotu, zaur ko ar sinu balsis wadot war sasneegt ihpachu dailumu. Wisu to jau redjam isleetojam Dufaya laika. Bet lai wehl pakawejamees brihtinu pee 14. gadu simtena musikas meistareem.

Jau Frankos sahka nodarbotes ap kontrapunktu, bet winschu un wina pehznahzeji schai sinã bija par daudš peetizigi: bija deejgan, kad kahdai pasihstamai balsij atrada peestanigu balsi. 14. gadu simtenis jau spehra treetnu foli us preekchu. Balsis, tã fastahdidas, kà to lihds tam mehdsã, bija tã sakot samelletas un rakstura sinã weena otram fweščas; truhka kaut ka kowiga, mahksligas weenibas. To nu luhkoja wisada sinã panahkt, padarot daschado balsu meldijas par zitu zitam peelihdsinamam. Balsis zitu pehz zitas wadija jau eepreekšchjas balsis kahrtiba — waj atkal, ja bija sinamas dseefmas meldija (cantus firmus), tad pawaditajas meldijas mehginaja nemt no schas; ihši sakot, atrada mahkslu pakaldarinat. Tã izzehlās weena no šwari-gakajam wairakbalsigas musikas mahzibam. Wehlatu no tās attihstijās mahziba par fugu un kanonu.

Pakaldarinaschanas mahkslas (imitazijas) tschakli peeto-pei bija Dufaya pehznahzeji 15. gadusimteni, sewischi Dkenheims un wehlatu Schoffins de Pre, Pjers de la Ri (Rue) u. z. Daudš šcho meistaru komposizijas ir weentahrschas, melodiskas, it kã dseedaschanai eerihktas. Bet ar scheem panahkumeem ween wehl ne-aprima.

Kã sinams, pagahjuscha gadu simtena otraja pusē

daschi wihri, fà Kirnbergers, Faschs u. z., atrada wifadus
 mahffligus mihflu=kanonus. Tà par peemehru Faschs fa-
 zerejis tahdu peezfahrtigu (25 balfigu) kanonu, fas eefpeesta
 wina 16 balfigàs mefes eefahfuma. Bet wisi fchee mahf-
 fligee fazerejumi, furi wehl fcho baltu deen' ne reti teef
 apbrihnoti, naw nefahdi falihdsinami ar teem, furi tifa
 raschoti 15. gadu fimtena otrajà pufè. 18. gadu fimtena
 komponisti fchai fina raschojufchi pa leelakai ihfas datas,
 gabalinus tikai; 15. gadu fimtena komponisti fazerejufchi
 wisgruhtafos kanonos ne reti garas motettes, pat wefelas
 mefes. Un ari fche nofchu rakfts bij tas lihdselkis, fa
 paspehja usrakstit tif raibu un mahffligu musiku. Wis-
 fwarigakais lihdselkis bija mensuras apfihmejumi, fas no-
 rahdija nofchu ilgumu waj ahtrumu. Wisweentahrfchafee
 apfihmejumi bija, fà to Dufaya laika rebsam, pusrinkis
 un wefels rinkis; bet wehlafu, peemetinot fskaitkus un datas,
 tifa jo tuwu apfihmets (noteikts) temps. Bes tam latra
 no 4 leelafajam uofchu fchfiram dabuja fawu sinamu ap-
 fihmejumu, fas latru nofchu fchfiru eedalija par fewi diwi
 waj trihs datàs. Tà tad nu wareja nomehrot tempu un
 taktis. Sahfa fazeret trihs-, tchetri- waj wehl wairaf
 balfigus gabalus, furos wifas balfis melbiju dseedaja pa
 datai tani paschà tonu augstuma, pa datai ziteenu interwa-
 leem, bet daschada tempà. Rà fewifchki mahffligs peemehrs
 minama Bjera de la Ri „Fuga quator vocum ex unica“
 (t. i. fuga, furà wifas tchetras balfis atronas weenà
 paschà). Schini gabalà usrakstita tikai weena balfs, bet
 tai eefahfuma likti 4 mensur apfihmejumi. Weena balfs
 dseed notis parastajà tempà trihsdatu takti, otra balfs tai
 paschà tempà diwdatu takti — abàm pahrejàm balfim tee
 paschi apfihmejumi, bet tàs dseed otrtik ahtri. Schahdus
 musikas gabalus fazeret toti gruhti, un gandrihs naw
 tizams, zif fenajeem komponisteen fchai fina bijusi leela
 pazeetiba. Tomehr jaleezina, fa fazerejumi stingri tureti
 noteiktàs robeschàs. Kontrapunkta likumi, fihmejotees us
 interwalu leetofchanu, tif lab melbijas, fa wairaf balfu
 finà, ar laiku jau bija tà nodibinajufchees, fa, raugotees
 us formas ahreju isleetofchanu, gandrihs naw atronama
 starpiba starp 15. gadu fimtena kompozizijam un 16. gadu
 fimtena musikas meistaru raschojuneem. Tahds genijs, fà

Palestrina, nebij wiß nahziß noplehft to mahßflaß ehfu, taß jau pehß finameem lifumeem bij zelta, bet to padarit wehl tofchafu, zehlafu — bij nahziß jau efofchofß lifumus ifpildit. Winßch balfu wadißchana rahdija plaßchafas fefmeß, jo affordi wairß nebija tifai pamata ftahwofli (fa taß lihß tam pa leelafai daßai mehßfa buht), bet tifa leetoti ari zitoß (apgreeßtoß) ftahwofloß, fahta leetot jau ari feptimu-affordu.

17. gadu fimtena mußitaß meiftari, to ftarpâ Kariffimi, Benevoli, Starlatti, Kaldara, Aftorga, Durante Marzello u. 3., gan wehl peeturejâß pee 16. gadu fimtena mußitaß ftila, bet mehß redßam, fa jau tihßtin attihßtaß metrifto weidojumu daßchadiba un harmonifßkâ balfu wadißchana fkuhft ftaidrata un noteiftata. Schini laifa ari fahta ißjelteeß un attihßtiteeß opera.

18. gadu fimteni apßkatot nonahßam uß Wahziju, fur gadu fimtena eefahßumâ faftopam leelafõ kontrapunktiftu, Joh. Seb. Bachu, furam taß bij eefpehßamß, to wißi ziti cepreeßch wina nebij warejußchi panahßt, proti: balfu fwabadafõ melodifto patftahwibu uß harmonijaß dabifßkâ pamata. Deemßchehl, pehß wina wairß neradâß tahdi pafafßtetßchi, un ihpafßchi zaur operu-mußitu, fura aifween wairaf ißplatijâß, aifween atßchfetinajâß ari taß pawedeeneß, taß lihß fchim kontrapunktâ tiß zeeti bija faweenojiß meldiju un harmoniju; pehðejâß tifa weena waj otra peeßtopta wairaf, pilnigi pehß laifa garßchaß. Pirmajâ laifâ pahrfwarß bij meldijai, un to ruhpiigi attihßtot un glihtojot harmonija peeßahpâß, famehr attal wehlafu un wißjaunafõ laifõß pirmâ weeta tifa eerahðita harmonijai, furâß fpekulatiwâ zeußchanaß nereti noßtahða ehñâ, waj pat trauzaß glußchi ißnihzinat meldiju.

W.

Rahðß wahrdß par wijoli.

Laitam gan nemaldißimeeß domadami, fa latweeßchõß wijole ir weenß no teem instrumenteem, furi wißwairaf ißplatijußcheeß. Bet newaram wiß lihß ar to faßit, fa peenahßiga wijoleß paßihßchana un praßchana ari buhtu ißplatijußchâß tahðâ paßchâ mehrrâ. Wehl daudß, daudß tahðu

fpehletaju, kureem gan wifai maf pafihstamas wijoles ihpa-fchibas un daba, lai gan tas wajadfiga leeta, ja ar fcho instrumentu grib zif neziť fefmigi rihkotees.

Schoreis pahrrunafim jautajumu, uf kura katrs wijoles pirzejs durtin atduras, proti: ka lai wijoli pafihst, waj ta laba waj fmahdejama? Jautajums tikpat gruhiti atbildams, zif fwarigs, eegahdajotees fcho musikas instrumentu. Beefchi ween wilas pirzejs, bet — nereti ari pats pahrdewejs; jo fche naw tahdu finamu fihniju, kas nefchaubigi waretu pateift pateefibu. Wispahreji parasts taujat, kahds tonis, zif weza wijole, kas to taifijis u. t. t. Bet peedfihwojumi mahzi-jufchi, ka ar to ween nepeeteef. Ta tad jamehgina pehz zif neziť drofchafeem fafihmojumeem.

Wispirms jaraugas uf to, waj wijole no stipra koka. Ar ihffchki fpeeschot uf dibina waj uf wirfas ta nedrihft knaufschet, nedi ari paleeftees uf eefschpufi, ka to atrodam pee glehwi taiftam un tuffchi fkanofcham wijolem. Schahdu wijolu tonis mehdi buht neezigs, ja dafchbrihd ari buhtu patihfams, kamehr stipra koka wijoles fkan fkan, pilni, apaki, ta ka fpehletajam fpehlejot pafchu fortifimo, wehl aifween fchfeet, ka naw fafneegts tas fkanu pilnumis, stiprumis, fkaatumis, ko instruments fpehj ifdot. Wispahreji jafaka, ka orkeftru un solo: konzertu wijoles meflejamas pehz koka stipruma, kamehr bafchs labs zits fpehletajs war ifwehletees ari weeglafi taiftu wijoli, jo weena un ta pati leeta beefchi ween wifceem wis naw eeteizama. Ari wijole ifraugama pehz fpehletaja pafpehjas.

Tahlaku jawehro, waj tonis ilgi waj ihfi noftan, finams pahrbaudot ari ta daikum; wislabaf tas ifdarams uf watejas G: stihgas. Leelakai dafai wijolu tonis noftan 7—10 sekundas, kamehr wisilgatais laifs gandrihs peenemas uf 12 sekundu. Protams, ka jo ilgafi kahdai wijolei noftan fpehletais tonis, jo labaka ta un jo fkałafi un patihfamafi fkan fpehletais gabals. Uf fchahdeem instrumenteem ari wisweeglaf fpehlejami flafcholet-toni. Ta tad lehti no-protams, ka fchahdas wijoles zeuai jabuht leelakai.

Naw wis nefwarigs ari ta fauzamais fkanu-efekts, kas nefinatneefam gruhiti aprakftams, bet finatneefa auřij pafihstams tauť atbalfi, kas pa fkanu zaurumeem fibina ahtrumā ifwilno un toni padara dałafu, fawadafu, juhsmi-

gafu. Slawenu wijoku taiſitaju instrumenteem ne reti iſmanams ſchis ſkanu eſekts, bet nebuht naw teikts, ka tas zitām wijolem newar gaditees. Tif tas wehl peefihmejams, ka labai, pilnigai wijolei nedrihtit truhht ſchās ihpaſchibas.

Jo projam wajadſigs greest wehribu uſ to, kura weetā tonis, tā ſakot, iſzetās, t. i. kur wina ihſtais miteklis. Wairaf wijoles ſalihdſinot atrodam, ka ſchis tonu miteklis mehds buht daſchadās weetās, ka toni rodas uſ ahreenu iſ daſchadām puſem wijolē: iſ daſchām tonis iſpluhht taiſni pa ſkanu zaurumeem — tad tonis ir ſkaſſch un ſwabads — iſ zitām tonis ſkan tā, it kà nahktu iſ tahleenes, noſpeesti, ſmazigi, tadeht ka ta miteklis atronās tahlatu no ſkanu zaurumeem. Tā tad no ſcha apſtahkta ari atkarajas ſkanu raksturs, ſkanu krahſa. Jo tuwatu ſkanu miteklis pee ſkanu zaurumeem, jo labaki.

Beidsot, protams, jaraugas uſ to, ka wijole tehniſki taiſita beſ ſahdām waiuam.

Tā tad ihſumā ſanemot, pirzejam naw ja-aismirſt ſekofchi wehrojumi: 1) waj wijole no ſtipra koka; 2) waj tonis ilgi waj ihſi noſkan; 3) waj wijolem ari ſkanu-eſekts; 4) waj tonu miteklis atrodās tuwu pee ſkanu zaurumeem; 5) waj wijole tekuiſki kreetni taiſita.

Sinams, tahdu wijoli welti meſketum, kurai pilnigi buhtu wiſas ſchās ihpaſchibas, bet wiſmaſakais daſchās no tām ja-atron, ja negribam nopirkt ſew kaut ſahdu „grabe-nizu.“

S.

Mehginajumi pahrlabot lihdiſchinejo flawiaturu.

Domas, pahrlabot lihdiſchinejo flawiaturu, dibinas uſ noluhka panahkt zaur to ihſaku un lehtaku mahziſchanos flaweeru ſpehleſchanā, kà ari paplaſchinat tehniſkās eeſpeh-jibas uſ flaweerem. Šhini ſinā iſdaritee pahrlabofchanas mehginajumi zenſchās nowehrſt lihdiſchinejās tekuiſtās gruh-tibas, kas zetas ihſti un maſo pirktinu leetojot uſ ſchaurajeem wirſtauſtineem (taſtem), kà ari ſpehlejot uſ wirſtauſtineem atrodot ſtarptauiſtinus ſchaurajās telpās. Gewehro-jamaſee mehginataji ſchai ſinā ir Janſo un Emils Olbrichs,

furi katrs isgudrojufchi pahrlabotās flawiaturās, dibinadamees uš weenadeem noluhkeem. Sanko pirmais isgatawoja tahdu flawiaturu, furai wairs naw nekahdu fewifchki eedalitu augstaku un semaku (wirš- un apafch) taustinu, bet wišī taustini atronas weenlihdīgā augstumā. Lai gan pamata jautajumā leetas prateji issazijufchees, ka schahds pahrlabojums wišai daudš atweeglinot pirkstufahrtibu un kustefchanās weidus, tā ka isgudrojumam peederot nahkotne, tomehr jaunā flawiatura prasot pilnigu no jauna mahzifchanos — tā tad ušfatama par daudš strauju pahreju no jau parastā uš ko pawifam fweſchu, ja ari daudš weenfahrfchaku. Peedsihwojumi mahzijufchi, ka no wežām eeraſcham nenahſas wiš weegli atradinatees. Tā ari par Sanko isgudrojumū ahrsemju muſiſas laifraſti gan ſpreefch atfinigi, bet baidas, waj buhfchot pazeetiba tagadejeem flaweeru-ſpehletajeem aiſmirſt lihdifchinejus ſpehleſchanas weidus un to weetā no jauna eemahzitees rihtotees pa jauno, daudš weenfahrfchaku flawiaturu.

Sanko'a pehztezis Olbrichs, pianists Berlīnē, gribedams iſbehgt no ſcheem kawefkeem, isgudrojis gan ari, tā ſakot, jaunu flawiaturu, bet ta dibinas uš lihdifchinejas: taustinu eerihkojums paleef zitadi tas pats, tikai taustini dibinā teef taiſiti garaſi, baltos taustinus pagarinatā daļā pazekot tikpat daudš augstaſi, kā melnee ſtahw preefchā pār baltajeem. Tā tad dibinā atronas otra flawiatura, tikai ar taustineem otrejadā augstuma fahrtibā; wirštaustini kluhst par apafchtaustineem, apafchtaustini par wirštaustineem: un ſchi otrā flawiatura katrā brihdi lehti ſaſneedsama, weenfahrfchi rofu gludi paſtumjot wirſū uš pagarinateem taustineem. Zaur ſcho eefpehjamš pilnigi iſbehgt no tagadejeem wirštaustineem, tadeht ka tikai rofu paſtumjot wirſū uš otrās flawiaturās wirštaustini kluhst par apafchtaustineem. Pār peem. affords waj arpedſcho ſis a d ſis augſchejā taſtaturā buhš ehrti ſpehlejams, jo abi ſis kluhst par apafch-, turpreti a un d par wirštaustineem; tapat affords es f a c es, furu tagad ſpehlejot pirkſti deefgan janomofa, augſchejā taſtaturā lehti ſpehlejams, jo tas dabun tahdu paſchu weidu taustinu augstuma un ſemuma ſinā, kā kad tagad peefitam e ſis ais cis e. Tā wehl minami daudš peemehri, kaš peerahda, kahejadi

ſchi pahrlabota flawiatura padara ſpehleſchanu weeglaſu. Tahlaſu ſaſtopami atweeglinajumi teknikâ ſinâ zaur to, ka wiſuſ triliuſ (trileruſ) war lehti iſdarit ſaut ar kureem pirkſteem, bet ihpaſchi dubulttriliuſ wiſoſ gadijumoſ ar pirkſteem fruſtaniſki 1, 4—2, 3 waj 1, 5—2, 4.

Schee aiſrahdijsi rahda, ka wiſpirmſ jau eeguhſtami meſaniſki atweeglinajumi; otrſahrt zaur ſcho pahrlabojumu panahkama daudi weenkahrſchaka pirkſtu kahrtiba, tâ tad wiſpahreji lehtaka flaweeru ſpehleſchana. Uſ Janſo'a flawiaturas wiſſ, kaſ peeder pee weenadaſ tonu ſchſiraſ (wiſaſ tonu kahrtas dura, wiſaſ tonu kahrtas mollâ, wiſi duraffordi u. t. t.) ſpehlejamaſ ar weeuadu pirkſtu-kahrtibu. Sinamaſ, tiſ abſolutu weenkahrſchumu ueſaſueedſam uſ Olbricha flawiaturas, bet ari ta padara ſpehleſchanu daudi weenkahrſchaku, weeglaſu. Uſ Olbricha flawiaturas ſpehlejamaſ wiſaſ dur tonu kahrtas (iſnemot F= un Fis=duru) ar weeuadu, C=dura pirkſtu-kahrtiba, jo B=, Deſ=, Eſ= un Aſ=duri nemami uſ augſchejaſ taſtaturas; ari F= un Fis=duruſ war iſdabut ar weenadu pirkſtu kahrtibu, jo Fis=duru ſpehlejot augſchejâ taſtaturâ dabunam tahdu pirkſtu-kahrtibu, kâ F=duram. Bats par ſewi ſaprotaſmaſ, ka tiſpat daudi weeglaſi ſpehlejamaſ daſchadaſ paſaſſchaſ, arpeſcho weetaſ u. t. t. Iſgudrotaiſ beſ tam wehl eerihſkojiaſ tahdu treſcho taſtaturu pagarinato tauſtinu paſchâ galejâ weetâ; ſche wiſi tauſtini weenada augſtuma, tâ ka te ſoti lehti ſpehlejamaſ chromatiſko tonu rindaſ, ihpaſchi chromatiſko gliſſando weetaſ.

Tâ ka eſot tiſtai maſa ſtarpiba ſtarp Olbricha proporziju flawiaturas eedaliſchanaſ ſinâ un tagadejo flawiaturu proporziju, tad ahrſemeſ muſikaſ laiſkraſti ſpreeſch, ka warot apaſſchejâ tauſtinu rindâ paturet wezo proporziju, t. i. pee lihdsſchinejam taſtaturam warot eerihſkot Olbricha pagarinajumu. Schiſ apſtahlſiſ ari tai ſinâ ſwarigaſ, ka jaunâ flawiatura patura ſew lihdsi ari wezo, tâ ka tahdu inſtrumentu, kuraſ buhtu peetaiſita klaht ari jaunâ flawiatura, tomehr waretu leetot katraſ azumirſli, ari ſpehlejot uſ lihdsſchinejaſ taſtaturas, ja eeſahkumaſ ar jauno lahgaſ ne-weiktoſ.

Melografs un melotrops.

Rahdā „elektr. inscheneeru instituta“ šapulžē Nu-Jorkā rahdija divus jaunus mušikas rihtus, kuri mušikas šazere-tajeem no leela šwara, tadeht ka tee usraksta kuru katru uš flaweerem špehletu mušikas gabalu un atkal rascho to no jauna, atkahrto (reprodužē). Wīnu atradejš ešot šuiški isglihtots, labš mekanikis, B. Abdants wahrdā. Zaunee aparati aprakštiti kahdā Amerikas awiše šefošchi:

Ar melografu war usrakstit mušikas gabalu, kuru špehlē uš flaweerem. Melotrops ir aparats, ar kuru war no jauna raschot ar melografu usrakštito mušikas gabalu. Melografs pastahw is wairak taustineem, kuri peestiprinati pee kahda flaweeru taustinu dehla un šaweenoti ar kahdu rihtu, kas lihdsinajas telegrafa eetaisei, un usraksta ar tinti waj trahšu. Tā tad kahdu flaweera taustinu peesitot, min. aparats ušwelk uš papira lošņes šihmes, lihdsigas linijam un notim. Tahdejadi dabon tā šakot pilnigu norakstu no špehletā mušikas gabala. Šhini norakstā atrod neween špehletās mušikas notes, bet ari wīnu garumu un laika ilgumu.

Šcho mušikas norakstu laišch zaur kahdu ihpašchu aparatu „zaurlausēju“, kurfch isšpeesch noraksta linijas zaur kahdu stihwu papira lošņi un pee tam šoti ahtri elektriski strahdā. Šaprotams, ka te janem paligā elektr. motors. Šcho zauršpeessto stihwo papira lošņi tad isleeto pee melo-tropa, usrakštito gabalu atkahrtojojot (špehlejojot).

Melotrops štrahdā titai mekaniski un atkahrto ziš špehjami pirkstu kustešchanos uš flaweeru taustinu dehla. Pee šcha rihta atrodom garu wešamo, kas eenem weetu pār wišu rihta taustinu dehli. Wešamajā redšamas wairak wadšinas un gropinas, kuras ešeras šaitinas, kas šaweeno masoš pirkštīnus un špeesch tos, kad wīnus ušwelk, uš flaweera taustineem. Aparata wišgalwenakā dala ir zilindris, uš kura atrodas zauršpeesstā papira lošņe, kuras linijas gali ešeras, kas zaur šaitinam ar masajeem uš taustineem strahdatajeem pirkštineem šaweenoti. Zilindri, kas apwilkts ar zauršpeessto mušikas norakstu, greeschot, teef raschots norakštītais gabals no jauna, lihdsigi, tā tas noteef pee ziteem mekaniskeem mušikas rišteem. — Šhpafchi mušikas šazereta-jeem tahds rihtš war leeti deret.

A. M.

Muhju gaduſimtena klavieeru muſika.

Interesanti wehrot, ko Listz, 26 gadus wezs buhdams, rakstijis ſawam draugam Adolſam Piktetam: „Warbuht teeku maldinats no ta ſlepenā dſineſķa, kaš mani tiš wareni walbſina pee klavieercem; bet eš tās turu par wiſai ſwarigam. Pehž manam domam tās eenem pirmo weetu instrumentu walſti, tās teek wišwairaf ſpehletas un ir wišwairaf iſplatitas. Šchahdu ſwaru un popularibu tās eeguwuſčas zaur ſawu harmoniſķo waru, ar kuru tās paſpehž ſewi eetilt un kopot wiſu ſķanu mahſķlu. Sawā ſeptinu oktawu leelā apmehrā tās rahda weſela orkeſtra apmehru, un pee-teek zilweķa deſmit pirktu, dainet tās harmonijas, ko ſimteem muſižetaju rada weenkopibā.”

Sewiſķķu laiķmetu klavieeru muſikā radija Ludwikis van Beethowens; wina 32 klavieeru ſonates zilina wina ſlawu wairaf, neķā wiſi no akmens waj dſeļš kaltee peemineķķi. Šchiniš klavieeru ſonates atſpoguļoķas paſķķa Beethowena dwehķeles dſihwe.

Gan ari jau preeķķ Beethowena bija eewehrojami klavieeru gabalu komponiſti (ķā Ruperens, Ramo's, Starlatti's, Baķš, Mozarts un Haydnš) — wiſi tee ar ſķo instrumentu prata teizami riķķotees, bet eekarot paſķķas debekšis un atdarit paſķķas eles wahrtuš, to wini atſtaķķa Beethowenam, kurſķķ ſawoš ſazerejumoš bij pawiſam zitads, neķā ziti: brihſķeem ſapnu mihķotajš, brihſķeem auķradis. Ķa klavieeru muſika ari lahgeem noſķuwuſķ uš neķķķa un ķahdu laiķu leelakais ſwarš liķķš uš ahķrejām leetam, tomeķr ta aiſween atķal atķreeſās atpaķal pee ſawa nopeetnā meķķķa, pec tiķrakā ideala, pee teem paraugeem, ķo mums Beethowens atſtaķķiš, kurſķķ ſķiniš ſinā uſſķatams par miſķonarū.

Blakuš Beethowenam ſtaķķ Webers un Schuberts, wahķu neaiſmirſķamais dſeeſmu ķarališ, kurſķķ, ķā Schumannš ſaķķ, „ſinamu daķu no Beethowena romantiķas ſawā paſķķā garā iķgliķķķa liķķš pat wirtuoſitatei.” Schuberts ſaweeno liriskō ſtilu ar romantiſķķo un uſſķatams par romantiſķķā laiķmeta preeķķķķķķi. Schumannš par winu tā rakſķķa: „Wiņſķķ weenumehķ palikš ļaunibās mihķuliš, wiņſķķ rahķķa, ķo tā ķahķo: ļuķķmu pilna ķirdš, droſķķas domas, ahķķš darbš tai ſtaķķķa, ķo tā labpraķķ ķahķo, romantiſķķuš noti-

kumus par bruneneeſeem, jaunatvam un reteem peedſihwo-
jumeem, ari joſus un humoru winſch peemaiſa ſlaht, bet
neſad tiſdaudſ, ka zaur to tiſtu trauzets pamata rakſturs.“
Karlis M. Webers prot ar ſawām ſonatem eeguht ſirdis
un ar tām un ſaweem ziteem gabaleem rahdijis leelu eefpaidu
uſ wehlaſajeem tā ſauzameem „dejas klaſkeem“, Lannera
un Strauſa. Ambroſ par winu tā peebilſt: „Webera
„Huforderung zum Tanze“ atſkaneja kā ſkanu gawiſu un
jautras dſejas ſkanas tolaiſu neweiſlajas, apniſuſchajās
balettēs . . .“

Ka pehz ſcheem trim ſlawenajeem darbeneeſeem, zauru
muhſchu ſekmigi ſtrahdajot, wajadſeja raſtees jaunu panah-
kumu klaweeru muſiſā, lehti noprotams. Pehz wineem
radās weſelas wirtenes klaweeru-wirtuoſu un klaweeru kom-
poniſtu: Kramers, Tſchernijs, Hummels, Moſcheles, Ferd.
Rieſs, Peters Piſſis, Dſchons Fjelds, Kalkbrenners, Herzs,
Schopens, Thalbergs u. z. Schumans ta laiſa klaweeru
mahſſleneekus eedala ſekoſchi: „Jo wezaks kluhſtu, jo wairak
eeſkatu, ka klaweeres ihpaſchi trejadi war parahdit ſawu
pahrakumu: pee Beethowena un Schuberta zaur balſu pil-
nibu un harmonijas mainam, pee Fjelda zaur pedala leeto-
ſchanu un pee Tſchernija un Herza zaur leelu weiklibu.“
Daudſpuſeji iſglihtoti komponiſti un wirtuoſi, kā Hummels
un Moſcheles un beidsot Schopens iſleeto wiſus ſchos tre-
jadus lihdsēktus ſpehlejot klaweeres. Par Schopenu Schu-
mans tā rakſta: „Kā preeſch wina peem. Hummels ſekoja
Mozarta balſij, eetehrpdamſ ſcha meiftara domas greſnakā
rotā, tā Schopens ſekoja Beethowenam. Waj gaiſchaki
iſſakot: Kā Hummels Mozarta ſtilu iſſtrahdaja ihpaſcham
instrumentam, tā Schopens eeweda konzertu ſahles Beetho-
wena garu.“ Schopens bij teizams wirtuoſs, bet winſch
maſ nodewās wirtuoſu nemeerigajai dſihwei; weens no
apbrihnojamaſeem klaweeru dſejneeeſeem buhdams, winſch
muſikalai paſaulei kluwis par tahdu wairak zaur to, ko
winſch rakſtijis, newis ko ſpehlejis. Wina Maſurkas, Po-
loneſas un Noſturnas ir tiſ dſidras un gara pilnas, ka tās
ſpehi aiſgrahbt, ja ari ihpaſchi wehlaſa laiſmeta ſazerejumos
manams kaut kaſ pahrpuhlets, neweſels.

Klaweeru muſikai kluhſtot bagatai zaur ſcheem meifta-
reem, radās ari wajadſiba gahdat par peemehrigeem wadoneem

teknisko grūhtumu pahrspēhšanā. Tā tad ņhinti laismetā ari atronam wairat komponistus, kā Krameri, Tņcherniju, furi isdewa ihpafchus wadonūs flaweeru ņpehleņchanā un pirstu iņweizibā.

Mahza laiks, kurā publikai jau ņahka apnisti tahdi konzerti, kuros gan dņirdeja iņweizigus ņkanu ņiteenus, mahņfligus iņraibojumus, bet maņ gara un muņikala ņatura. Kadās pahrgrosijumi, kuru garigee tehwi bija Schumans un Mendelssohns. Buhdami netik ween teizami pianisti, bet ari komponisti, wini wahrdeem un rakņteem zihnijās par ņawām idejam un zehla gaiņmā wezus, ņen peemirstus muņikas meistarus, kā Händeli un Bachu, Beethowenu un Mozartu.

Gefohkumā wirtuosu bars trauzās tikai pehž ahrejas flawas, pehž modes, bet ar laiku ņchee meistari dabuja wirsroku. Jauna klasiska gara dweņma ņahka puhst pa muņikalo paņauli un pateiziba par to nahkas wiņpirms ņcheem abeem mineteem meistareem. Schumans dehweja Mendelssohnu par 19. gaduņimtena Mozartu. Goete ņpreesĶ par Mendelssohnu, kurfĶ pee wina 1830. g. uņturejās 2 nedelas, ņekofĶi: „Wiņeem winņĶ ar ņawu pilnigo mahņflu bij par uņtaisĶņchanu. SewiņĶi man wina flahbtuhne wiņai dereja, jo es eeredņeju: pret muņiku wehl aiņween eņmu palizis tas pats ņenais; weenumehr tanī noklausos ar patiņĶchanu un pahrdomasĶchanu, mihlet mihlu wehsturigo daĶu; jo kurfĶ gan nojehdi ņahdu parahdijumos, ja winņĶ nenogrinst domās par zehloni un rafĶhanos. Turflahť ņwarigakā leeta bija, ka ņeliks eestatija par pareiņu tahdu wirņeenu, no paņahpeena uņ paņahpeenu, un wina atmina tam palihdņeja ņpehlet wiņwiņadus gabalus. No Bacha laismeta ņahťot winņĶ man kā dņihwinat atdņihwinaja atkal Haydni, Mozartu un GluĶu, paņneedņa peeteekofĶus jehdņeenus par ņlawenajeem jaunlaiku tehnikeem un beidsťot mahzija mani ņajust wina paņĶa gara rafĶojumus un pār teem pahrdomat; tā tad winņĶ no manis atwadijās, ņanemdams no manis manu labako ņwehtibu lihdiņi.“

Roberts Schumans, tapat kā Beethowens, raudņijās uņ ņaturu kā uņ ņwarigako leetu, ahrejee flaweeru efekti preekĶ wina nebija ņwarigi. „Wina kompozijās atronamas bagatigas un plaņĶas harmonijas, ņaweenotas ar jaukām meldijam, kā ari jauna, ņawad.: ņpehleņchanas tehnika.“

Pawisam fewischku, nepeemehrojamu eespaidu atstahja Grantscha Lista flaweeru fpehleſchana, uſ furu eewehrojamu paſpehju rahdija wijoku wirtuoſs Paganini. Tiſ elementars, ka wiſſſch, it neweens zits flaweeru mahſſleneeks neſpehja ta klaupitajus aiſgrahbt. Jau fewiſchku uſmanibu eeguwa Berlioſa, Beethowena un Webera ſimſonijas un unwertiraſ, furas wiſſſch fpehleja uſ flaweerem, apbrihnojami paſatdaridams orkeſtra eſektus. Tad wiſſſch eeweda jaunaa regulaſ flaweeru fpehleſchana, atmata to, kaſ jau gaduſimteneem bij paſtahwejiſ; winu ſawaa idejaſ ari brangi pabaſtija weenmehr wairaſ paſildinajuſeeſ flaweeru taiſiſchanaſ mahſſla. Muſikaſ rakſtneekſ Ehrlichſ rakſta par jautajumu: „Ka jamahjaſ flaweereſ fpehlet?“ ſekoſchi: Sihmejoteeſ uſ Liſta, Schumana, Brahmsa u. z. ſazerejumeem, pateeſſham ir leeliſti uſdewumi, kaſ tagad teeſ praſiti no moderna pianiſta. Mums naw paſiſhtams neſahdaſ ſtudiju ſazerejumſ, furaa tuhdaſ no eeſahkuma jau buhtu zenſteeſ pirkſtus un roſaa ta iſglihtot, ka droſchi waretu ſtahteeſ pee ſcho uſdewumun pildiſchanaſ. No Karla Fil. Emanuela Bacha ſahktot, furſſch ſaraſtija pirmo metodisko rakſtu ſchini ſina („Verſuch über die wahre Art, Klavier zu ſpielen“), un ejot gar Türku, Klementi, Krameri, Hummeli, Tſcherniju lihdaſ pat Köhleranu, atrodam, ka iſnahkuſchi deeſgan leela ſkaita teſniſti apſtrahdajumi un mahzibu wadoni iſweiziba, kaſ jo projam buhſ eewehrojami, tadeht ka lihdaſ ſchim rahdijuſchi daudaſ ſekmu. Bet Liſta nepeemehrojami raſchojumi praſija pawisam jaunu teſnikaſ pamatu, un ta ka ſchiſ diſchmeiſtaſ ſawuſ noſlehpumuaſ darijiſ ſinamuſ tiſai perſonigi ſaweem ſkole-neem, tad tee pa daſai gaſjuſchi lihdaſ ar Liſtu kapaa. Jo eewehrojamaſ wirtuoſs bij Karlis Tauſigſ, kaſ deemſchehl pa agri nobeidaſ ſawu darboſchanaſ ſchini ſaula. Winam blaſuſ ſtahdamaſ Hanſiſ ſon Bülowſ.

Scha laika ſlawenakaſ muſikaſ mahſſleneekſ un pianiſtiſ ir Antona Rubiſtſainaſ, par furn iſſoſ wahrdooſ iſteiktſ wiſlabakaſ ſpreedumaſ ſekoſchi: Antona Rubiſtſainaſ ir ſlawenakaſ flaweeru fpehletajaſ ſcha laika komponiſtu ſtarpaa un ſlawenakaſ komponiſtiſ ſcha laika flaweeru-fpehletaju ſtarpaa. Blaſuſ winam tiſ daſchaa ſina ſtahdamaſ Johannes Brahms, par furn wina biografiſtiſ Deiteraſ ſpreeſch, ka wiſſſch protot uſ flaweerem radit apbrihnojamu poliſoniju

(daudsbalsibu). Bet profesors D. Kellers (Wihne) winu zilina wehl augstaku, rakstidams šefofchi: „Rad Schumans Mendelssohnu dehwejis par 19. gadusimtena Mozartu, un peļz ta paregojis ari jaunu Beethowenu, tad waram preežigi issauktes: Brahms ir šchis jaunais Beethowens!“

W.

Par djeedafchanu muļļu tautas školās.

„Školai jašagatawo preešch dšihwes.“ Tā mehdsam weenumehr teikt, kad ihšos wahrdoš gribam gaišchi un pilnigi aprahdit školu usdewumu un peenahkumu. Bet waj wišu to, ko dšihwe no škola šagatawotā zilweka praša, ari tiš ihseem wahrdeem waram apšihmet? Itin tā nu gan nē; jo zilweku dšihwes apstahkli ir loti neweenadi, wina dšihwes wajadsibas loti daščadas un — kà to lai wišu tiš šmalķi pahri wahrdoš isteiktum! Lai nu gan muļšchan paleek taišniba, kà pati dšihwe ir zilweka labakā škola, kas to jo pilnigi spēhji šagatawot preešch dšihwes, tad tomehr jašaka, kà ari škola to leelā mehrā dara, ja ta šawu usdewumu pareiši ispilda. — Muļļu tautas školu usdewums ir augsts un šwarigs, winu programa — zilweka wišpahreja isglihtiba. Šchai isglihtibai wišadā šinā jabuht harmoniškai, tas buhtu tiš daudš, kà wefelai, wišpušejai. Nepeeteek ar to, kà muļļu tautas školās šawus audseknus isaudšina gudrus un wefulus, winām tec ari japadara par kreetneem zilwekeem. Peļhejo muļļu tautas školās tiš tad panahķs, ja tās šawos školenos eepotēs to garu, kas tos škubina uš labu, uš wišu to, kas ir daiķch, augsts un šwehts. Realo un idealo weenlišdšigā mehrā eewehrodamas un peekopdamas, muļļu tautas školās šawu usdewumu tiš ispildis pareiši un panahķs zereto augli: ihštu harmonišku školena (wišpahreju) isglihtibu. — Djeedafchanu jau no šen šeneem laikeem wišu tautu šlawenakee paidagogi atšinušchi par to lihdsekli, zaur furu war aišneemt zilweka ju h f m a s, išdaitot zilweka d a b u. Patišchana uš djeedafchanu ir zilwekam, tā šakot, eedšimuši, wina daba pati uš to nefas. Djeedafchana ir tas pats preešch ju h f m u israhdiščanas, kas waloda d o m u isteiķchanai. Wina ir ta wišpahrejā, jaukā waloda, furu

faprot tautas aufstos seemetos un karstos deenwidos, bruhnee
 tahłajā Australijā un farkanee jaunajā pašaulē Amerikā.
 Tas ir kaut kas pee dseedafchanas, ka ihpašchi wina netif ween
 ja ukumam noder, bet zaur fawu jaukumu ari it nemanot
 zilweku škubina us labu. Tamdehl ari wispahrim dsee-
 dafchanu škaita pee teem školas mahzibu preefšmteem,
 fureem wisdsitakais, raščenakais un pastah-
 wigakais eefpajds us freetnu tautas isglihtibas
 wirseemu. Wisus šchos daudsfahrtejos dseedafchanas labumus
 eewehrojot, katram idealas isglihtibas draugam jawehlas,
 kaut wina muhfu tautas školās weenumehr taptu dedsi-
 kopta un zeenā tureta. Par dseedafchanas labumeem un
 dseedafchanas weizinafchanu pee latwjeem naw masums runats
 un rakstits, bet par to, ka wina školās buhtu metodiski
 koptama, šoti reta balss atšaukuses. Muhfu tautas školam
 pat wehl truhkst wadona dseedafchanas mahziščanā, kas
 kautzif norahditu us winas pareiso metodifu un weenotu
 školotaju daschados eefstatus pee šchi tif šwariga preefšmeta
 mahziščanas. Šchee ir leeli truhkumi, kuri us preefšchu
 buhtu nowehrschami. Negribam un newaram wis teift, ka
 školotaja neprašchanas dehl dseedafchanas metodika lihdi
 šchim muhfu tautas školās buhtu bijusi pawišam nepa-
 reisa, nepilniga un tamdehl pati dseedafchanas mahziščana
 beš kahdam šefnem. Pehz šimteem škaitami tahdi latwju
 tautas školotaji, kuri, pašchi dedsi-
 gi dseedafchanas zeenitaji
 buhdami, šinaja sawās školās, kà ari daschadās beedribās,
 pee šaweem mahzešteem panahst teefšam teizamus resultatus.
 Šcho zenfonu freetnais puhlina auglis ir latwju tautas
 mirdsofšs dseefmu garš, diščenee dseedafchanas šwehtki, un
 kas šchos latwju tautas školotaju nopelnus gribetu masinat,
 waj winu panahšamus nizinat, tas israhditu, ka winšch
 negrib dot godu, kam gods peenahšas un nemahst zeenit ibši
 wešelu un freetnu tautas gara augli. Wisus šchos leelos
 nopelnus un šlawenos panahšumus minejufchi, tomehr
 newaram atstahst ne-eewehrojufchi muhfu tautas školu dsee-
 dafchanas mahzibas truhkumus; jo šchee tif tad nowehrschami,
 kad wini par tahdeem atšihiti. Kreetna darba padaritaji
 jau nefad uemehdi us šaweem laureem isdušetes. Tee šawos
 darbos wehl jo wairak zenščas pehz pilniguma. To pašchu
 ari drihtstam no šaweem školotajeem un winu školam šagaidit.

Zaifs ir flaht, kur ari latwju ūkolās dŕeedaŕŕhanas metodikā jaŕper ŕolis uŕ preekŕŕu. Zaifs ir flaht, kur muhŕu ŕkolotajeem no nepareiŕeem zekeem atkaŕpjoteeŕ, wiŕeem ŕpehkeem jaluhko nowehrŕt muhŕu tagadejaŕ dŕeedaŕŕhanas mahzibas leelaŕo truhtumu, paŕrleezigi eeweefuŕŕhoŕ mekaniŕmu. Kad muhŕu ŕkolāŕ tiŕŕ wairaf ar ap- un atŕiŕu dŕeedatŕ, tad warbuht ar laiŕu panahŕŕim to, ka latwjuŕ tahda mehrā wairŕ nedeŕwēŕ par tihreem dabāŕ dŕeedatajeem, kā taŕ tagad deemŕŕhehl ar pilnu teeŕibu noteef.

Metodikaŕ paŕrŕpreekŕhana nu gan mehdŕ buht tahda leeta, kurā retumis paŕŕhi leetprateji ir weeniŕ prahtis, tomehr uŕdroŕŕhinajameeŕ iŕteikt daŕŕhaŕ domāŕ par dŕeedaŕŕhanas metodiku, wehledameeŕ, lai ta muhŕu ŕkolāŕ pareiŕi nodibinadamāŕ ŕpehtu nowehrŕt wināŕ truhtummis uu nepilnibas dŕeedaŕŕhanāŕ ŕinā. Œhe naw ta weeta, kur wiŕu to, kaŕ uŕ dŕeedaŕŕhanu muhŕu tautāŕ ŕkolāŕ ŕihmejaŕ, weenā reiŕā waram apluhkot, tadeht eewehroŕim no ŕŕhiŕ plaŕŕhāŕ weelaŕ tiŕai paŕri ŕwarigakoŕ jautaju-muŕ. Par tahdeem eeŕkatam ŕekoŕŕhuŕ diwi jautajumuŕ: Kaŕ muhŕu tautāŕ ŕkolāŕ jadŕeed nu kā muhŕu tautāŕ ŕkolāŕ jadŕeed? Par ŕŕheem abeem runajot, atteezameeŕ uŕ muhŕu tā ŕauktajam ŕeemas ŕkolam.

I. Kaŕ muhŕu tautāŕ ŕkolāŕ jadŕeed? Dŕeedaŕŕhanā mahzibas weelu noteizot, mums jaleef wehrā muhŕu tautāŕ ŕkolu uŕdewumuŕ un ŕpehja. Par winu uŕdewumu eŕam ŕkaidribā, atkaŕrtodami un eegau-medami ŕŕhi apzerejuma pirmo teikumu — ŕkolai jaŕagatawo preekŕŕ dŕihweŕ. Ēewehrojot to, ka muhŕu dŕihweŕ apŕtaŕkti daudŕkaŕrt ŕaiŕtaŕ ar dŕeedaŕŕhanu un winā tamdeht ŕkaitama pee dŕihweŕ wajadŕibam, apluhkoŕim augŕŕmineto jautajumu no praŕtiŕkāŕ puŕeŕ. — Ir teizama un jauka eeraŕŕa, ŕkolu kaŕu deemu ar luhgŕŕhanu ŕaht un beigŕ. Zai ŕkoleni pee ŕŕhim rihta- un wakra luhgŕŕhanam waretu, kā peenahŕāŕ, aktiwi peedaliteeŕ, tad teem jamahŕ dŕeedat wairaf koraŕu jeb meldiju. Gandrihŕ kaŕrā ŕkolā reiŕ waj paŕri reiŕāŕ gadā atgadaŕ ŕwinet ŕkolāŕ waj zituŕ kaŕduŕ ŕwehtkuŕ. Kā tahdaŕ reiŕāŕ gan garigoŕ aktuŕ waretu padarit ŕwinigakuŕ, neŕā zaur jauku koraŕu dŕeedaŕŕhanu? Kaŕ tahdoŕ pat atgadijuמוŕ uŕjautrina uu atŕpirdŕina tiŕpat paŕŕhuŕ ŕkolemuŕ kā ari ŕapulzejuŕŕhoŕ

weefus? Wiswairaf tatschu jauku laizigu dseefminu dseedafchana, patihkamàs tautas dseefmu fkanas. Satik ween us fkolenu wajadsibam paschà fkolà luhfojamees, tad jau koraki un tautas dseefmas israhdas par wisderigako un ihsto dseedafchanas weelu muhsu tautas fkolàs. Schis mahzibas weelas praktiskee labumi wehl jo wairaf manami fkolenu wehlakà dsihwè. — Koraki luteranu gimenès, mahjàs un basnizàs top leelà mehrà pee deewafalposchanam isleetati. Winu dseedafchana ir ta garigà faile, zaur furn draudses, faines un gimenès lozekki top weenoti us kopigu fwehtà un augstà Deewa luhgfchanu, teiffchanu un flawefchanu. Koraki dseedot lutertizigais latweetis issaka fawam Debesu Tehwam fawas wisdsitakàs firdsjuhtas. Beidsot wehl japeemin, ka luteranu dsihwè pee wiseem garigeem akteem, no fchuhpka libds kapam, koraku dseedafchana is-pilda fwarigu lomu. Tidaudi par koraku dseedafchanas fwaru muhsu ikdeenischkà dsihwè.

Tagad apluhfchim, fahds fwarè muhsu ikdeenischkà dsihwè tautas dseefmam. Ko dseed pagalmos un laukos, plawàs un meschos puifchi un meitas, arajini un ganini? Atbilde: weenfahrschi jaukàs tautas dseefmas. Ur tam paschàm tautas dseefmam, tikai mahksligi apstrahdata weidà, eepreeze un pazilà klaufitajus weefibas un isrihfojumos mahksleneeki un dseedataju kori. Kur ween latweefchu dsihwè kas labs un jauks parahdas, tur netruhst tautas dseefmu dseedafchanas. — Tautas dseefmas ir muhsu tehwi tehwi mantojums un tamdeht ween jau augstà zeenà un godà turamas. Winu leelais daudsums ir peerahdijums, ka latweefchi jau no feneem laiteem ir bijusi ideala dseedataju tauta. Baltàs un nebaltàs deenàs tee neapnikufchi dseedaja fawas fehràs un preezigàs dseefminas. Schis jaukais un newainigais dseefmu un dseedafchanas gars wehl tagad kuplina latweefchu idealo dsihwi. Zaur fchi gara seedeem, daudsfahrtejeem dseedafchanas fwehtkeem, ari zittauteefchi tapa atspirdsinati un usjautrinati; ari tee dabuja redset, ka wehl fcho baltudeen' latweefcheem it ihpaschi tautas dseefmu dseedafchana ir tas awots, is fura tee dabu sparun us wifu labu un kreetnu dsihtees. Waj wifu fcho eewehrojot nu uaw muhsu fkolu fwehts

peenahkums ari tautas dseefmas kopt kà tahdu mahzibas weelu, ar kuru stahw it tuwà safarà wehlaka fkolena ifdeenishkà dshwè un us kuru tamdeht jaleef leels fwars. — „Weenfahrfchi, bet labi“, ir weens no fwarigafajeem tautas ffolu lifumeem. Schis mums ari janem par mehraulku, dseedafchanas weelu iswehlotees; jo tautas fkolenu spehja dseedafchanà newar buht wifai leela un apferfchanà ne wifai dšika. Weenfahrfchums un labums prasami diwejadi: us dseedafchanas weelas tekstū un meldiju sihmejotees. Ja fchos abus prasijumus nemam par mehraulku, tad nesinam, kura zita dseedafchanas mahzibas weela buhtu wehl weenfahrfchaka un labaka par korali un tautas dseefnu. Preefch winu tekstū faprafchanas naw wajadšigs dšikas domafchanas un us winu meldiju sihmejotees jafaka, ka leeli ritmiški, melodiški, dinamiški un harmoniški raibumi tanis nemehdi nahft preefchà, jo korali un tautas dseefmas ari schini finà ir toti weenfahrfchās. Kad par dseedafchanas weelas labumu runajam, tad ar to domajam korali un tautas dseefnu tekstū un meldijas fatwaru. Kurfch zits deewawahrds pabršpehi muhsu garigo dseefnu (korali) pamahzitaju ihpafchibu un dšiki fajuhthamo eefpaidu? Kurfch zits fazerejums safneeds muhsu tautas dseefnu jauko walodu un fodoligās domas? Tapat us meldiju labumu sihmejotees ir jafaka, ka korali tanī finà nepahršpehjami un tautas dseefmas nefafneedsamas. To flawenakee musikas mahffleneeki ar wahrdeem un ar rakstu atsinufchi un ar darbeem peerahdijufchi, tikpat pirmajos kà pehdejās few nemdami par parauku. Lubkojot weenfahrt us fkolenu labumeem un wajadšibam ffolà un wehlakà dšhwè, otrfahrt us winu dseedafchanas spehju un weenfahrfchibas un labuma ihpafchibam — korali un tautas dseefmas jausffkata par wišfwarigako un derigako dseedafchanas mahzibas weelu muhsu tautas ffolàs. — Kad us jautajumu: „Kà muhsu tautas ffolàs jadseed?“ gribam dot pilnigu atbildi, tad mums wairaf popularas mahffligās dseefmas un weenfahrfchi tekniški mehginajumi ari jaskaita peedeefgan fwarigam un derigam dseedafchanas mahzibas weelam. Mahffligu dseefnu kopfchanu drihsaf waretu peezeest, bet ar tekniškeem mehginajumeem, dseedafchanu muhsu

ſkolâs mahzot, loti nopeetni janodarbojas. Ar ſchahdeem
 eefkateem mehs warbuht pee dascha laba ſkolotaja atradiſim
 preteſtibu. Tee mums pahrmētis, ka no weentahrfſchas
 ſeemas ſkolâs padaudi praſam. Tomehr jaſaka: ko wajaga —
 to wajaga. Tekniſkee mehginajumi ir tas eerozis, ar kuru
 waram ſeknigi apkarot leelo mekaniſmu dſeedaſchanas
 mahziſchanâ. Tekniſkee mehginajumi ir tas ſwihriſ,
 ar kuru mehs waram latweeſchu ſkolâs un tautâ dſeeda-
 ſchanas mahſflu pazelt uſ augſtaku patahpeenu. Weidsot,
 tekniſkee mehginajumi ir tas lihdeſelis, zaur kuru latweeſchi
 padarami no tihreem dabas dſeedatajeem par kaut ziſ la-
 badeem mahſſlas dſeedatajeem. Uri tas wehl buhtu minams,
 ka beſ kahdeem tekniſkeem mehginajumeem naw domajama
 nekahda pareiſa un ſiſtematiſka dſeedaſchanas metodika. —
 Wiſs ſche minetais dſeedaſchanas materials, iſleetojot pee-
 nahzigi, a p r o b e ſ c h o j a m s. Scho darot jaturas pee
 prinzipa: no laba — wiſlabako, no derigâ — wiſderigako.
 Peetiſtu, kad ſkoleni pa wiſam trim ſeemam eemahzitos
 kahdus 30 paſiſtamakos korakus, katrâ ſeemâ zaurmehrâ
 kahdus 10. Lai tee paſchi katru ſeemu neatſahktos (iſnemot
 atſahkſchanu mahziſchanâ), tad ſkolotajam iſwehletee koraki
 janem pa kahrtai zauri pehz ihpaſchi ſaſtahdita koraku
 n o r a h d i t a j a. Tautas dſeefmas iſwehlamas pehz katr-
 reiſejeem apſtahkteem. Preeſch eefahzejeem janem ween-
 fahrfſchakas un tahdas, kuram ſchauris tonu apmehrs. No
 tekniſkeem mehginajumeem wiſwairaf eewehrojami: no-
 dſirdeſchanas un balſinaſchanas mehginajumi
 un mehginajumi patſtahwigâ tonu uſkerſchanâ jeb
 trahpiſchanâ. Sihmejotees uſ jautajumu: „Kas muhſu
 tautas ſkolâs jadſeed?“ pee muhſu tautas ſkolotajeem,
 wiſpahrim nemot, domâs un darbos atronama itin branga
 weenadiba. Scho weenadibu welti pee wineem meſleſim
 dſeedaſchanas metodikâ. Te gandrihſ katrs ſtaigâ pa
 ſawu zetu. Weens leef ſaweem ſkoleneem tika i pehz no-
 klauiſchanas dſeedat, otrs toſ tuhlin no pirmâs ſkolâs
 deenas nomoza ar dſeedaſchanu pehz ſkaitleem un notim.
 Daſchi ſkolotaji atron par wajadſigu ſawus ſkolenus pehz
 winu dſeedaſchanas ſpehjas ſadalit klaſēs un nodatâs, ziti
 atkal to eefkata par ne-eefpehjamu un tamdeht ari newaja-
 dſigu un rihojas ar ſaweem maſajeem dſeedaſchanas wa-

roneem un nespējniekeem pēž weenas ņchmores. Weeni tura jauku weenbalņigu dņeedaņchanu par muņņu tautas ņkolu idealu dņeedaņchanas ņinā, otri atkal domā, ka dņeedaņchanas preeņņmetā pee ņkolu rewiņijam waj ņwehtkeem tikai zaur gruhti eekaltam tribs- un ņņhetrbalņigam dņeesmam war iņpelnitees ņawu preeņņneeku un ņkolas weesu atņiņņchanu un patiņņchanu. Tā dņeedaņchanas metodikas ņinā muņņu ņkolās eet juņu juņam. — Ir jau gan taiņniba, ka daudņ ņeku beidsot ņateņ ņelgawā, bet neba ņatris taiņnakais un labakais. Pēž azumirņli ņpihdoscheem panahņumeem wehl naw noteizams, ka mahņiņchanas ņahrtiba ņņai waj tai preeņņmetā bijuņi laba un teizama. No ņatras, ņilweņa iņglihtibu pateņi weizinatajas mahņibas nepraņa to ween, ka tai tuhlin buhtu redņami rezultati, bet ari to, ka ta ir pareiņa, ņaprota ma un pamaņtiga. Uri dņeedaņchanas mahņiņchanā tikween tas ņkolotajs ņtaigā ihto ņeku, ņas tani wiņus ņņos metodiņkos praņijumus ņenņņas iņpildit. Wehledamees daņados metodiņkos eekatus weenot un paņņu dņeedaņchanas metodiņu muņņu tautas ņkolās uņ weenlihdņigeem un pareiņeem pamateem nodibinat un pilnibai tuwinat, apluņkoņim tagad ņawu otru jautajumu.

II. Kā muņņu tautas ņkolās jadņeed? Seemas ņkolai ņahkotees ņanahņ ņkolā daņadi ņkoleni, gan tahti, ņas ņkolā jau bijuņi un kaut ko mahņijuņchees, gan ari tahti, ņas pirmo reiņi ņahpj par ņkolas ņleegņui un wiņadā ņinā ir neattihtiti eekahzeji. Nu ņahņas ņkolotaju rihtoschanās. Winn pirmais darbs ir, ņkolenus pēž ņatra attihtibas paņahpeena ņadalit klāņes un nodalās. Gandriht pee wiņeem mahņibu preeņņmeteem tas tā noteek, tikai dņeedaņchanā muņņu ņkolotaji pa leelakai daikai ņņahdu ņkolenu noņahrtoscham netur par wajadņigu. Pee tas pat wairatņlaņigās ņkolās pa laiņam wiņus ņkolenus mehdi ņaweenot weenā klāņē. Waj uņ dņeedaņchanu ņihmejotees ņkoleni naw jaiņņņir attihtitos un neattihtitos, apdahwinatos un neapdahwinatos, tapat kā ņitos mahņibu preeņņmetos? Kas to gribs noleegt! Kā te nu ņahw ar ņistematiņko, pamatigo mahņibu, ņur ņkolenu pahrlēezigi neweenadas attihtibas deht naw eņņehjams eewehrot wiņpahrejos paidagogikas un metodikas liņumus, ņas praņa, lai ari dņeedaņchanā ņkolenus

westu no weentahršchà pee fàreshgità, no pasihstamà pee nepasihstamà, no tuwà pee tahà u. t. t. Deesgan behdigi, jo daschado fkolenu topošchana pee tam ir leets kawellis. Tadeht jawehlas, ka dseedaschanas mahzibà fkoleni, tapat kà zitos mahzibu preefšchetos, fkatotees uf winu fpehju, taptu eedaliti klafēs waj nodatās.

Jaunos fkolenus nodatās waj klafēs eedalot, fkolotajam wispirms japahrleezinās, tahdà mehrà wini preefšch dseedaschanas apdahwinati. To darot jaewehro diwas leetas: fkolenu tonu nodfirdeschanas un tonu balfinaschanas fpehja. Šchis ir fwarigakās musikalas apdahwinaschanas sihmes. Ustām fkatotees, fkolotajš fawà fkolenu musikalas fpehjas apspreešanà daschureiš eefahkumà war peewiltees. Deemšchehl atgadas daudš tahdu fkolenu, kuri mahjās ušaugdami zaur wezatu weenaldisibu wehl nekad fawà muhšchà naw mehginajušchi tonus noklaušitees un fawu muti dseedaschanai atdarit. Wini tadeht fawās pirmajās fcolas deenās nemas neatjehdsas, to fkolotajš ihsti grib, kad tas wineem leef muti atplehst un kahdu toni pakatdseedat. Ur weenu wahrdu šafot, tahdi fkoloni nemas neprot dseedat.

Kà katra prahta, tà ari dfirdeschanas prahta organs top leetderigš zaur wingrinaschanu. It ihpašchi tas šakams no dfirdeschanas organa fwarigakās dakas, tà šauktà „forti aparata“. Šchis, no wairak tuhštostochu dfirdeschanas nerwu bahrštinu galineem pastahwošchais aparats attihstas jo leelaks, jo wairak winu leetà. Tahdà šinà tad fkolenu tonu nodfirdeschanas fpehja stiprinama titai zaur wingrinaschanos tonu noklaušichanà. Kas kahdu toni nemahš lahga nodfirdet, tas winu ari newar pareiši balfinat, jo šchis abas darbibas eet titai rofu rokās. Tadeht pawišam neattihstitus fkolenus dseedaschanà mahzot, wini wispirms janodarbina ar tonu noklaušichanos un tonu balfinaschanu, kas ir pirmee un fwarigakec elementi dseedaschanas mahzibà. Tà rihtojotees, prahtigš fkolotajš ar laiku ari no tà šauktajeem „ruhzejem“ ištaišis itin brangus dseedatajus. — Muhšu fkolotaji war teiktees laimigi, ka tš masa daka no winu fkoleneem ir dseedaschanas šinà neweikli eefahzeji. Pa leelakai dakai 10 un wairak

gadus wezi buhdami, daudsi no wineem mahf jan daschas dseefminas dseedat. Ar tahdeem fkolotajs war daudsi lehtafiti tift us preefschu, protams pa zitu metodisko zetu, nefa ar eefahzejeem.

Weentlasigàs seemas fkolas apstahktus, seemas fkolenu tonu noddirdefchanas un balsinaschanas atjautibu eewehrojot, tee jafadala diwàs nodalàs, no furam katrai fawis ihpafchs metodisks mahzibas aplots jeb kurfis. Tà tad dseedafchanu mahzot, muhsu seemas fkolàs jaisfchfir diwi kurfii. Pirmo kurfu, pee kura peefskaitami tee fkoleni, kas nemas nemahf dseedat un tadeht nodarbinami ar dseedafchanas it weentahrfchakeem elementeem, nofaufsim par elementarkurfu. Dtro kurfu, pee kura fskaitami tahdi fkoleni, kas war jau peemehrigas dseefmas dseedat, faufsim par dseefmu kurfu. Dseedafchanu pehz abeem kurfseem mahzot, wini nebuht naw fchfirami, bet abi blakus tà nemami, kà weens otram peefleenas, weens otru weizina. Kalab ari eefahktumà mahzibà naw jaturas pee elementarkurfa ween, tas fche ihfi issklaidrojams. Metodikà weenu-mehr atrodam pareiso, kad fawa pascha gara attihstibu eewehrodami, luhfojam isdibinat, pehz tahdeem lifumeem daba strahdà. Gefams behrns pee tahdas leetas fihktumus eewehro, winam wispirms no tàs jadabu wispahrejs eespaids. Behrna musikalas isglihtibas gabjeens buhs tadeht dabifks, kad winu, tiffu tas mahf fkanas noklaufitees un isschfirt, tuhlin eepasihstinam ar tonu rindam, ritmatiskam fkanam, bet it ihpafchi ar wefelam meldijam un musikas gabaleem, lai tas no tàs dabutu wispahreju eespaidu. Zaur runafchanu fawus masinos runat mahzidamas, mahtes eet dabifko zetu. Bet ko gan teiktu no tahdas mahtes, kura, paschfkanus un lihdsfkanus par walodas elementeem pasihdama, fawam dehlinam waj fawai meitinai wispirms fchos pa rindai fahktu mahzit? — Brahtigas mahtes rihkofchanas lai ir muhsu dseedafchanas fkolotaju paraugs. Elementar- un dseefmu kurfu blakus un weenfopus nemidami, wini ees ihsto, dabifko zetu dseedafchanas mahzifchanà. Schi blakus un weenfopus nemfchana isdarama tahdejadi, kà elementar- un dseefmu kurfis weens otru pabalsta un papildina. Tonu noddirdefchanas un balsinaschanas wingri-

naſſanai, wairaf waj maſaf ritmiſkeem, melodiſkeem un dinamiſkeem mehginaju-meem japeeſleenas peemehrigu dſeeſmu un ſoratu dſeedaſſanai. Tapat taſ ari otradi nemamſ. — Dſeedaſſanas eeſpaiduſ zilwekſ dabu zaur dſirdeſſanu. Sweſchuſ eeſpaiduſ zilwekſ eeſahtumâ weenu-mehr gruhtaki iſprot, kad wini wairaf prahtuſ uſ reiſu darbina. To redſam ari pee ſkoleneem, kad wineem tuhlin dſeedaſſanas mahziſſanas eeſahtumâ leef weenâ reiſâ ap-kert to na ſſanu un to na ſihmi. Turpretim zitadi taſ ir, kad ſchiſ abas leetaſ pa preeſſch pa weenai iſpraſtaſ, der weena otrai par pabalſtu. Taſ eeſpaiduſ ir jo gaiſſchſ un dſiſſch. — Dſeedaſſanas metodika nedrihtſt buht pret-dabiga, ſareſſchgeta, waj paſſchai mahtſlai kaitiga, tadeht muhſu ſeemas ſkolâſ ſemakâ paſahtpeenâ jadſeed weenigi pehſ noſlauſiſſanâſ. Tiſai augſſaſtoſ paſahtpeenâſ tonu ſihmeſ leetojamaſ dſeedaſſanas mahziſbai par pabalſtu.

„Weentahſſchi — bet pamatigi“ ir tautaſ ſſolu augſſakâ dewiſe mahziſſanas ſinâ. Tadeht winâm ari dſeedaſſanu ſopjot neder nodarboteeſ ar tahtdam leetam, kaſ ſneedſaſ pahri par winu programu un praſa leeluſ laiſa un publiſa npuruſ. Publini un laiſſ teef leelâ mehrâ welti tehreti, trihſ waj pat tſchetrbalſigaſ dſeeſmaſ kaſot. Skolenu muſikalâ iſglihtiba pee tam netop tahtdâ pat mehrâ weizinata, kâ kad taſ paſſaſ publeſ un to paſſchu laiſu iſleetatu weentahſſchu dſeeſminu glihtai eedſeedaſſanai. Muhſu tautaſ ſſolu uſdewumu un ſpehju, iſſo mahziſbaſ laiſu un dſeedaſſanaſ weelaſ pamatigo apſtrahtdaſſanu eewehrojoſ, jawehlaſ, ſaut weenbalſiga, wiſadi apſiniga un jauſa ſoratu un tautaſ dſeeſmu dſeedaſſana buhtu winu augſſaſkaſ iſdealaſ dſeedaſſanaſ ſinâ.

Muhſu lihdiſſchinejâſ dſeedaſſanaſ metodikaſ wiſpahrejaiſ un leelaſkaſ truhtumſ ir, kâ jau ſaſiſtſ, pahreleezigaiſ meſaniſmſ. Kâ ſchi liga wiſſeſmigaki buhtu nowehriſſchama, par to deretu kaſtram dſeedaſſanaſ ſkolotajam kreetni pahrdomat. Mums ſchkeet, ka mahziſbaſ weelaſ elementariſeſſchana ir weenigaiſ lihdiſſeſliſ, zaur kuru eeſpehjaſ meſaniſmu maſinat.

Pee tam ari schimbrihscham nowahrtâ atstahtee te kniſſee meh ginajumi taptu wairaf eewehroti. — Apluhſofim, kâ tas pee dſeeſmas eemahziſchanâs iſdarams. Dſeeſmai ir diwas galwenakas faſtahwa dakas: wahrdi jeb teſſts un ſimetriſſts tonu ſakahrtojuuns jeb meldija. Teſſts darbina wairaf dſeedataja domas, prahtu, kamehr meldijas iſpraſchana pamatojas uf wina labo, muſikalodſirdeſchanu.

Pee weenfahrfchibas prinzipa turotees, dſeedamâs dſeeſmas teſſts ja-atſchſir no meldijas, zaur to eefpehjamſ latru ſawrup tuwak apluhſot. Muhſu walodâ deefgan attihſtiteem ſkoleneem teſſts ir weenumehr lehtaki ſaprotamſ, nekâ meldija, tadehl dſeeſmas eemahziſchanai jaſahkas ar teſſta pahrrunaſchanu. Dſeeſmas teſſta iſſſkaidroſchana wiſnotak wajadſiga; jo zaur to ſkoleni teef uſaizinati tuwak eepaſihtees ar wina domu ſaturu. Ari pareiſa wahrdu iſruna zaur to top weizinata. Protamſ, ka ſkolotajſ pee tam newar eelaiſtees plaſchos pahrfpreedumos. Dſeeſmu teſſtu iſſkaidrojt jaturas pee ſwarigakâ un tas ir: wahrdu pareiſa un ſkaidrâ iſruna un dſeeſmas domu ſaturſ.

Daudſ wairaf komplizets nekâ dſeeſmas teſſts ir dſeeſmas meldija. Behdejâ faſtahw no wairaf toneem daſchadâ weidâ. Weens pats tonis no kaſhdas meldijas iſnemts gan iſleekas kas weenfahrfchs, tomehr munſ pee ta, ja gribam ar winu pamatigi eepaſihtees, jaiſſchſir ſaws noteiſts ilgumſ, augſtumſ un ſtiſtrumſ, un, kad tam reiſâ ar ziteem toneem jaſkan, ari ſawa faſkana. Tadehl dſeeſmas meldiju elementariſejot jaiſſchſir tſchetras ſwarigas meldijas faſtahwa dakas, tâs ir: ritmika, melodika, dinamika un harmonika. Meldijas weenfahrfchakais elements ir ritmika. Wezee greeki winu mehdsâ ſaukt par muſikas dwehſeli. Ka wina jau pati par ſewi war zilweka juhtas aiſkuſtinat, to manam klaburu waj bungu ſiſchanâ nollauſotees. Tadehl katra meldijas mahziſchana jaſahl ar ritmiſſkeem meh ginajumeem. Te nu diwojadi zeki. Pee (muſikali ne-attihſtiteem) behrneem ſkolotajſ ahtraki ſaſneegs ritmiſſku juſchanu, kad teem kaus ar roſam ritmiſſki libds plauſſchſinat, kamehr pats dſeed waj ſpehle

mahžamās dseefmas mēldiju. No (labakeem) dseedatajeem turpreti japraša, ka tee pareisi takti lihdē fķaitidami, mahžas mehrot ritmiško tonu garumu. Ritmiķā wingrinajotees muhfu seemas fķolā buhtu jaisnem zauri fķahda mahžibas weela:



Tad wehl: $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$ takts. Pilna takts, nepilna takts, takts strihpa, daļu un atfahfķšanas sihmes.

Pehz ritmiškeem mehginajumeem war nemt pehz patifķšanas melodisko waj dinamisko mehginajumus. Iķfaka pahrķkata dehl pakawesimees papreefķch pee pehdejeem. Dinamiskais elements ir fwarigs dseefmas mēldijas niansefķšanai. Balss stiprumu pahrmainit gan isleekas weenfahrfķchi un lehti, tomehr ari tanī sinā fķoleni tikai zaur nopeetneem un pamatigeem mehginajumeem fāfneedi labus panahķumus. Wispahrim nemot jafaka, ka muhfu fķolās dseed pa stipru. Stipri dseedot naw tif lehti eefpehjamis patihķami balfinat; tadehl ari issķaidrojamis dseedataju fķolenu ķehrzosķā balssķkana. Gefahzeji wispirms jaradina dseedat ar fķlufu, mihligu balši. Tif tad, kad klusee dinamiske mehginajumi labi isdodas, war pahreet uķ wideju un stipru dseedafķanu. Beidsamais stipruma gahds retumis un ar sinu leetajamis. Uri crescendo, decrescendo un mezza di voce eewehrojami. Dseefmas mēldiju mahzot, zeefķchi uķ tam jaluhķo, ka wiķi dinamiske preefķķrafķti smalki top ispilditi. — **M** dinamiskas muhfu seemas fķolā eewehrojama fķahda weela: p., mf., f.,

Wisgruhtaf ispildama ir dseefmas mēldijas melodiķķa daļa. Atķkatotees no ķahdas dseefmas mahžiķšanas, melodiķķa ir tas elements, ap kuru wiswairaf tinas elementar ķurķa fķolenu noklausifķšanas un balfinafķšanas mehginajumi, ķā ari dseefmu ķurķa radinafķšanās pareiķā tonu uķfersķanā jeb trahpiķķanā. Sistematiķķi melodiķķee mehginajumi ļoti wingrina un weizina dseedafķšanas teķniku. Paķķus pirmos melodiķķos mehginajumus isdarot, eefahzejeem jadseed uķ p a f ķ = w a j d u b u l t ķ k a n c e m. Pee

tam jaskatas, ka vokalizacija buhtu jo laba. Išrunas wingrinaschanas un tonu išskiršchanas dehl pee wehlateem melodiskeem mehginajumeem katram tonim jadod faws ihpafchs nosaufums un fawa ihpafcha redsama sihme.

No dseedaschanas metodikas wehstures redsam, ka slawenakee paidagogi, dseedaschanu par fwarigu isglibtibas lihdselli atsihdami, ir nopuhlejuschees tonu nosaufšchanai un apsihmešchanai atrašt derigus un praktiskus nosaufumus un sihmes. Slawenais frantschu paidagogs Rufo bij pirmais, kas nahza us domam šchim noluhkam isleetat fka itkus un ziparus. Ko Rufo's teoretiski luhkoja nodibinat, to wehlaš Natorps praktiski ismehginaja. Ar laiku wišas Eiropas živilisetas walstis dseedaschanu šakta mahzit pehž ta fauktas „ziparu metodes“. Franzijsa to ar sekmi isdarija Amands Schewe. Pehž wina, ta fauktas Schewe sistemas tonus apsihme ar zipareem 1 2 3 4 5 6 7 8 un nosauz ar aretiniskam silbam do re mi fa sol la si, furas bes romanu tautam ari angli un kreewi leeta preešch tonu nosaufšchanas. Anglijsa leetota Tonic sol fa sistema mas išskirās no Schewe sistemas. Ar kahdu masu isnehmumu, tonu nosaufšchanai isleeta tapat aretiniskas silbas, tikai tonus ne-apsihme wiš ar zipareem, bet ar mineto silbu eefahkuma burteem: d = do, r = re, m = mi c. Kreewijsa ir wiraš pasihstama Schewes ziparu sistema. No wiraš eewehrojameem Schewes mahžekteem lai minam Albrechtu, kura «Руководство къ хоровому пѣнію по цифирной методѣ Шева» ir deesgan eezeenits wadonis. Ari Baltijsa kahdus pahri desmit gadus atpakaš daschās widejās mahzibu eestahdes dseedaja pehž Schewes metodes. (Dertels.) Wiraš eezeenita bij ta faukta „Tonziffern“ sistema, pehž August Schäfera deesgan eewehrojamas „Gesangschule in Tonziffern“. Muhfu tautas školu wehsturiskais attihstibas gahjeens išfkaidro, kalab tanis wehl tagad, žif mums sinams, dseedaschanas mahzibas tekuiskee mehginajumi pamatojas us šcho Tonziffern= jeb ziparu sistemu. Tonus nosauz pehž wahzu parauga par eins, zwei, drei c., kamehr winu redsama sihme ir zipari 1 2 3 4 5 c. Rewar leegt, ka wišam šche minetam ziparu sistemu ir šawi labumi, tomehr jaunako laiku dseedaschanas metodiki negrib ar winam lahga eedraudsetees, tadehl, ka winas wišas ženschas musika wiš=

pahrim leetotās tonu sīhmes, notis, pee malas atstūmt. Skolai tatschu jafagatawo preefch dšihwes. Ar kahdu teesibu tad nu lai atfakas no dšihwē wispahrim leetata un tadeht wajadsigā? —

Muhfu tautas skolam schimbrihscham eefahkas jaunš laismets. Waj nebuhtu labi, kad ari dseedaschauas metodikā spertum kahdus solus us preefchu un to eegrositu pehz muhfu tagadeja apstahka wajadsibam?

Dšihwes wajadsibam un paschai dseedaschanas mahkslai buhtu wairak kalpots, ja muhfu tautas skolās dseedaschanas mahzibā no lihdsi schim leetotās, daschā sinā nowezojuschās ziparu sistemas atstahtos un turetos pee praktiskās noschu sistemas. Noschu pasihfchanu un lasifchanu nesinatajs tura par gruhti saprotamu mahkslu, kamehr sinatajam ta ja-atstahst par tīf weeglu leetu, kuru pat behrns, pareisi wadits, ihšā laikā war ismahzitees. Bahrpratumu nowehrschanas deht, mums sche jaiffkaidro, ka par skolenu dseedaschanu pehz notim runadami, nedomajam wis, ka wini jaismahza par patstahwigeem l a p a s d s e e d a t a j e e m, par tahdeem, kas tonos war domat, bet tīfai to, lai wini apsinigi dseedadami, tonu redsamās sīhmes, notes, mahzas ziparu weetā isleetat par pabalstu šawai pareisai dseedaschanai. Protams, ka noschu mahzifchana ir tīfai dseesmu kursa usdewums.

Pee noschu sistemas turotees par tonu sīhmem leetajamas notis. Tonu nosaufscharai dseedaschanas sinā ir toti derigas wispahrs pasihstamās aretiniskās jeb solmifazijas silbes: do, re, mi, fa, sol, la, si. Schoš jaunos tonu nosaufumus muhfu tautas skolam eeteizot, ihš japeemin, tā wini zehluschees. Trihspadsmītā gadusimteni muhks Gwido d'Arezzo pirmais sahka tonus nosauf ar silbam, kuras tas bij fastahdijis, nolasidams sekoschas Sw. Jāhna himnas rindinu eefahkuma silbes :

Ut queant laxis

Resonare fibris,

Mira gestorum

Famuli tuorum:

Solve polluti

Labii reatum

Sancta Johanne! (si)

Gwido d'Arezzo's isleetaja fefchas pirmsas silbas. Si peemetinaja 16. gadusimtent holandeets Eurizij's Puteanus. Ut weetā wehlaſu isleetaja do.

Solmisazijas silbu labums ir ihpaſchi tas, ka pehz winām dseedot isruna top wingrinata. Winas leela mehrā weizina wokalisaziju. Wiegner's ſawā „Sagatawoſchanas kurfā foru dseedafchanā“ wehlaſ fchahdu ſolmisazijas silbu isrunu: dua, re, mi, fa, ſual, la, ſiā. Schahda isruna zaur dubultſkanu o (dua, ſual) un ee (ia) eewehroſchanu latweeſchu walodai peemehriga un tadeht eeteizama. Meh's wehletumees winā tika masu pahrgroſijumu. Mums fchheet, ka wingrinafchana isrunā kluhtu daudſpuſigaka, kad dua (do) weetā nemtu wezwezo ut. Lihdſigi zitam ſolmisazijas ſilbam waretu ari lihdfſkanu (t) liſt preefſch paſchſkana (u), tā tad iſnahktu tu. Scho ſilbu tad buhtu patapinajuſchi no profeſora Grauna eezeenitam ſolmisazijas ſilbam. Paſchſkanis u nebuhtu atſtahts ne-eewehrots.

Par pahrgroſijumeem tonu noſauſſchanā un apſihmeſchanā pahrrunajuſchi, greeſiſimees atpaſat pee melodifko mehginajumu apluhkoſchanas. Skolotaja un ſkolena balſs karaktiri ir neweenadi. Schis apſtahlis it ihpaſchi pee melodifkeem mehginajumeem ir leels kaweklis, kurfch wiſlehtak nowehrſchams, kad ſkolotajs dseedafchanu mahzot nem kaſdu muſikas instrumentu paligā. Wiſlabakais preefſch tam ir wijole. Kad ſkoloni wijoles ſkanas, waj wehl labaki ſawu lihdfſkolenu preefſchā dseedafchanu noſlauſdamees, daſchus tonus uſ wokaſeem eemaſzijuſchees dseedat, tad wini jaſahf pamaſam eepaſiſtinat ar ſolmisazijas ſilbam. Lai buhtu eefpehjam's winas tuhlin praktiſki isleetat pee tonu trahpiſchanas mehginajumeem, nenemot paligā ziparus waj notis, tad ſolmisazijas ſilbas waj nu no ſkolotaja preefſchā ſaſſamaſ, waj no wina p i r k ſ t e e m n o l a ſ a m a ſ. Rā pehdejais ſaprotams, tas ſche ihf ja-iſſkaidro.

Cedomasimees ſkolotaja peezus roſas pirkſtus par peezam noſchu linijam, tſchetras pirkſtu ſtarpas par liniju ſiſtemas ſtarpam. Kreiſo roſu uſ augſchu pazehlis, plaukſtu ſew preti turedams un wiſus peezus pirkſtus iſplehſdam's, ſkolotajs iſſkaidro, ka winam ar labās roſas rahdamo pirkſtu uſ kreiſās roſas loſmana ſaulinu norahdot, ſkole-

neem jadseed finamais tonis us tu. Drusku augstaf, blakam ihfchfinu norahdot, jadseed finamais tonis us re. Us ihfchfa galu rahdot jadseed mi. Pirmà pirkstu starpa apsihmè fa, otris pirksts (freimalais) — sual, otra starpa — la, treschais pirksts (garais Indrikis) — sia, treschà starpa atkal — tu, zeturtais pirksts (seltnefis) — re, zeturtà starpa — mi, peehtais pirksts (masais Anfinch) — fa. Naw nemas gruhri skolenus ar schahdu tonu apsihmeschanu eepasihstinat un apradinat. Peedsihwojumi rahda, fa wimi pee tās atron leelu patifschanu. Labums wehl tas, fa skoleni tahdā fixā it nemanot top sagatawoti us pareisu noschu lasifschanu un dseedaschanu pehz notim. — Pehz pirksteem dseedot solmisazijas silbas apsihmè tikai relatiwo tonu augstumu, t. i. falihdsinot ar ziteem toneem. Tā tad laustus afordus waj gamas dseedot ir weena alga, no kura tona fahf. Tonifu weenumehr fauz par tu, kwinti par sual, terzi par mi u. t. t. — Absoluto tonu augstumu ar solmisazijas silbam tik tad apsihmè, kad skoleni fahf pehz notim dseedat.

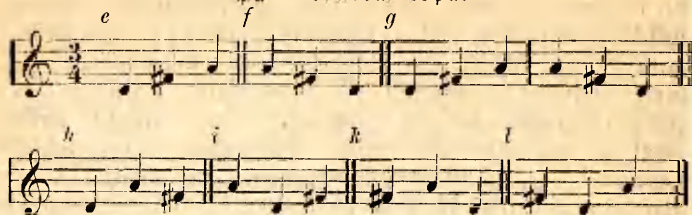
Gewehrojot eefahzeju skolenu maso balfs apmehru, melodisko mehginajumu tonu skaits un augstums a p r o = b e s c h o j a m s. Preekfch tam derigi leetat tonus no d lihds a (wijoles watejās stihgas). Lihkojotees us dabas likumu un intonazijas gruhstumu, nebuhtu pareisi, kad eefahzejem tuhlin schos tonus liktu pehz kahrtas us augfchu waj us leju dseedat. Kad neattihstijuschais skolens tik tahlu usdabuts, fa winsch pehz wijoles war dseedat toni d (tonifu), tad tuhlin pehz tam janem tonis a (kwinte), tad fis (leela terze). Tonus pa diweem, trim, tschetreem un peezeem kopā fanemot, buhtu eeteizami schahdā kahrtibā lihkootees: *)

Pa 2 toneem kopā:

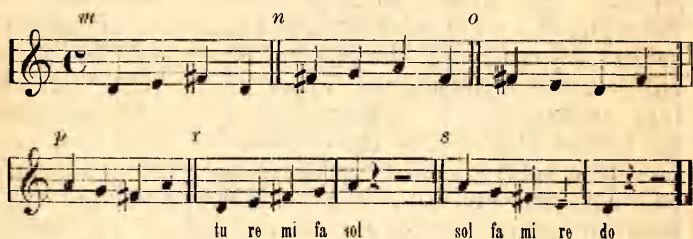


*) Schee peemehri tik preekfch iſſkaidroſchanas. Kad skoleneem pehz notim leef dseedat, tad winaš ar pareisajeem tonu wahrdeem noſaužamaš.

Pa 3 toneem kopâ:



Pa 4 toneem kopâ:



Kad ſchahdi un tamlihdſigi melodifki mehginajumi pa ſahrtai iſnemti zauri, tad beidsot war pahreet uſ weſelu gamu un laustu afordu dſeedaſchanu. Dſeeſmu kurſa ſkoleneem, ſchoſ paſchuſ mehginajumuſ iſleetojot, jadſeed preeſſchâ rakſtitâſ notis, apſihmejot ar pareiſeem noſaukumeem.

Beidsot wehl ſahds wahrds par to, ſahdâ ſakarâ jaſtahw melodifkeem preeſſchmehginajumeem ar mahzamâſ dſeeſmaſ meldiju. Katra meldija, ſâ ſinamâſ, pamatojaſ uſ wairak waj maſak tonu ſahrtam. Weenkahrſchâm dſeeſminam, ar kurâm ſeemas ſkolam dariſchana, pa laiſkam mehdiſ buht par pamatu weena pati tonu ſahrtâ. Sche nu ſkolotaja uſdewumâſ, ar dſeedamâſ meldijaſ tonu ſatwaru ſkolenuſ eepreeſſch eepaſiſhtinat zaur meldijai radneeſigu gamu waj laustu afordu dſeedaſchanu. No pehdejeem tonikaſ, augſch- un apaſſchdominanteſ afordi, daſchadâ weidâ ſaſtabditi, ir loti derigſ melodifko mehginajumu materialſ.

Tad wehl eewehlamaſ dſeedamo meldiju ſadalit maſakâſ n o d a t â ſ un ſchis atkal m o t i w o ſ, kuri gan pa weenam, gan kopuſ zauri nemti, atweeglina meldijaſ apſinigu eemahziſchanoſ.

Elementar= un dseefmu kurfu fawee= no jot, melodifkee mehginajumi buhtu fchahdi leetajami:

- 1) kà lihdsfeklis behrnus radinat tonu augstumu pehz no= klaufschanas pareisi nofwehrt un falihdsinat;
- 2) kà lihdsfeklis tonu balfinaschanai un diwu, trihs, tſchetru waj wairaf tonu fafeefchanai;
- 3) kà lihdsfeklis fkolenus eepasihstinat ar dseedamàs melbijas tonu fatwaru, nodakam un motiweem;
- 4) kà lihdsfeklis fkolenus stingrinat patstahwigà tonu trahpi= fchanà un apfiniga dseedaschanà.

Jautajumu, „kà muhsu fkolàs jadseed“, tiftahk pahr= runajufcheem, mums ja=atsihst, kà wehl ne=efam wiſu to eewehrojufchi, kas pee fchi jautajuma apſpreeſchanas pee= friht. Beeminam te tif diwas fwarigas leetas: elpoſchanu un nianfeſchanu. Preezatumees, ja ari fchim rindinam buhtu kahdi praktifki panahkumi pee weenlihdsigas un pa= reifas dseedaschanas metodifas nodibinaschanas muhsu tautas fkolàs. Beidiot wehl jaſaka, kà preeſch paſchas dseedas= chanas pazelfchanas galwenakee lihdsekli ir: muhsu tautas fkolotaju kreetna muſika la iſglichtiba un dedſiba dseedaschanas mahziſchanà. Beſ mihleſtibas un patifſchanas uſ paſchu mahſflu wina darbam truhktu atſpirdſinataja un eefilditaja eefpada uſ behrna firdim. Scho dedſibu fkolotajs war atjaunot, kad tas nem dſihwu dalibu pee dseedaschanas jautajumu pahrfpreeſchanas.

J. Kurzemneeks.

Domas par foru eeftudeſchanu.

Scha rakſtina noluhks ir: mehginat ihſu pahrfkatu dot par dirigenta ſekmigu rihtofchanos ſawa amata. Kas fkolotajs ſawa ſinà ſkolà, tas dirigents beedribà: kà weens tà otrs ſpehj few laurus eeguht, un abu ſekmiga rihtof= chanas atkarajas wiſpirms no winu apdahwinaschanas amata, tad no leetas praſchanas un zenſibas.

Dirigentam jaiſwehl tahdas dseefmas, kuras neſneedſas pahri par foru ſpehju un tapat teſſià kà muſikà leetojamas (labas); tadeht katram dirigentam japasihst dseedataji

un dseefmu literatura. Preefsch dseefmu studefchanas lai tekstu isskaidrojam, tad kompoziziju paschu preefschâ fpehlejam, dseedatajus us daschadam dseefmas ihpaschibam un gruhatakam weetam usmanigus daridami, un tad pa balsij mahzidami. Bet lai neaismirstam, ka wehl trihs balsis us dseedaschanu gaida, nemozifim weenu balſi pa ilgu, to nokaufedami un zitas garlaikodami. Gedalifim dseefmu nodalâs un apſihmeſim ſchâs ar burteem. Kad nodata wiſam balſim eestudeta, tad lai dseedam kopâ. Un ja tâ pa pakahpeenam tahlak eefim, tad radisees ſekme un preefs dseedaschana. Schahdâ weidâ dseefmu zauri studejuschi, atkahrtoſim to wiſpirms instrumenta pawadischanâ,*) pehz tam beſ pawadischanas, wehl reis aisrahdidami us daschadam peemirstam wiſp. peefihmem. Tad lai ſahkam dseefmas tâ ſaukto ſlihpeſchanu, pee kuras dirigenta tuwatee aisrahdijumi buhtu ſchahdi: dseedatajus atgahdinat us tihru intonaziju, ta un ta balſs weenu waj otu toni druſku pa augſtu waj pa ſemu dseedajuſi; ta un ta balſs nepareiſi aſzentê, elpu nem waj iſrunâ. Saprotams, ka ſchahdas kluhdas dseedatajeem jau pee balſs studefchanas jaewehero, bet daschas no tâm, tiſ tahlu, kâ to kora dseedaschana praſa (lai iſſchſiram kora dseedasch. no ſolo dseedasch.).

No pahrspehleſchanas tapat kâ no kluhdam jaſargajas. Weena kluhda, kuru dandſos koros ſaſtopam, ir nokaweſchana elpas nemſchanas weetâ, ja tur kaut kahdas pauses naw, (jo ſaprotams, kur pause, tur it katram dseedatajam brihw ee-elpot) bet tomehr gan muſikalâ fraſa kâ tekſtis atkauj elpot. Tahdâ weetâ nebuhs uahkoſchai notei elpas laiku atnemt, bet pehdejai preefsch elpas nemſchanas (to ihſi dseedat). Tad wehl kahda kluhda aisrahdama, kura pee nemahziteem dseedatajeem kopdseedaschana ronaſ, proti baſi ſahk tenorim wihru f. un ſopranam jaukt. f. oftawês lihds dseedat. — It katris dirigents tiſ tad ſekmigi dseefmas eestudes, ja tas pats winas buhs preefsch ſewis studejis un pratis winas gruh tâs un weeglâs puſes, kâ ari dseefmas

*) Pehz manam domam ir taſtu instruments (peem. klaweeres) dseefmu eestudeſchanai tas labakais, ſche dſirdam wiſu aforbu, ar kuru dseedataju auſis pa balsij dseedot apron un pehz tam kopâ dseedot ſaſkana teef paſihſtama. —

pasihš. Ja dirigents pats buhs nopeetnš un afurats, tad waršs ari no dseedatajeem prasit afuratibu. Tapat buhs dirigentam nowehršt daschu dseedataju individuellus usfkatus, ar kureem tee mehginajumos spihdet gribedami tif jufas ween fazet. Dirigentam jaeguhšt pee dseedatajeem zaur faweem aifrahdijsmeem mehginajumos ihpascha zeeniba un refpektš. Winam nebuhs kaunetees, ja tas kahdreif wihlees, fawu kluhdu eefstatit. Kluhdu apflehpſchana ſche loti ne-weeta. Dseefmu mehginot eewehlams lehnaks temps, ka tas preeſchā rakſtits, zaur to ritmiſkee aſzenti un faresch-getakās weetas pareifaki un glumaki waretu tift eestudeti. Tekſta praſchana no galwas ir ſekmigai dseedaschanai loti nepeezeefchama, ta dod ſpehju dirigentu beeschi ween usfkati, prezifi eefahšt un pabeigt fawu balſi un eewehrot dinamifkās ſihmes pehž dirigenta gribas. —

Par paſchu dirigefchanu runajot jamin, ka dirigentam jaſin un jaturas pee dirigefchanas lifumeem; ſchurp un turp dauſiſchanās fajanz neween dseedatajeem, bet ari dirigentam paſcham takti un nereti ari gadas, ka ſmagās takts dakas top ar mahjeenu uſ augſchu dseedatas; turklaht waretu ſchini ſinā gaditees, ka dirigents rihkojas pehž dseedatajeem un ne dseedataji pehž dirigenta. Pee dirigefchanas jaſargas no eharmoſchanās, meers it katra ſinā dirigentam eewehlams, mimika atmetama.

Kahds meiftars, tahds darbs. Ari ar wahjakeem ſpehkeem war ko ſaſneegt, ja tif turamees pee prinzipa: lehn a m u ſ p r e e ſ ſ c h u. Ko lihbj daudſ ko ſneegt, bet maſ pareiſi praſt! Mehš dſirdam mihlaki tif kahdas pahri weenfahrfchas, bet glihti nodseedatas dseefminas, nekā weſelu duzi pawirſchu dseedatas. Ne reti eſam tapuſchi pahrleezinati, ka weeglas dseefminas glihtā meldijā un harmonijā publikai labaki patihšt, nekā loti mahſſligās un gruhtās. Šche man jagreeschas wehl reiſ pee augſchā iſſazitām domam atpaſat, ka dirigentam jaiſwehl tahdas dseefmas, kuras ne-eetu pār forā ſpehju, bet tomehr tekſtā un muſikā leetojamas.

—ds.

Latwju muſikas druwa.

Watdelaiſcha kronologiſki-biografiſki apzerejumi.

II.

Tahlaſee darbeneeki latwju muſikas laukâ:

Baumann Karlis.

Scho nodatu eerihkodami pehrn paſneedſâm biografiſtkas ſinas par pirmajcem zelmu laujejeem latwju muſikas laukâ — par nel. Zahni Zimſi un Zahni Behtinu, pehz eefpehjas apzeredami winu darbus un panahkumus. Ja mums tas weenâ waj otrâ ſinâ naw pilnigi tã iſdewees, kã to warbuht daſchs ſahrotu un kã to paſchi buhtum wehlejuſchees, tad par aiſbildinaſchanos lai noder tas apſtahllis, ka taiſni ſchahdeem rakſteem latweeſcheem pawiſam truhtſt jau klajâ laiſta un tã lehtaki ſaſneedſama un iſleetajama materiala. Taiſni ſchahdu materialu zenſchamees ſawahkt turpmakeem pilnigakeem biografiſkeem rakſteem, laiſdami klajâ ſchos kronologiſkos- biografiſkos apzerejumus par muhſu eewehrojamakeem muſikeem. Turklaht eſam pahrlleezinati, ka latweeſchi labpraht ſahros eepaſihtees ar ſaweem tauteeſcheem, darbeneekeem muſikas laukâ.

Zaikmeteem ſekojot, pehz Zimſes un Behtina ja- apſtahjas pee muhſu paſihſtamâ komponiſta Baumann Karla, kã wezakâ ſtarp jaunakajeem ſcha laiſa latweeſchu muſikeem.

Baumann Karlis pcedſima 29. aprilî 1835. gadâ Widſemê Wilkenes Indriku puſmuiſchâ, kūrâ wina wezaki, Zekabs un Anna, bija par nomneekem. Bet tē maſaiſ Karlitis pawadija tikai iſu laiſu, jo wezaki jau otrâ wina muhſcha gadâ aiſgahja dſihwot uſ Lemſchufalnu, kas tad ari uſſtatams par wina iſto behrnibas rotaku weetinu. Par wina behrna gadeem atſtahtſiſim iſfumâ pehz mums laiپni nowehletas paſchbiografijas, kūrâ Baumann Karlis rakſta ſekofchi: „Sawâ 6. muhſcha gadâ jau paſinu daſchus burtus un lihdi aſtotajam biju ſinot neſinot iſmahzijeas jau deefgan tekofchi laſit. Lihdi ar to ari jau ſahku daſchus burtus wilkt ar frihtu uſ ſeenas un wehlaſu uſ ſahpeles, pee kam man peepalihdſeja wezakee brahkti. Winus

domaju ešam gudratuš zilvēkus pašaulē, jo tee lašja, rakstija, sīhmeja sirguš, kašas u. t. t., lai gan šchee sīhmejumi nekas zits nebij, kà behrnu mehginajumi. Bet tee mant modinaja dšihščanos jau mašatnē tščakli nodarbotees ar šchahdam leetam. Lihdš ar tikumeem tomehr eesakņojās ari dašchi pašihštami behrnu netikumi — un tā tad dabuju beechi ween baudit no wezakeem pahrmahzibu. Ar brahli Eduardu tikam beechi ween ispluhkufchees. Pee praktiškās dšihwes man nebij nekahdas patiščhanas. Dauds mihlafi nofehdeju pee galda un peefmehreju dašču labu lošņi pa-pira. 1847. gadā jau pratu škaidri lafit, ismahzijos kat-kišmi no galwas un mahzeju tā rakstīt, kà ween eespehjamš puifenam šchinis gados, beš kahdas ihpaščas eerahdi-ščhanas. Behrnu pahrklausinaščhanā mahzitaja muiščā weizās tif brangi, ka mahzitajš eedahwaja diukatu grah-matīnu „Tizibas apleezinaščhanas grahmatu“, kamehr wezakais brahlis Žekabs wiš nedabuja preezatees par šchahdu apbalwojumu. Kas gan bij preezigaks par mani! —

Tahlašu Baumans stahšta, kà nahkoščā rudeni šahzis eet pee Limbašču dr. školotaja Schmidta uš dšeedaščhanas štundam, kuru mehrkis bijis behrneem eemahzit wairak leetotoš koraluš. Šchodeen mahzitā meldija bijušt nahkoščā peeštdeenā ja-dšeed preeščā. „Behz pabeigta darba mehs dewamees prom;“ tā wiņšč raksta, „bet ilgodamees es gaidiju nahkoščo peeštdeenu, un kad ta bija atnahkuši, tad jau laiku dewoš uš školu, uš dšeedaščhanas štundu. Štun-dīnu agrafi nonahkufcham, man atlika laiks apluhkot drau-dšes školenus wiņu klusajā, jaukajā darbā. Rahdu pati-ščhanu un preeku atradu pee šchās dšihwes, to newaru aprakstīt, un ari šcho dšeedaščhanas štundu pabeidsot newareju wairš nozeestees Schmidta kungu nedroščā balši neluhdšis, lai man atkautu preedalitees pee mahzibas. Wiņšč laipni eewehroja manu luhgumu — — —“

Tā tad mašais 12 gaduš wezais Karlis šahka apmeklet draudšes školu, tanī rahdidamš brangas šekmes, šewiščki rehštinaščhanā. Loti jauki Baumans apraksta šcho laikmetu, šihki tehlodamš školas eefšcheju dšihwi un tā pašneegdamš eewehrojamu ainu no ta laika školu stahwoķļa Widšeme. Draudšes školu wiņšč dabujis apmeklet tikai 1 šemu, jo nahkoščā rudeni listens nolehmiš jau jaunū gaitu.

„Schmidta kungs warbuht bij manī kaut to pamanijs, kas wīnu intereseja, jo kahdreis fāteefotees wīnšch maneem wezakeem bij peebildis, ka mani wājadsetot fūhtit „wahzu fkolā.“ (Kā sinams, tolaiku wāldija zitadi uffkati par wahzeetibu un latweetibu). Wairak lahguš peerunajot, wezaki ari beidsot peelaidās, jo ari ahrejee apstahkti*) bija labojuschees, tā ka wīni nošpreeda mani „tahlak fkolot. . . . Tā tad 4. majā 1848. g. eestahjos Limbaschu elementar-fkolā pee fkolotaja J. Oheima.“ — Jo isweizigi autobiografs tehlo fkolās dsihwi schini wīna jaunajā gaismas pili, kurā par wīfām leetam bijis jo stingri noleegts latwiski runat. Masajam Karlim, zitadi tšchaklam puisenam efošcham, klahjees deesgan grūhti, tadeht ka nemahzcijs pa wahziski runat. „Walodas neprafchanas deht“, tā B. raksta, „bij jazeesch pat maneem pirksteem; pirmo reisi: fiteens ar linealu par to, ka pahrfahpu pawehli nerumat latwiski. **Bitu** reisi fkolotajš kaut to wāizaja; pazehlās uš augšchu wairak rofas; domaju fawā behrna prahā, ka tas nošihmē, ka jaispilda kahds usdewums — pazehlu ari rofu uš augšchu. Wājadseja lihds ar ziteem išeet no šoleem ahra, nostahtees rindā un šanemt fšaudigo fiteenu pa pirksteem. Wehlaku dabuju finat, ka wainigee tikufchi šoditi par to, ka uš basnizkalna ispostijufchi putnu ligidas. Sodū biju dabujis lihds ar ziteem, lai gan nemas nebiju peedalijees pee scha nedarba; bet tas man atgahdinaja, ka jasteidsas eemahzitees wahziski, tiš drihs, ziš ween eespehjamš. . .“

Limbaschu elementar-fkolā šabijis wairak tā 1½ gada, Karlis eestahjās 1850. gadā aprinka fkolā, kurā tolaiku par inspektoru bij kol. ašefors Heinrichs fon Seezens. Šefnigi strahdadams wīnšch scho kufu nobeidsa jau pehz diweem gadeem, tadeht ka „preešch wīna ween newarot eerihkot augstaku klāš. . .“ tā inspektors isteizees pret Limbaschu mahzitaju Neuentirchenu.

Zaur Neuentirchena gahdibu jaunais aprinka fkolū beigufschais zenšonis dabujis weetū par paligu pee Walmeeras draudšes fkolotaja Leopolda Bresches — bes kahdas algas. Jaunais fkolotajš mahzijis wahzu un freewu walodu un

*) Wezakeem bijis ja-apgahdā deesgan leela gimene: Karlis bijis 6. behrns.

geografiju, bet pats mahziiees — flaweeres spehlet. Alaweeru spehleſchana bijuſchi pahrafi par winu pat wina ſkoloni (J. Neulands, wehlaſu Peterupes mahzitajs, Gailis, wehlaſu dr. ſkolotajs Peterupē, Uhdriš, dr. ſkolotajs Walmeerā, Bankins, wehlaſu dr. ſkolotajs Miſtrauklē, J. Neulands, wehlaſu pag. ſkolotajs Ramkā). Bet drihs ween winſch toš netik ween panahzis, bet tizis teem wehl preeſchā.

1853. gadā Baumanu Karlis eestahjās Walfas ſeminarā, kurā mahzibu nobeidſa 1856. gadā, dabudams ſkolotaja diplomu. Seminarā buhdams winſch lihds ar daſcheem ziteem beedreem privati mahzijās freewu walodu pee 2. ſeminara ſkolotaja Stramma. Baumanis bij dabujis no ſcha (5.) kurſa audſekneem labako leezibu un tā tad ari ſeminara inſpektors Jahnis Zimſe ruhpejās, ka winſch tuhdaſ lai dabutu ſahdu weetu. Tā tad winſch uſſahka Kirbiſchu muiſchā pee ſon Alderkas behrneem 1858. gadā ſawu ihto paidagoga darbibu. Šchē winſch ſtarp zitu dewis ſtundas ari latinu walodā, ſinamis turedamees pee paſihſtamā „docendo discimus“. Watas laiſa winſch mahziiees frantiſchu walodu pee Amalijas ſon Radezky jaunkundſes, kura tur bijuſi par guvernanti. Tā zenſchotees un papildinotees ſinaſchanās winam bijis nodoms dotees uſ Terbatu un ſtudet teeſu ſinatni. Pawaſari winſch tika uſaižinats uſ Oberpahli par ſkolotaju, bet palika ſawā weetā uſ ſon Alderkasa peerunaſchanu, kurſch ſolijees pehz 3 gadeem ar naudu palihdſet ſaſneegt loloto ſtudiju mehrki. Deemſchehl, wiſs gadiiees zitadi! Wina audſekni bijuſchi iſlutinati, nopeetnais audſinatajs toš nehmees bahrgaki pahrmahzit un — ſadurſchanās bijuſi gatawa, wiſwairak ar ſon Alderkasa kundſi. Sadurſchanās dabujuſi tik uopeetnu wirſeenu, ka winſch 10. ſept. 1858. g. „aiſzetojis no Kirbiſcheem — lepnis ka latweets — muiſchas kunga ekipaſchā un ar ſoti labu ateſtatu ſabatā“, ka paſchbiografijā peeſihmets. Ko nu eſahkt? Naudas truhkuma deht Baumans newareja wiſ trauftees ſawam lolotam mehrkam paſak; Terbatas weetā winſch aiſzetoja uſ Peterburgu. War redſet, ka wina eekſcheenē iſſſatijees, uſnemot ſcho zetu, jo winſch pats peeſihmē: „Labak Peterburgā par dworniku, nekā Widſemē par ſkolotaju!...“ Tā tad 18. okt. 1858. g. Baumans jau atradās Peterburgā. Šchē winſch nolika mahjſkolotaja eſſamenu

un dabuja weetu 1. janvarī 1859. g. par skolotāju Sw. Annas bāhriņu namā un Sw. Annas skolā, pehdejā eestahdē tikai par kaligrafijas skolotāju.

Bāhriņu namu viņš atstāja jau 1. oktobrī, dabu-
dams weetu par mahiskolotāju pee tautas apgaišmošanas
ministerijas I. departamenta direktora, fļepenpadoņneka
Nikolaja Romanow. Rehbindera. Deenestu Annas skolā
viņš pawišam nobeidsa 1. janw. 1860. g. Wina maišes
tehws, fļepenpadoņneks Rehbinders lika preekšā zēt par
behrņu pawadoni lihds ar wina kundsi nodomatā 3 gadus
ilgā apzēojumā pa Ciropu, bet Baumans nepeenehma preekš-
likumu, tapat kā ari atraidija nodomu, wiņam eegahdat
tautas skolu inspektora weetu Uša grafu D. un N. ihpa-
šumos. Swarigakais eemešs, kadeht wiņš nepeenehma
šhos peedahwajumns, bij tas apstahllis, ka wiņš bij
eepasirēs ar weenu no Peterburgas popularakajeem paida-
gogeen, ar Reformatu skolas direktoru D. Margotu. Wiņam
ari isdewās eeguht skolotāja weetu pee šhās skolas, kura
tas strahdaja no 1860. lihds 1865. g. Pa tām starpam
wiņš ari nolika gimnāsijas skolotāja ekfamenu, lai eeguhtu
walstsdeenesta teesibaš.

Scho weetu atstahjis, Baumans nodarbojās pašueeg-
dams priwat-stundas: generala Wuitšha namā mahzija lite-
raturu, Schtšerbowas pensionatā — gramatiku un lite-
raturu, Melkisekewas pensionatā — kaligrafiju. No W.
W. Kreuzera peerumats, wiņš 1861. g. 1. janwarā pee-
nehma weetu Peterburgas I. gimnāsijā, bet to atstāja jau
tani pašā gadā. 1870. gadā wiņš pašneedsa wahzu
walodas mahzibu Smolnas institutā un peedšihwoja ari to
reto godu, ka Wina Keisariška Majestate Keisars Aleksandrs
II. mahzibas stundā klasē uškawejās wēšeli pūstundu un
Wisšhehligi pateizās par seknigu darbibu.

Dihwaini! Par latw. tautas skolu skolotāju sagata-
wojees, Baumans gandrihs nemas naw dabujis strahdat
latweeschu walodā un pee latweeschu behrneem. „Tikai
weenu weenigi reisi,” tā wiņš raksta, „man bij isdewiba
kahdās 10. lešzijās mahzit latweeschu walodā, un proti
Peterburgā. Mans skolens bij gwardijas ritmeistars barons
fon Rosens, Leel-Straupes ihpafšneeks. Šzehlās poļu
dumps — mahziba bija jamet pee malas...”

No ſcheem ihſeem aiſrahdiſjumeem redſam, ka Baumann Karlis wiſpirmſ eewehrojams kà audſinatajs. Sawu ſkolotaja un audſinataja uſdewumu wiſſch jentees jo apſinigi un teizami pildit. To peerahda ari Wiſaugſtakà atſiniba, kura wiſu apbalwojuſi ar ordeneem. 1873. g. Baumann dabuja Sw. Annas 3. ſchſiras ordeni, 1874. gadà wiſu pa-augſtinaja par pilſgalma padomneeku; 1878. g. wiſſch tika apbalwots ar Sw. Stanislawa 2. ſchſiras ordeni. Wiſſch ſtrahdajis ari ſkolas rakſtneezibà, ſarakſtidams wahzu walodas mahzibas grahmatu „Elemente deutscher Schrift und Sprache“, kura rakſtos eeſpeeſta Peterburgà pee Ed. Praſa, 1865.

Tà tad redſam, ka Baumann Karla pats pirmais un ſwarigatais mehrkis dſihwē naw bijuſi muſika, bet ja-atſihſt, ka wiſſch ari ſchint arodà ſtipri apdahwinats un ſinajis leeti walfat ſchàs retàs gara-dahwanas. Iſglihtibu muſikà wiſſch baudijs: wiſpirmos eefahſumus no Schmidta, J. Dheima, L. Breſches; wehlaſu jo nopeetni ſtrahdajis, paplaſchinadams ſawas ſinaſchanas ſeminarà, kura J. Zimſe jo raſcheni mahzija muſiku un attihſtija ſawu audſekau ſtarpà patikſchanu un gribu uſ muſiku. Baumann tahtakee ſkolotaji muſikà bijuſchi: E. Claus, E. Meyers, profeſors Czernijs. Teoretikàs eepreeſſchejās ſinaſchanas eeguwiſ Walfas ſeminarà, wiſſch mahzijās kontrapunktu pee Thomasa (no 1866.—1867. g.) un ſtudeja kompoſizijas mahzibu pee W. J. Glawatſcha (no 1870. lihds 1878. g.) Peterburgà.

Baumanns apprezeja muiſchas arendatora G. F. M. fon Wittes meitu Mariju Karolinu Eliſabeti; wiſu lauliba apſwehtita ar 4 behrneem, meitinam, no kuras 2 dſihwo. Schimbriſcham zentigais tauteets uſturas Limbaſchos Widſemē, jo aiſ leelas darboſchanas ſagrauſtas weſelibas deht wiſſch nolika wiſus deenestuſ Peterburgà pee malas un trauzās uſ dſimteni, atpuhſteeſ. —

Kà redſams, Baumann Karla muhſchs ir raibs kà dſenis; bet taſ rahda jo jauku leezibu par wihra neapniſtoſcho zenschanos un iſturibu gruhtos, daſchados apſtahtklos. Ari te peemeyrs, ka zilweſ war dauds ko ſaſneegt „paſcha ſpehſeem“, ja ween tam nelokams prahts. Baumann Karla dſihwes gahjums war noderet par paraugu daſcham labam latweetim, kam ari jazihnās ar ſintejadeem kawekſeem, trauzotees pehz augſtati ſprauſta mehrka.

Bet zaur ko Baumanu Karla wahrds kluwis tik wispahp pasihstams tautā? Gau mas pasihstama wina paidagoga darbiba us ahreeni, gan mas fina, ko winsch zihnijees fawā laikā — un tomehr kas nepasihst Baumana Karla wahrdu!

Baumanu Karlis dsihwos jo projam latweeschu starpā kà for ponists!

Wina darbiba musikas laukā faweenota ar fwarigu laikmetu latweeschu garigajā dsihwē. Pirmee zelmi bija lausti tā wispahreji, kà latw. musikas laukā; wjadseja rastees turpmateem strahdneekem. Schahds brihdīs prafija ne tik ween apdomibu, bet ari isturibu; jo jauna spilgta gaisma pehz tumšas nakts nereti grubti panefama, durās azis. Bet radās wihri, stipri kà latwju osoli; daschs no teem wehl dsihws, daschs jau gadeem Wetu=mahtes peederums. Kas ne-atzeras nel. Kronwalda Alti, Juri Allunanu u. z.! Menoleedsama pateesiba, ka weena dischena ideja atdsihwina otu, un kopdarbiba rahda sinamu radneezibu darbu panahkumos. Baumanu Karlis strahdaja scho zensonu gara fpehjām parahdot eespaidu us wina darbibu, un buhdams ar teem labi pasihstams lehja jaunu elji tanis leesminās, kas kwehlojās ihsto latwju dehlu firdis, fazeredams fkanu dsejojumus latwiskā garā, latwiskam juhtam. Tā Baumanu Karla kompozizijās atronam isleetatus wiswairaf tahdus tekstus, kuri zēt dsimteni, tehwijs, dseed par tautas preekem uu behdam. Schat finā tam bij nel. Musellis kà pati labā roka. Baumanu Karlis zentās ar fawām kompozizijam weizinat to leelo darbu, pee kura bij fehru-fchees fretuakee latwju dehli. Winsch schkita pareisi esam fapratīs to wagu, ko pirmee strahdneeki bija dsinuschī ne-apstrahdatā musikas laukā; winsch tik trauzās dsiht jaunas wagas un isseht augligu fehllu. Zimse tautas dseefmas fahfa modinat latweeschos paschu tautas musiku, Baumans zentās to darit bagatafu, radidams jaunus fkanu-dsejojumus us tautas musikas motiwu pamateem. Zimse strahdaja kà fenās tautas gara-mantas israzejs un sposchinatajs, Baumans trauzās no tās darinat jaunas rotas.

Gan schini laikā iszehlās nepatihkama polemika starp Zimši uu wina peekritejem un Baumanu Karli, bet ta newareja fawet jauno darbineeku musikas laukā, jo ja-atfihst,

ka fšaidroſchanàs laiſmetà lehti war gaditees pahrfkatiſchanàs, maldiſchanàs, nemas ſchini weetà neiſſpreeſſhot, kura puſe ta mellejama un wairaf atronama. Ka Baumanu Karlis gahja droſchu gaitu uſ preeſſchu, peerahda fakti: wina fazerejumi jo drihſ eeweefàs tautà tahdà mehrà, tahdà wiſſch toſ bij laidis klajà. Lai peeminam tikai pahra dſeeſmas: „Trimpula“ un „Deews, ſwehti Latwiju“; ſchàs kluwufſchas tiſ popularas, ka, ihpaſchi otro, dſeed ſcho baltu deenu gandrihſ katra konzertà waj zità iſrihkojumà.

Deemſchehl, no Baumanu Karla kompoſizijam wehl naw daudſ nahtuſchas klajà. Peeminamas: „Auſtra“ I., II. un III. burtn., „Lihgo“ (wihru toru krahjums, kaſ apgahdajot daſchà ſinà ſabojats), „Mortuos plango“, „Latwiju tautas dſeeſmu liſtens“, „Sahlamana mahz. III. nodaſa“. Bet mums ſinams, ka raſchigajam komponiſtam weſeli bagatigi krahjumi paſchu ſkaiſtaſo fazerejumu manuſkriptà. Lai no teem daſchus peeminam: „Lihgo“ krahjuma otra daſa ar ſchahdu ſaturu: I. Preeſ — omule — dſihwe. II. Atwadifchanàs — ſchkirſchanàs. III. Refruſchu dſeeſmas. IV. Laima — Melaima — Lauma. V. Meegs — Nihkums — Nahwe. VI. Raibu raibee raibumi; „Seedona ſapnis“, „Meſcha tehws“, „Mat. ewan. XXIII. nodaſa“, „Leepas ainà“, „Lihgas ſwehti tagad klah“, „Dſeeſmu wihtols“ I., II. un III. u. w. z. Jawehlas tikai, lai ſchee fazerejumi drihſumà nahtu klajà un Baumanu Karla darbi no jauna ſpihdetu. War ſazit, ka Baumanu Karlis ir daudſpuſigs — nenoleedsami toti apdahwinats zenſons; jo ja peebilſt wehl, ka wiſſch ſtrahdajis ari kà rakſineeks, fazere-dams latw. walodà 2 zehleenu lugu „No tumſas zaur duhmeem pee gaiſmas“ un wahzu walodà „Wahſſwiſ“, opereti 3 zehleenos, kà ari „Ubi bene, ibi patria“ oder „Jeſuiten im Frack und Talar“, ſkatu-lugu 5 zehl. ar prologu.

Bet kalabad no wina ilgaku laiſu neſa nedſird? tà weens otrs buhs waizajis, netiſ ween tagad, bet ari jau agraf. Par atbildi jamin, ka dſihwe ir dihwaina ſkатуwe, uſ kuras brihſcheem aiſkara nolaidejeem wiſleelakà wara: ja tee grih, tee nolaiſch aiſkaru paſchà labakajà brihdi preeſſchà un — ſwarigakàs lomas iſrahditajs noſuhd... Baumanu Karlis bij neweſelibas deht peeſpeeſts liſt ſawus darbus pee malas un atpuhſtees; wiſſch pahrnahza uſ Wiſsemi...

Ka wiinam bijis jakaujas ari ar daschadeem truhfumeem, to gan gruhiti kahds buhs domajis. Un tomehr wiinſch pehdejos gados dſihwojis tahdos apſtahklos, kahdi „muſikim“ war buht tikai par gara nahwi. Kahdâ wehſtulê wiinſch ſtarp zitu ſekofchi rakſta: „Sihmeſchanu atmetu, azis ſaudſedams... nodarbojos ar rakſtu pahrtulkofchanu, to nopelnidams...“ zitâ weetâ atkal: „Sawâ dſihwoſſi beſ i n ſ t r u m e n t a buhdams, atradu kahdu ſolo-dſeedaſchanas ſpehju, par kuru paſneegſchu ihpaſchu artikululu...“ Bet jo ſewiſchſ ruhtums atſkan kahdâ zitâ weetâ, kura wiinſch tâ ſaka: „Mans wahrda brahliſ keiſars Karlis V. liſas aprakt pats zaur pils logu raudſidamees; eſ eſmu pa daudſ tahku no ſawa — ſahrka jeb ſchſirſta! — Bet apraktſ eſmu draugeem, paſiſtameem dſihwâm meefam!...“

Ne, Baumanu Karlis jo projam dſihwos — ari wehl tad, kad wiina aprazeji buhs ſen ſatruhdejufchi! Wiina darbi neſufchi un neſis augluſ latw. m u ſ i k a s d r u w â.

Si Paganini dſihwes.

Paganini druhmais, nopeetnais iſſkats un daimoniſkaiſ rakſturs wijoles ſpehleſchanâ bij zehloni, tadehſ tik daudſ miglainu notikumu un teiku wijas ap wiina perſonu. Schis teiſas arweenu uſjautrinaja Paganini, kaſ tikai pehz ilga laiſa ſapratiſ ſodit melſchaſ zaur atklahtu iſſkaidrojumu waj teefas apleezibu. Stahſta no wiina, ka wiinſch nogiſtejis ſawu ſeewu un ka tadehſ noteefats uſ wiſu muhſchu zeetumâ. Scho ſpreedumu pamafinajuſi wiina wijole, kuras ſtihgaz, iſnemot G-ſtihgu, arweenu ſatruhkuſchaſ, tadehſ wiinſch uſ ſcho weenigo ſtihgu ſaſneedſis retu iſweizibu; nejauſchi kahds keiſars waj ari karaliſ dſirdejis wiinu un tuhlin apſchehlojees par to.

Schai iſpauſtai teikai Paganini runajis pretim, ka ne-eſot nekad bijis apprezejees. Aprunaſchanas kaſriba, kaſ pee daſcheem nekad neapkuhſt un kura gribeja atkal iſſkaidrot un ſpreest par Paganini bahlo ſeju un wiina ſſaiſto ſlaſſcheoletu, wehſtija, ka wiinſch kahdreis, aiſ greiſſirdibaſ ſakaitinats, durdamis druſzin eewainojis ſawu lihgawinu un tadehſ uſ gadu eefehdinats zeetumâ, kur wiinſch zaur

nerimstoschu mahzifchanos efot fafneedfis brihmifchigo isweizibu un zeetuma gaifâ tapis tif bahls.

Kahda zita patumfcha teifa apgalwoja, teefa efot noteefajot Paganinim gan atwehlejusi nemt lihds wijoli, kâ eepreezinataju, bet tomehr tikai ar dascheem nofazijumeem. Tâ ka ar tfchetram stihgam waretu notift paschflepawiba, tad winam bijis atwehlets uswilkt tikai G-stihgu us sawas wijoles.

Paganini arweenu smehjâs, kad winam stahstija wifas fchis teifas. Uri anglu awises stahsta no wina, ka nofawis sawu eenaidneeku diwkaujâ, ka is Mailandes arweenu isbrauzis pastaigatees ar tfchetram draudjenem, ka ar welnu noslehdsfis draudsibu, kas winam palihdsot wijoles fpehle-fchanâ, tâ ka wifs, ko winsch us sawa instrumenta fpehle- lejot, tif welnifchfi, brihnifchfi fkanot. Uri isglichtotâ publikâ usturejâs pasihstamais aisspreedums, ka Paganini efot tikai zeetumâ fafneedfis sawu leelo mahkslas isweizibu.

Uri Paganini ahrejs isfkats peepalihdsjea pee teifu iszelfchanâs. Winsch bij garfch un wahjfsch; ihfee, melnee wezlaifu fwahrki (fraka) apfedsa meefas stahwu. Bahlâ feja bij dsili nopeetna, meeriga, marmoram lihdsiga, kamehr wina tumfchâs azis tiffo mirkfchfeja. Wina laika beedri apleezina, ka wina feja bijis lasams gan kaut kas behdigs, gan attal jozigs, gan labfirdigs, gan welnifchfigs un ap wina fafneehto muti stubrgalwiba, wiltiba un ari peesobofchana (ironija). Tas ir gan pa daudj us weenu reisi!

Uri is wina wijoles fpehlefchanas mehdsâ daudj ko isdsirdet: smagas nastas apsinu, eefscheju nemeeru, atkri-fchanu no Deewa un wifas pafauls; ari issamifchanas meschonigo jautribu, launu peesobofchanu un Wisfwehtakâ issmeefchanu, fcho un wehl daudj wairaf faprata no wina wijoles waimanam. Signori Critici (kritiku fungi), kureem Paganini nedewa brihwfartis sawos konzertos, isdsirdeja is wina preefchnefumeem pat tfchetrgadeju eeflodsfchanu M-fchirâ, atminas is fpaidu darbu laikmeta us galeras un ari palaidnigas dsihwes panahfumus.

Paganini mihleja arweenu sawos konzertos pahrstiegt klaufitajus zaur fkanu krahfsofchanu. Tâ winsch kahdreif Luzâ usstahjâs ar sawu wijoli, us kuras bij uswilktas tikai G- un E-stihgas. Konzerta gabalam winsch dewa nofau-

kumu „mihlestibas ņkats“ un ņahdai ņkaiņtai jaunfundņei, kuru tas zeenija, wiņņņ pameņņtija, ņa gribot uņjautrinat wiņu zaur ņahdu muņikņas joņu un tã wiņai atwehrt ņawu ņirdi. Uņ E-ņtiĥgas wiņņņ iņteiņa jaunfundņes juhtas, uņ G-ņtiĥgas ņahda wiĥreeņņa juhtas. Abas ņtiĥgas ņarunajã muņikali un wiņãm biĥ janopuĥņņas, jadufmoĥas, jaņten, jajoko un japreezajas; peĥz ņiĥwas baĥrņņanã biĥ meera ņadereņņana un ņņai peeņleĥjãs preeziga deefņana, pee kuras peedaliĥãs abu ņtiĥgu ņkanas.

Kad Buņņons teiz: „ņņeniĥs ir pazeetiba,“ tad ņņa iņteizeena pateefiba peeņildijusees pee Paganini. Newis zaur zeetuma ņpaidiņņanu, bet zaur nepeeņufuņņu mahziņņanos un publeņņanos wiņņņ ņaņneedņis ņahdu gatawibu. Wiņa ņņetrbalņiga ņpeĥleņņana ņahweja uņ wareņņanas wiņaugņtaņã paņahpeena, tapat ari wiņa tiĥrãs ņaņņeoleta ņkanas. Paganini mehĥinaja uņ ņawas wiĥoles iņņpeĥlet puĥņņamo riĥņu ņkanas un lopu balņis un ņodija ņahdu negodigu ņonzerta apmeņletaju, ņas wiņu iņņmehja, ņpeĥledams uņ G-ņtiĥgas ehņeta blaufņanu, peemetinadams: „Questo è per quello che ha fischiato!“ (Tas ir preeņņņta ņwilpeja.)

Wiņa iņdeeniņņigais iņteizeens biĥ: „Bisogna forte sentire per far sentire!“ (Paņņam wajaga ņtiņram juņtees, lai ziti waretu liĥdņjuņt.)

Blafus teiņãu par Paganini dņiĥwi atrodam daudi iĥņtu ņahņtiņu. ņahņta, ņa wiņņņ pee ņahda ņwarteta mehĥinajuma ņawã iņtabã iņluĥdņees no polizijas ņahdu kurlu polizistu par ņargu pee iņtabas durwim, kuras ja-aidsen wiņi ņlauņitaji projam.

Tadeĥt ņa Paganini biĥ ņoti wahņņņ, mehdsã teiņt, ņa wiņņņ paĥrteefot no „patiņņamam domam“.

Preeņņĥijã Paganini dewa ņahdreiņ ņonzertu, kur diwas fundņes loņņã dikti runaja; wiņņņ peepeņņi nolika ņawu wiĥoli ņahņus in ņņatidamees uņ runataĥãm fundņem ņazija: „Baidos zaur ņawu ņpeĥleņņanu trauzet ņwarigu ņarunaņņanos!“

Pee ņahda weefņizas galda ņahds no ņlaĥteņoņņeem uņpuĥtãs, teiņdamees tã paņiņtot ņlaweno mahņņleneeku, ņa wiņu peedabuņņot pee ņonzerta ņahdã priwatã ņapulzē. Atĥadiĥãs, ņa Paganini ehda pee ta paņņa weefņizas galda;

winfch uszehläs, uffita min. fungam draudfigi, bet stipri uf pleza un fazija: „Bon jour, mon cher ami!“ (Labdeen, mans dahrgais draugs!) Uffrunatais bij pahrssteigts un jautaja ffarbi: „Kungs, kas Juh's efeet un kà wareet man tã fift uf pleza?“ „Je suis Paganini!“ (Gfmu Paganini) mahffleneeks atbildeja fmeedamees. Weefi fmehjäs fflati un apfaunetais tuhlin aiflihda projam uf mahjam.

Paganini bij netif ween kà mahffleneeks, bet ari kà zilweks apbalwots retãm gara dahwanam, par furãm it fflaidri fflahsta Jul. M. Schottkis fawã eewehrojamã grabmatã: „Paganini kà mahffleneeka un zilweka dflihwe un darbofchanãs.“

A. Matur.

Lists un tſchigani.

Neweens zits naw labafi un dflitafi paſinis brihnifch-figo tſchiganu tautu, neweens zits, iſnemot warbuht Lenawu, naw winai zehlis jaukafu peeminefli, kà flawenais ungaru dehls: Franzis Lists. Tas redſams it ihpaſchi wina rakſtã „Tſchigani un winu muſika Ungarijã.“ Un teeſſham Lists fchai ahreji panihlnſchai tautai bij paradã par tãs dſitãs daimoniſkãs paſaules atwehrſchanu, fura flawa par wina peederumu, un furu par muſiku fauzam. Un wehl jo zeefchafi winſch jutãs walddinats pee fcheem nelaimigilaimigajeem, pee flaidoneem bej tehwijas, jo wairaf winſch atſina un peedſihwoja, kà wineem, tapat kà winam, muſika ir dſihwes wajadsiba un wiſs tas, ko paſaule mums peeſchfir pãr dabu un tãs dahwanam: iſglihtiba un eerafcha, pateefas domas, iſhtas juhſmas — ari pati religija. Ilguſ gadus plaſchajã paſaulẽ rahdijis fawu neiſmehrojamu iſweizibu, eefpehju, kahdu tif war faſneegt pilnigi nododotees kahdam preeſchmetam, winſch wehl ari wehlaku arweenu peedſihwoja, zif dſiti aiſgrahbti, zif wehtraini firds tam preti puſſteja, tiſlihdj wina roka aiſfahra tauſtimus, wina dwehſele peldeja fflanãs, un wina azis raudſijãs ittã zitas paſaules ſapnos; tad winſch pehz 17 gadu zelofchanas 1838. gada waſarã pahrnahza fawã tehwijã, Ungarijã un atkal redſeja toſ, kas atwehruſchi wiſpirmus wina leelo, neiſſmetamo, eefſcheju amotu. Winſch pats tiſkami ſtahſta, kà toreif apmeklejis tſchiganus:

„Es apmekleju winus laukā, winu wālsti, guleju pee wineem sem klajas debesīs, rotajos ap winu behrneem, apdahwinaju meitenes, treezu ar winu wezafajeem un wirfaischeem un noklausījos us winu konzerteem pee ugunsķura.“ Tad winšch stahsta, tā īsteepees us winam ustaifito, mihķsto goda gultu no beesam jehra ahdam, tā patihķama puku fmarfcha wilnojuši ap winu, tā noklatijees us dabas fķaistumu un dīrdejīs winas fķanas, tā stundam ķlausijees tšchiganus spēhļejam, kuri no ļauķas waķaras deenas un stiprā dšehreena usjautrinati, ar neapprakstamu dedsibu pawadija fawu ķeewu dejas, ķamehr fcho bungas rihbeja zaur dedfigo, paķluso ķlaustifchanos. — Tad ķahdu brihtinu ķlufums un tagad apluhķofim, tā pee meelasta īfķatas, ķur gaķas, medus pa pilnam, ķur behrni dīkti fmeedamees ar baltajeem soķeem ķoķch zeetos reekstus, ķur tee ķlaustas un fazeķ trofķni, ķas no taķleenes fķan, it ķā ķahda mešchoniga dšeefma. Bet wehl jo wairaf trofķna bij un jo raibaki īfķatijās, ķad winšch otrreiķ atgreesās pee faweem draugeem, ķas winu apfweizinaja ar leelu preeķu. Ķahdā oķolu mešchā bij orķestrķs usstahdits, ap to īķstais fwehtķu laufums ar dašchadām puķem īķ ķeena lehweneem nu ar weenfahrscheem galdeem gresņots. Bites leelos pulķos, no fwaigā ķeena fmarfchas aizinatas, atstahja ruhķdamas fawus dšihwoķtus wezajos zaurajos ķoķos tuwumā; ķweeķchu un rudķu laufos ķeena ahšchi trizinaja. Lapķenes ruhza fawu „altu“; ar faweem garajeem fpahrnineem fpahres fchandijās pa gaiķu; greeses greesa, zihrukī tralinaja augķi gaiķā, īķhaiditee fwirbuki tšchirķsteja pa starpam; wiķmasafķis wardes pahrkwarķfķķeja upes ķrahķfchanu un burbulofchanu un wehl daudķ tuhķstofķchu dašchadu maķu ķuķainiķchu pa gaiķu ap mums lidoja, wiķdami fawas melģijas. Ķas par apbrihnojamu gaiķa muķiku! Tas wiķs warbuht lidoja ap Berķioķu, ķad winšch fazereja „silfīdu deķu“.

Nakķs tuwojās ahtrak, tā nogurfchana. Lai aiķbaiķitu tumķu, aiķdedfinaja piķa lahpaķ maķafais ķahdu duķi. Deefmas fchahwās gaiķā tā degofķi mutuki, jo pat ne wiķmasafķa wehķmina neaiķfustinaja fmaģo gaiķu, ķas eefihģees wiķu tiķķo rihta pķautu saķlu patihķami fmarfchigās afinis. Pusatwehrtajam meegainajam azim lahpaķ īķliķas tā stabi, ķas fatur tumķcho debes pahrkahri. Duķmi

ſlehjās lehnām uſ augſchu, reiſam apſegdami ſelta ſwaigſchnu juhrū. Tumſa bij it kà bees wālnis wiltis ap meſcha pili un noleekuſcho toku ſari lihdsinajās iſzirsteem tehleem. — Behrni lehſaja it kà ſemes gari (gnomi) pa fruhmeem. So wairaf wiſu to eewehroja, jo wairaf taſ lihdsinajās ſapnim. Spokeem lihdsigās bij ſeeweetes, kad winas ogļu melnajām azim peepeſchi parahdijās uſ kaħda ſtuhra un mahja, lai naħtot, paſtatiſchotees rozinā un pateiſſchot naħſamu laimi.“

Schis tehlojums peerahda, ka Liſts uſnehmās gruhtu uſdewumu, peenemt kaħdu muſikā apdahwinatu tſchiganu ſehnu par ſawu behrnu un ar wiſeem lihdsjekeem ſtrahdat pee wina iſglihtibas. Mehginajums liſās neiſdarams. Maſaiſ „Joſis“, par Liſta dehlu tapis, zitu neko neſinaja kà greſnotees un kreetni iſpreezatees un tiſſo gribeja eemahzit winu zitaſ ſkanas un ſehreenus, nekā wina eerastoſ, winſch ſuhdſejās, ka winu mozt. Ar neiſſaſamu pazeetibu Liſts neſa ſawa audſchu dehla nemeeribu, wehl arweenu zeredams redſet peepildamees ſawu miħto wehleſchanos. Beidsot winſch eewehroja ſehna luhgumu un atlaida winu pee ſaweem weztehweem, ſaweem ziltſ braħteem. Lai gan winſch bij peeſrahpees, tomehr neaiſmirſa reto klaidonu tautu. Ne-wardams ſawu miħleſtibu iſleetot pee ſewiſchka radijuma, winſch to parahdija ſawoſ brihnuma ſazerejumos, kuroſ wiſu tſchiganu buhtibu ſkanās kraħſoja un tā tad uſgla-
baja mahkſlaſ paſaulei.

Ja nebuhtu Schekſpira „Waſaraſ nahtſ ſapna“, tad nebuhtu ari neweena ſazerejuma, kaſ tā aiſtrahditu uſ tihrās dabas burwibu, tiſ pilnigi, kà tee, kaſ zehluſchees iſ tſchiganu muſikaſ dſihweſ, proti: „Ungaru rapſodijaſ“, „Ungaru fantaſija“, un ſimfoniski lepna dſeja: „Ungarija“.

A. M.

Alnekdotes iſ Schopena muħſcha.

1828. gadā Schopens zeļoja ar paſti no Frankfurtas pee Oderaſ uſ Poſeni un Bilichawas ſtažijā aptruħta paſta ſirgu. Schopens aiſ gara laiſa ſehdās klaht pee kaħdām wezām klaweerem un improwiſeja par poļu tautas dſeeſmam; nebij ilgi, te wina ſpehleſchanā ſaħta klaufitees paſtmeiſtarſ, wina ſeewa un daiķās meitaſ paſchoſ ſeedu gadoſ, kà ari

ziti zekneefi. Rutscheerim eenahkot un refchnâ balfi pa-
finojot, ka sirgi efot aijjubgti, wifl klauſitaji luhgtin luhdſa
mahſſlineeku wehl ko uſſpehlet, ja, pats paſta meiftars
ſolijäs pagahdat leefſchi ſirguſ, ja ween Schopens gribetot
wehl taſlaſu muſizet. Schopens fantaſeja taſlaſu un winam
pabeidsot ſpehlet tika atneſts wiſhns un Zilichawas paſt-
meiftars uſſauza „Polihimnijäs miſlulim“ weſelibas un
kaſhds wezats muſikis peebilda: „Ja Mozarts Juhs buhtu
dſirdejis ſpehlejam, winſch Jums ſpeestu roku un teiktu
„bravo“, taſhds wiſhrels, ka es, to ne-eedroſchinos.“ Ut-
wadotees Schopens wehl uſſpehleja kaſhdu maſurku; nu
paſtmeiftars to nehma uſ rokam un iſneſa lihds rateem,
kamehr kundſes tam kabatas baſhtin peebahſa ar wiſnu un
ehdamam leeta. Taſhds goda parahdijums mahſſleneeku war
wairaf eepreezet, nekâ ſkalaſis patiſſchanas troſſnis konzertu-
ſahlê. Schopenhauers, ka ſinams, iſſkaidro, jo neiſglichto-
taſs zilweſs, jo wairaf taſ atronot troſſni patiſſchanu;
war jau gan buht, ka taſ tâ ir, bet patiſſchanas troſſnis
mahſſlineeka auſim mehds buht it ka pati miſlaka, patih-
kamaka muſika.

Schopens bij muſſchu deenu pawahrgs zilweſs; ta-
deht ari winſch daſchâ ſinâ peefkaitams pee ſawadneekem.
Winſch miſleja weentulibu — jo wairaf wehl tad, jo tuwaſ
nahza dilons ſtiprakâ mehra. „Sirds man puſt it ka pehz
ſinkopem,“ winſch rakſtiija kaſham draugam, „talabad es
nomokoſ un kaſroju pehz kaſhds „pauses“ — pehz ween-
tulibas. . .“

Schopens bij ſobgaligs un briſſcheem pat garſobigs.
1830. gadâ Wiſne dſirdeſams dſeedam kaſhdu dſeedataju
(Heineſetter) winſch peebilda, ka dſeedatajas iſrotata dſeeda-
ſchana ſalihdſinajama ar pehrku wirteni, bet ta efot tiſ
wehſa, „ka winſch parketâ fehdeſams ſew gandriſ no-
ſaldejis degonu.“

Schopens bij toti nerwoſs, wiſnu wareja ar to maſako
neezinu eekaitinat. Tâ winſch pats ſaka, ka tiſlihds gree-
ſtoſ eeraugot kaſhdu ſchſirbu wairaf, winſch wairs nejau-
dajot ne weenu noti iſſpehlet uſ klaweerem. Schi nerwo-
ſitate iſmanama ari wiſna kompoſizijäs.

Sawadneeks winſch bij ari waibſtu mahſſlâ; winſch
prata wiſai ſmalſi pakaf tehmet zitu ſeju waibſtus un

istureſchanos; tà winſch pee flaweerem itin dabifſti iſrah-
dijis, kà Liſts, Kalkbrenners un Piſſis iſturotees ſpehlejot.

Ar Liſtu Schopens nebij nekahds draugs, lai gan
winſch godà tureja leelà meiftara iſweizibu. Schopens gan
prata peedot, bet ne aiſmirſt. To redſam no kahda at-
gadijuma, kura Schopenam ne-eſot mahjà wina dſihwoſſi
eekrawajàs Liſts un wiſai wałigi rihtojàs, tà ka ſlimais
pianiſts par to neganti ſapihtojàs. Un kad Liſts zaur
kahdu damu winu luhdja, lai jel aiſmirſtot ſcho wezpuiſcha
joku, tad Schopens atbildeja, winam ihſti labi patihtot
ſchahda paſweſcha ſakariba. Liſts pret ſcho nekad ne-eſot
bijis waſſirdigs, tam aiſween galwà eſot ſawi noſlehpumi,
un kahdreis tas ari awiſes par ſcho nelabu rakſtijis.
„Winſch tatſchu man nowehles ſawà keiſariſtè kahdu maſu
karaliſti!“ Schopens mehdsja peebilſt par Liſtu, ne beſ greiſ-
ſirdibas.

Geſtaitees Schopens bij weenumehr pret Liſtu. Liſts
kahdreis weefibàs ſpehleja kahdu Schopena gabalu, tan
weetam peelidams pats ſawus iſpuſchtojumus; par to
Schopens ſapihtojàs un ſazija: „Ja tu man parahdi tahdu
godu, ka ſpehle kahdu no maneem ſazerejumeem, tad ſpehle
to tà, kà eſmu rakſtijis, waj ari pawiſam zitu ko: tiſai
Schopenam teeſiba pee Schopena kaut ko pahrlabot!“ „Labi!
ſpehle pats!“ Liſts ſazija, aiſkahrts peeeldamees. „Lab-
praht!“ Schopens atbildeja. Schini azumirſli gadijàs, ka
lampa iſdſiſa un Schopens wehlejàs ſpehlet tapat pa tumſu.
Winam pabeidsot ſpehlet, klaufitaji bija waren aiſgrabh-
ti un Liſts ſazija: „Genija raſchojumi ir ſwehtiti; i: apgreh-
toſchanàs pee teem ko aiſtiſt. Tu eſi ihſts dſejneeks un
eſ eſmu mahſſlotajs (Kunſtſtückmacher).“

Schopens domaja, ka Liſts ſchini wakarà wiſai duſ-
mojees. Kahdas deenas wehlatu tauñ paſchà weefu pulzinà
Liſts zehla preeſchà, ka Schopenam atkal jaſpehlejot aiſ
preeſchfareem beſ uguns. Schopens ari jau taiſjàs ſehſtees
pee flaweerem. Liſts tam ko eekſchufſteja auſi un tad ne-
pamanits ſehdàs wina weetà un ſpehleja neſen dſirdetos
Schopena gabalus. Pehz tam tiſa uguns aiſdedſinata;
wiſi brihnejàs. „Ko nu tu ſati?“ Liſts waizaja ſawu
lihdszenſoni. „ſafu to paſchu, ko katrs teiz, domaju, ka
ſpehletajs ir pats Schopens.“ „Tu redſi,“ leelais wirtuoſs

isftaidroja, uzfeldamees, „Lists, ja winsch grib, war ari buht Schopens; bet waj Schopens waretu buht Lists?“

Schopens wismistak wehlejas buht aristokratu aprindas, jo tur winsch zereja atrast wiswairak mahklas fapratejus. Winsch maldijas schai finā. Schinis aprindas apbrihnoja tikai wina isweizibu un smalko istureschanos, bet nebuht wina gara raschojumus, komposizijas.

Kahds Parises naudels luhdsa Schopenu, lai jel wina apzeemojot. Schopens eeradās. Mahjas tehws luhdsa, lai winsch jel usspehlejot „kahdu masuminu“. Schopens aibildinajas, ka nejuhtotees tā, ka waretu kreetni spehlet. Mahjas tehws bahstin bahsas wirsu un gandrihs apwainodams jau tā kā aishrahdijs us to, ka esot tatschu farihtojis goda meelastu. Te mahksleneeks farunu drihs nobeidis, teikdams: „Ai, funks, esmu... tik mas ehdis!“ W.

Pirmais un pehdejais Udagio.

Bij 1844. gadā. Wahzu prinzis Fridrichs bij eegahjis jau 13. muhscha gadā. — Paschu laiku kā bija pabeigta musikas stunda un printscha skolotajs, Reichardts gribeja dotees prom, tē prinzis to wehl aistureja. „Reichardta funks“, winsch fazija laipnā balsi, „drihs buhs papina dsimumdeena, 22. martā. Dr. Kurziusa funks domā, ka buhtot jauki, ja es us scho deenu waretu kaut ko fewischku eestudet. Waj Juhš buhtu tik laipni un man ismekletu peenahzigo gabalu? Bet wajadsetu jau buht kam gruhstakam, lai papinsch reds, ka esmu publejees, un par to preezajas. Papinsch mihl wairak mihligi fkanofchus, juhsmigus gabalus — —“

„Ja, karaliska augstiba, — tad jau wajadsetu nemit kahdu fochu Udagio. Om, hm,“ Reichardts atbildeja un sahka meklet pa noschu plaukteem. Beidsot winsch tureja kahdu noscha gabalu ilgaki rotā, nekā zitus, un pahrdomaja. . . „Waj tas buhtu, Reichardta funks?“ — „Karaliska augstiba, — ne tik ahtri. Gabals ir gruhsts, tas ir Udagio is Schumana Fis moll-sonates. Tas ne-ees, tas ne-ees. Lais ir pa ihfu lihds wina karaliskas augstibas dsimumdeenai!“ — „D, Reichardta funks“, prinzis labina-

damees atbildeja, „buhſchu wiſai tſchakſ. Luhdsu, jel luhdsu! Gan jau ees, — tam ja-eet! Un“ — prinzis jautri peebilda — „ja jau ne-ees „adadſchjo,“ tad ees — „forte!“ — **Tà** papinſch aiſween uſ mani mehds teift!“

Tà tad tomehr tifa eestudets ſchis gruhſtais Adagio, lai ari tas praſija dauds puhlu, tſchakluma un iſturibas. 22. martà jaunais prinzis pahrſteidsa ſawu augſto tehwu, ſpehledams ſcho koſcho gabalu apbrihnojami droſchi un juhſmigi. Par ſchahdu tſchaklumu winſch ari peedſihwoja peepildamees ſawu karſtako wehleſchanos: papinſch tam dahwaja pilnigi eerihſkotu galdneeka darbnizu. (Kà ſinams, prinzis eemahzijàs ne tikween grahmatu feeschanu, burtu liſſchanu, bet ari galdneeka darbus).

* *

44 gadus wehlaſu! Diſchenà Fridrichſtronaſ pils, kuru tà noſauza nezif ilgi pehz keisara Fridricha froneſchanas, gaiſchà faules deenà krahſchni wiſukojà, un zilweki un daba, wiſi eedwaſchoja tihru dſihwibu un jautribu! — Wiſi? Uj ne! Tur kahdà no apakſſchejeem dſihwoſkeem duſeja uſ pazilas guku-weetas wihrs bahlu ſeju, wihrs, no kura wehl nefeſn wareja teift lihds ar Kironu par Herakli: „Lai ari tehlotaji deefin kà ſanehmàs, tik ſkaiſts un diſchens, kahds winſch bija, tas nekad nebij pee teem redſams!“

Tas bij gruhſta liſtena peemeſſletais wahzu keisars Fridrichs, teeſcham waronigais zeetejs, kas tē wehl redſeja ſcho fauli noreetam tſchetras reiſes. Senaſ gaiſchàs, ſilàs azis, kuras tik labraht noluhkojàs uſ wiſu daitu, tagad noguruſchi raudſijàs prom. Tikai lahgeem, tàm pazelotees un luhkojotees pa logu prom uſ plaſcho koku gatiwi (aleju), kura wed uſ Potsdamu, tanis wehl jautrums un ſpoſchums kà moſtin pamodàs.

Keiſareene bija eenahkuſt. Wina mehginaja kà ware-dama iſliſttees jautra un zeribas pilna un noſehdàs pee firſnigi mihtotà laulata drauga guku-weetas. It kà ahrà lauks no faules, tà tagad ſlimneeka ſejs ſahka gaiſchi paſmaidit. Lehni roku pakuſtinadams winſch gan gribeja norahdit, ziſ loti preezajotees par ſkaiſto laiſu. Weidsamà laiſà zeetejs, wairš newaredams runat, ſarunajàs wiſmih-

laki sihmju walodâ, un feisariska gimene, kâ ari tuwatee apkalpotaji jau tiklahu bija eemahzijufchees tanî, ka feisars daudsreis wareja istikt nerakstijis sihmites, kas winu apgruhtinaja.

Keisareene waizaja famu laulatu draugu, waj winsch ko fewischku wehlotees, uu winsch pehz brihtina ar abu roku pirksteem rahdija, ka wehlotees dsirdet flaweeres spehlejam.

„Kas lai spehlé?“ Keisareene waizaja un baschidamâs peebilba: „Un waj tu zaur to netiktu usbudinats?“ —

„Ne“ — feisars rahdija un tad us sihmites usrakstija: „Labprakt wehletos dsirdet musiku. Waj newaretu nahkt Rûfers, Wiktorijas skolotajs?“

„Sichu winu paluhgt,“ Keisareene atbildeja. „Winsch paschulaihu ir tepat Bornstedtes basnizâ un Wiktorijai mahja ehrgelés spehlet.“

Keisareene lika Rûferu ataizinat un ap pus diwpadf-miteem preekschpusdeen mahksleneeks eeradâs.

Blakus istabâ atradâs atwahsis sligels, pee kura, durwis plaschi atwerot, mahksleneeks apsehda. Keisars bij luhdsis, lai winsch spehlejot ko pats no fameem fazerejumeem, un tad ar labpatifschanu klausijâs no firds nahkofchâ un pee firds ejofchâ fkanu walodâ.

Spehletajs, no schahda brihscha aisgrahbts, bija spehlejis jau daschus no fameem un zitu fazerejumeem un katru reisi feisars lika pateiktees un wehl luhgt kahdu gabalu.

Atkal bija isskanejufchi kahda gabala beigu affordi, tē Keisareene no jauna baschidamâs eewaizajâs:

„Waj tad nejuhtees noguris waj usbudinats?“

Keisars atbildeja ar ne un atkal usrakstija us sihmites:

„Wehl tikai weenu gabalu. Adagio is kahdas sonates. Tas lai paleef pehdejais.“

Mahksleneeks, kas schehlabam firdi uskawejas blakus istabâ, atkal sehda pee sligeta un spehleja — fkaistu Adagio! Gruhti faslimufchais feisars klausit klausijâs! — Azis tam radâs kâ jauna dsihwiba. — Winsch pamahja Keisareeni pee fewis klah un wifai steigchus usrakstija us sihmites: „Preeksch 44 gadeem es spehleju scho Adagio papinam preekschâ wina dsimumdeenâ. Sinams ne tik labi. Tas ir is Fis moll-sonates. Loti fkaisti. Rûfer, dauds paldees. Pehdejais gabals. Tad us dufu!“ — —

Uj! Pateefcham fchis bij pehdejais gabals — fchis Udagio! Tās bija pehdejās musikalās fkanas, kuras mirejs waldneefs dsirdeja, pehdejās ardeewas no fkanu mahfflas, kuru winfch tik wifai zeenija!

Saldi, it kà adadschjo aismiga fchis zeetejs, kas bij tik daudz zeetis un newaimanajis, aismiga ee-eedams muhfchigās un wistihrafās harmonijas walsti. W.

Musikas grandini.

1) Newaru zitadi fapraft musikas garu, kà tikai zaur mihlestibu. (R. Wagners.)

2) Li, juhs neapgahnitās fkanas, zif swehts ir juhfu preeks un juhfu fahpes! Jo juhs nepreezajatees un nebedajatees par kaut kahdu atgadijumu, bet par dsihwibu un buhtnem un tikai juhfu asaru zeeniga ir muhfchiba, kuras mozeklis ir zilweks. Kà tad juhs waretu zilwekos atrast fewim fwehtu weetu, waj atfchfirt winus no laizigas dsihwes, ja juhs neatrastos jau fenaf muhfos kà tukfchas dsihwes atfkana un mums nebuhtu juhfu debefs peefchfirta agra nekà fchi seme. (J. Pauls.)

3) Musika ir dwehfeles stahwofka wisleelafā krahfotaja un wisnederigafā weelu faturetajeem (materieleem) preefchmeteem. (Ambros.)

4) Musikas faturš ir fkanofchi eefustinatas formas. (Hanslifs.)

5) Skanu mahfflai nebuhtu teesiba pastahwet, ja to, ko wina isteiz, waretu pahrtulkot fkaidros wahrdos waj krahfot ar etu. (F. f. Hillers.)

6) Musika naw zits nefas, kà wifas fkanas, kas dabā atrodamas, faliktas pehz wehlefchanās noteiktā fahrtibā, kas tad dabon tahdu garu, kurfch war aisgrahbt zilweka garu, un fchis garš ir faskana. (R. Mengs.)

7) Sirds organs ir fkana, winaš mahffligā waloda — fkanu mahziba. Wina ir pluhstofchas firds mihlestiba, kas atdsihwina preefa juhtas un neprahtigas domas. (R. Wagners.)

8) Musikas galwenafais mehrkis ir: pakatdarifchana waj ari kaislibu fazelfchana. (W. Heimfe.)

9) Melodija un faskana, fkanu mahkflas fwarigakās dašas (faktori), naw fastopami dabā, wini ir zilweka gara raschojumi. (Hansliks.)

10) Ka mums melodija daudš wairak patihk, nekā bašs, ir tapat, ka mehš stahda seedu wairak eewehrojam, nekā wina fakni. (Klauwels.)

11) Saskanu mahziba ir besgaliga pafaule un dšita juhra! Kas war winu issaigat un fcho issmelt? Katrs laiks un katra deena war attihstit jaunu pumpurinu. (Tapperts.)

12) Saskanu mahzibai newaram fasneegt beigas. (M. Hauptmans.)

13) Wiswajadsigakā, nepeezeefchamakā un fwarigakā leeta musikā ir temps (laika mehrs). (W. A. Mozarts.)

14) Pat wairak kā fkaistums muhs apbur mihliga balss; tas gresno meefu, fchi ir dwehfeles wara. (Herders.)

15) Runā, un tu esi mans lihdszilweks. Dseedi, un mehš efam brahli un mahfas. (T. fon Hippels.)

16) Runas un fkanas faweenofchanas ir freetnakā lauliba, kahda ween tif slehgta. (Hillers.)

17) Garam daudš wairak jamahzas, nekā pirksteem! Ta ir fwarigakā leeta. (Moscheles.)

18) Musikas walsts ir pafaules walsts, kura fkaita daudš prowintſchu; winas waloda atſkan mums daſchados laikos daſchadi un wina runā ar daudš mehlem uš mums. Wiſadus eespaidus uš mums atstahdama, wina parahdas arweenu pateefa, kur wina nostahjas par kahdas tautas dwehfeles juhtu un gara isteizeju, waj atkal par kahda fwariga laikmeta apſihmetaju. (Raumans.)

19) Starp ſinaſchanu un darboſchanos ir wehl leela aisa, pār kuru tilts uſtaifams tikai pehz pastahwigeem zih-nineem. (Schumanns.)

20) Domas un juhtas zihnas kā aſinis fkaisto fkanu fermena dšihflās: winas naw redſamas, bet to atdšihwina. (Hansliks.)

23) Kad musikas pratejs (t. i. absoluts) neaprobeſchots fahk krahsot, tad neiſnahk nekās ne no musikas, nedš ari no ainas. (R. Wagners.)

22) Kamehr mahkſleneeks ispreezina publiku, wiſſch ir tās ſulainis; tikai tad, kad wiſſch paſneeds kaut ko fkaistu, pateefu, wiſſch stahw augſtati pār to. (Hillers.)

23) Kur dauds laba, tur var meklēt kluhdas; kur dauds wahja, tur jausmeklē labš. (M. Hauptmans.)

24) Pēdēšhwojumi mahža, ka publikas wišpahreja balšs gandrihs ar weenu pateefa. (fon Webers.)

25) Slawa un smahde dabun nosihmi tikai zaur to, kas isteiz winas. Tas ir musika it ihpafchi ja-eewehro, tadeht ka katrs juhtas aizinats pee spreeschanas. (D. Klauwels.)

26) Tikai tam noder slawa, kas prot zeenit smahdi. (R. Schumans.)

27) Tikai tur, kur isweiziba kalpo augstakeem noluhkeem, tai ir nosihme. (Schumans.)

28) Juhtu zilweks jautā labprah, waj musika ir preeziga waj behdiga — musikas pratejs, waj wina laba waj wahja. (Hansliks.)

A. M.

Druistas.

Polizists: „Waj jums atwehlets us eelas spehlet?“ — Apkahrtgahjejs wijotū spehletajs: „Ne“. — Polizists: „Luhdsu tad pawadeet mani.“ — Spehletajs: „Ko tad juhs labu dseedafeet?“

Leitnants: „Newaru ihsti isschirt, waj tas ir allegro waj allegretto?“ — Rundsje: „Noschehlojami, ari es newaru tih tahu redset.“

„Waj ne-apbrihnojeet schu flaweno musikas gabalu? Waj naw teefcham tā, itkā dsirdetu schu komponista genija spahrnu pliwinaschanu?“ „Ja, ja, bet wina genijs, kā leekas, tapinajis spahrnus no Mozarta genija.“

Pasihstamais flaweeru spehletajs Alfreds Grünsfelds dod konzertu Warshawā. Sahlē dauds klausitaju, no kureem pehdejee, pawisam pee feenas peespeesti, war redset tikai preefcha stahwetaju muguras, bet ne paschu mahflineeku. Bethovena Andanti spehlejot is sahles atstata fakta atskan tahda sinkahriga klausitaja jautajums: „Tu, Sefab, — waj winfch tur spehlē wijoli waj puhfch?“

Rahds dŕeedatajŕ apprezeja bagatu ŕeewu un no ta laika nemaŕ wairŕ nedŕeedaja. No daŕŕheem jautatŕ, kam-dehŕ wairŕ nekopjot ŕawu amatu, wiņŕŕ atbideja: „Daru tapat kà laŕŕtigala, kura, tiŕŕo uŕtaiŕijuŕ ŕewim liŕidu, wairŕ nedŕeed.“

A. M.

A. Kreeņu komponiŕti un barbeneeki muŕiŕiŕ laukà.

Aŕantŕheewŕŕiŕ, Mich. Pawlow. dŕim. 1839. g., miriŕ 12. janwari 1881. g. Maŕkawà; 1871. g. eezeltŕ par konŕerw. pahŕŕini.

Albrechtŕ, Eiŕŕenŕ Karl. Peterburgaŕ teatru muŕiŕiŕ inŕŕeŕtorŕ, dŕim. 1842. g.

Albrechtŕ, Karliŕ, biŕ kŕeewu operaŕ kapelmeiŕtarŕ lihdŕ Ladowa laiŕam, dŕ. 1816. g.

Altwiŕŕiŕ, Ludw. Iwanow. deju komp. un pianiŕiŕ, dŕim. 1853. g., mir. 15. ŕept. 1884. g.

Aŕabjowŕ, Aleŕŕ. Aleŕŕandr. dŕ. Maŕkawà 30. aug. 1802. g., miriŕ turpat 1852. g.

Araha, piŕŕgalma teatra kapelmeiŕtarŕ Peterburgà.

Arnoldŕ, Iuriŕ Karl. dŕ. 1. janw. 1811. g. Peterburgà; kompon. un muŕ. raŕŕiŕneekiŕ.

Artemowŕŕiŕ, Semeniŕ Stepan. komp. un dŕeedatajŕ.

Archangeŕŕŕiŕ, Aleŕŕ. Andrej. paŕiŕŕtamŕ ŕora wadoniŕ.

Aŕanaŕŕewŕ, Miŕ. Jakobl. dŕ. 1821. g. Tobolŕkà. (Pirmaiŕ kŕeewu ŕiŕigu kwartetiŕ „Wolga“).

Baweri, E. F. biŕuŕŕhaiŕ kŕeewu operaŕ kapelmeiŕtarŕ, dŕ. 1815. g., m. 5. janw. 1878. g.

Balaŕfirewŕ, Mich. Aleŕŕej. komp., pianiŕiŕ un diriŕentiŕ; dŕ. 21. deŕ. 1836. g. Miŕŕni-Mowŕorodà.

Baŕŕŕiŕŕiŕ, Wlad. Serŕejew. muŕiŕiŕ kŕitiŕiŕiŕ.

Baŕmetjewŕ, Miŕ. Iwan. garigaŕ muŕiŕiŕ kompon., dŕ. 1807. g.

Bereŕowŕŕiŕ, Maŕŕimiŕ Saŕonow. garigaŕ muŕiŕiŕ kompon., dŕ. 16. okt. 1745. g. Gluŕowà, miriŕ 22. martà 1777. g.

Berņhardŕŕiŕ, Aleŕŕ. Iwan. kompon., pianiŕiŕ un ŕŕŕurnala «Нувеллистъ» redaktoriŕ.

- Bernhards, Matwejs Iwan., kompon. ds. 1794. g. Kursemē; m. 27. aprīlī 1871. g. Peterburgā. Dibināja Peterburgā muš. pahrdotawu un ūurnalu «Нувеллистъ».
- Borodins, Alekŝ. Porŝirj. medizinas akadem. profesors uu kompon. ds. 31. okt. 1834. g. Peterburgā, m. 15. febr. 1887. g.
- Bortnantŝkis, Dmitrijs Stepan. ds. 1751. g. Gluchowā, Tŝchernigowas gub., m. 25. sept. 1825. g.; eewehrojams garigas muŝikas komponists.
- Bulachows, Peteris Petrow. romanu rakstneeks; mir. 20. now. 1885. g. Kuŝkowā Maŝkawas tuwumā; bij dŝeedaŝchanas ŝkolotajs.
- Betajews, Mitrofans Petrow., pasihŝtams freewu muŝikas propagandists.
- Dawidows, Karlis Juljew., eewehrojams wiolontŝchelists un kompon. ds. 15. martā 1838. g. Kulbigā (Kursemē), mir. 13. febr. 1889. g. Maŝkawā.
- Dawidows, Stepanš Iwan. ds. 1777. g., m. 1825. g. Sazerejis wairaf toru dŝeefmn, gariga ŝatura, un iŝdewis 4 balŝ. liturgiju.
- Danilewŝkaja, Wilhelmine Andrej. dŝeedaŝch. ŝkolotaja.
- Dargomiŝŝkis, Alekŝ. Sergej. kompon. ds. 2. febr. 1813. g., m. 5. janw. 1869. g. Sazerejis wairaf tā 100 romanŝu, wairaf operas, wairafbalŝ. dŝeefmas 2c.
- Deltjarews, Stepanš Aniŝjew. garigas muŝikas kompon., ds. 1766. g., m. 1813. g.
- Demidows, Grigorijš Alekŝandr. ds. 1838. g., m. 1871. g. Bija lihds 1871. g. par Peterburgas konŝerwatorijas direktoru. Sazerejis orkeŝtra gabalus, tora dŝeefmas un romanŝas.
- Dreifŝoks, Alekŝandrs, eewehrojams flaweeru wirtuoŝs, ds. 1818. g. Ŝakā (Bohemijā), m. 1869. g. Wenezijā. Bija Peterburgas konŝerwatorijā no 1862—1868. g. par profesoru.
- Durows, Saĝars Saĝarow., Peterb. konŝerw. baŝnizas dŝeed. wehŝtures mahŝitajs; m. 11. now. 1886. g.
- Dikeŝkis, pilŝgalma tora wadonis Feodora Alekŝej. laiŝā.
- Dūbūts, Alekŝ. Iwan., kompon. ds. 20. febr. 1812. g. Bij lihds 1870. g. par flaweeru profesoru Maŝkawas uniwersitatē.

- Dütfchs, Otto Iwan., kompon. un mus. paidagogš; mir. 1863. g. Frankfurtē pee Maines. Bij lihds 1862. g. par Keisar. teatra foru repetitoru, wehlatu par element. teorijas profes. Peterb. konserw.
- Ebanš, Wasiłijs Stjitschs, ds. 1835. g., m. 10. now. 1888. g. Jaltā. Bij par Keis. mus. beedr. Wilnaš nodaļas direktoru un Wilnaš teatra dirigentu.
- Esfners, Stanislawš Kasparow., pianists, Keis. mus. beedr. Saratowas nodaļas direktors, ds. 7. majā 1859. g. Radomas gub.
- Esfners, Jaseps, ds. 1769. g. Grotkowā (Schlesiā), mir. 1854. g. Waršchawā; fāzerejis daschas operas, kantates ic., pee wina skoleneem peeder Schopens.
- Faminzins, Alekf. Sergejew., kompon., mus. kritiks un mus. wehsturneeks; ds. 1841. g. Kalugā. Starp daudš zitu pahrtulkoja no wahzu walodas Richterā elementar teorijas, harmonijas, kontrapunkta un fugas mahzibas, Markša musikas wispah. mahzibu un Dreskes wadoni pareisā modulazijā.
- Fomins, Jewstignejs, kompon., kapelmeistars un freewu operas repetitors Katrinās laikā.
- Frolows, Wlad. Konstantinow., mus. kritiks.
- Gedeonowš, mir. 15. sept. 1878. g., bij kahdu laiku par Keisar. teatra inspektoru.
- Gerke, Ant., pianists, ds. 9. aug. 1812. g. Nowgorodas gub. Bij Peterb. konserw. profesors.
- Glawatfchs, Woitj. Iwan., kompon., ehrgelneeks un Peterburgā eezeenits kapelmeistars.
- Glasunowš, Alekf., kompon., Rimski-Koršakowa skolens, wehl jauns, apdahwinats musiks; fahzis orkestram fāzeret leelafus gabalus.
- Glinka, Mich. Iwan., flawens freewu komponists, jaunas skolas (wirseena) nodibinatajs; ds. 20. majā 1804. g. Nowospaskā, Smolenskas gubernā, miris nakti us 3. februari 1857. g. Berlinē. Sazerejis operas: „Dsihwibu preekšč Zara“ un „Ruflans un Ludmila“; beš tam leelafus orkestra gabalus, kahdas 70 romanšas un daschus gabalus flaweerem.
- Gotizins, Juris Nikol., knašs, pasihstams dirigents, dsim. 29. now. 1823. g., mir. 2. sept. 1872. g. Winšč

fastahdija diletantu kori un dewa konzertus Maškawâ, Peterburgâ, Londone, Parijē, Nu-Jorkâ n. 3.

Goldsteins, Eduards Jul., kompon., dirigents, pianists un mus. kritiks; ds. 1851. g. Ddesâ, mir. 24. juliâ 1887. g. Leipzīgâ.

Großmans, Ludwīks, ds. 1835. g. Kalīšas gub. Saze-rejis daschus gabalus klaweerem, harmoniumam un orķestram.

Hallers, Konstantins Petr., mus. kritiks un paidagogs, ds. 1845. g., mir. 14. apr. 1888. g. Isdewis 2 wado-nus foru dseedaschanâ, element. teoriju un Luschskas aprinki sakrahtu t. ds. krahjumu; bes tam rakstijis daschadus wokalus, instrumentalus un orķestra musikas fazerejumus.

Haluppi, kompon., ds. 1706. g. Venezijas tuwumâ. Kei-sareenes Katrinas laikâ bija kahdu laiku par pils-galma forā direktoru.

Henselts, Adolfs Ewowitzhs, pianists, wirtuoss un paidagogs; ds. 12. majâ 1814. g. Bawarijas pilsehtinâ Schwabachâ; mir. 12. okt. 1889. g.

Huberts, Nīf. Albert., ds. 7. martâ 1840. g.; m. 26. sept. 1888. g. Bij Maškawas konserw. par teorijas profesoru un N. Rubinsteinam mirstot tika eewehlets par konserw. direktoru, bet newefelibas deht nepee-nehma ņcho weetu.

Hunke, Jaseps Karlow., ds. 1801. g. Joseffchtatē (Bohe-mijâ); m. 5. dez. 1883. g. Peterburgâ. 1872. g. tika'eezelts par freemu mus. beedr. bibliotekaru. Sa-zerejis daschas uwertiras, sonates 2c.

Iwanows, Mich. Michail., eewehrojams mus. kritiks un komponists; ds. 11. sept. 1849. g. Maškawâ. Rak-stijis daudz eewehrojamus rakstus par musiku.

Ippolits-Iwanows, Mich. Michail., komponists, ds. 7. now. 1859. g. Gatschinâ. Schimbrihscham par musikas ņkolā direktoru Tisliņâ.

Johanfens, Julijs Iwan., Peterb. konserw. komp. teorijas un instrumentazijas profsors; ds. 1826. g. Kopen-hagenâ. Ispildija no 1882.—1883. g. direktora weetu.

Kawofs, Katrina Albert., kompon. un kapelmeistars; ds.

1775. g. Venezijā, m. 16. apr. 1842. g. Dauds nodarbojies gar freewu operas pazelfšanu, fazerejis labdas 13 operas.

Raschinskis, Viktors, ds. 1812. g. Wilnā, mir. 1870. g. Tika 1845. g. aissaukts uz Peterburgu par Alefandra teatra kapelmeistru; fazerejis pahra operas, dauds uvertiras, kantates, marfhus un ihpafchi dejas gabalus.

Rasankfis, Sergejs, mus. kritikis un paidagogs.

Karzews, Nikol., mus. laikraksta „Музыкальн. Свѣтъ“ redaktors un isdewejs; m. 2. martā 1878. g.

Rastrioto-Standerbeks, Bl. Georg., musikis, fazerejis dauds romanfas; m. 13. febr. 1879. g.

Raschins, Danilo Mik., kompon., ds. 1773. g. Bij par mus. skolotaju pee Maskawas uniwersitates.

Raschkins, Mik. Dmitr., mus. teorijas profesors Maskawas konserwatorijā.

Raschperows, Wlad. Mik., komponists, ds. 1827. g. Simbirskā; fazerejis daschas operas.

Roslowfkis, Jaseps, kompon., ds. 1757. g. Warfchawā; mir. 1831. g.

Rologriwows, Wafil. Aleksej., ds. 1827. g., miris 1875. gadā Kijewā.

Rontfkis, Apollinarijs, eewehr. wijoļu spehletajs, ds. 1825. gadā Warfchawā; miris 17. junijā 1879. g. turpat. 1861. gadā tika eezelts par Warfchawas konserw. direktoru, fchini amatā winfch fabija lihds pat mirfchanai.

Rofs, Gustaws Gustawow., pianists un paidagogs, Peterburgas konserw. profesors; ds. 1831. g., miris 13. oktobrī 1885. g.

Larofchs, Hermans August., musikas kritikis, ds. 1845. g.

Lewenfons, D., freewu laikraksta «Русск. Вѣдомости» musikas kritikis.

Lefchetizkis, Fedors Dfipow., ds. 1831. g. Lanzutā pee Krakawas. 1878. g. aysgabja uz Wihnes konserw. par profeforu.

Lifenko, N. W. kompon. un apdahwinats pianists.

Lifchins, Grigor. Andrej., komponists, ds. 23. apr. 1854. g., miris 15. jun. 1888. g. Peterburgā. Fazerejis

daudzi romanas, foru dzeefmas, 3 operas u. z., arī dzejojis un rakstījis mūs. rezensijas.

Zomafins, Gabriels Jafim., foru dzeedafšanas skolotājs, Peterburgā labi pazīstams, dz. 25. martā 1812. g., mir. 9. maijā 1885. g. Gatschinā.

Zwons, Aleksejs Feod., senators, dz. 25. maijā 1799. g. Rewelē, miris 16. dez. 1870. g. Kaunas tuvmā; bij par pilsgalma foru direktoru. Wijoku wirtuofis. Sazereja walsis himnu «Боже, царя храни», daschas operas, oratoriju „Stabat mater“, daudz basnizas dzeefmu, no kurām minama fewifchfi «Иже херувимы».

Zadowš, Alef. Nikol., dz. 1818. g., m. 24. martā 1871. g. Bija baletes orķestra direktors, apdahwinatās mahffle-
neezes Zadowojas tehws, kura nomira weenā deenā ar wīnu.

Zadowš, Konstan. Nik., dz. 1820. g., m. 1868. g. Bij pehz Albrechta par freewu operas kapelmeistaru.

Zadowš, Anatolijs Konst., komponists, dz. 29. apr. 1855. g., mūzikas teorijas profesors Peterb. konservatorijā.

Matinskis, kompon. keisareenes Katrinas laikā; sazerejis daschas eewchrojamās operas.

Maurers, Ludwiks, wijoku spehletājs, dz. 1789. g. Potsdamā, mir. 13. okt. 1878. g.

Miropofkis, Sergejs Trin., pedagogs un mūs. rezensents; dz. 1842. gadā Woroneschas gub. Sastahdijis starp zitu mahzibas wadoni dzeedafšanā tautas skolam «Музыкальная грамота для всѣхъ».

Michnewitschs, Bl., mūzikas kritiķis un wehsturneeks.

Muforgskis, Modests Petrow., apdahwinats komponists; dz. 16. martā 1836. g. Toropezā, Pleskawas gub., mir. 16. martā 1881. g. Sazerejis daschas operas, daudz originalu romanšu un klaw. gabalu.

Naprawniks, Eduards Franz., komponists un Peterb. keis. freewu operas dirigents; dz. 12. augustā 1839. g. Beifchtā, Reniggrezas tuvmā. Sazerejis 2 operas, simfonijas, romanas u. z.

Nifen = Solomon, Heinriette, dzeedataja un dzeedafšanas profes., dz. 12. martā 1819. g. Gottenburgā; mir. 18. aug. 1879. g.

Odojewskis, Wlad. Fedor., knass, dz. 1804. g. Maskawā;

miris 27. febr. 1869. g. turpat. Rakstijis daudz par mūziku.

Batšchikows, Miķ. Žemgraf., pašhst. taut. dzeesmu krājējs Ufas gub., dš. 1838. g., miris 25. sept. 1888. g.

Basholows, Wiķt. Miķandr., kompon. un mūzikas skolotājs; dš. 8. aprīlī 1841. g. Saratovā; miris 1. martā 1885. g. Kašanā. Ģazereja vairāc romāņās un eeguwa leelu popularību.

Berepetizins, Polikarps Dmitrijs., mūzikas leksikogrāfs un vēhsturneēks; dš. 1818. g. Odesas novadā; m. 2. jūnijā 1887. g. Peterburgā. Ģastahdijis mūzikas wāhrdnizu un deesgan plašču Kreewijas mūs. vēhsturi.

Brigowichs, Adolfs Žeod., deju gabalu kompon. un pianists; mir. 10. sept. 1855. g.

Četuchows, Miķ. Anisfor., mūs. kritiķis un vēhsturneēks. Rašumowskis, Dmitr. Bašilj., protojerejs, teol. mag., bij bašuižas dšed. vēhstures profesors pee Maškawas universitates; dš. 26. okt. 1818. g., mir. 2. janw. 1889. g. Maškawā.

Rappoport, Mawriķijs Ģafim., mūs. kritiķis un šchurnalists, mir. naktī us 17. now. 1884. g. Peterburgā.

Rimski-Koršakows, Miķ. Andrejs., komponists un profesors pee Peterb. konservat., pašneēdš mahzibu kompozīcijas teorijā un instrumentazijā; dš. 1844. g. Tjichwinā. Ģazerejis operas: «Псковитянка», «Майская ночь», «Снѣгурочка», un «Млада», daščas simfonijas, orķestra gab., klaw. gab., romāņās u. z.

Rubezs, Alekš. Ģwan., dš. 1837. g. Tščugujewā Ģarkowas gub. No 1880. g. Peterb. konservat. par elementar-teorijas profesoru.

Rubinstein, Antons Grigorjs., komponists; ģazerejis ļoti daudz mūs. raščojumu: operas, oratorijas, simfonijas, kamermūzikas gabalus, klaweeru gabalus, romāņās u. t. t. Leelākais iļ šcha laika klaweeru wirtuoseem, šaukts par pianistu karali. Dš. 16. now. 1829. g. Wichwatinežā Dubofaras tuwumā. No 1887. gada par Peterb. konservat. direktoru. No wina operam Kreewijā israhditaš: «Демонъ», «Маккавенъ», «Купецъ Калашниковъ», «Неронъ», «Фераморсъ». Wina simfonijas (šeščas), trihs mūs. tehlojumi; «Фаустъ»,

«Иоаннъ Грозный», «Донъ Кихоть», tad musikas fāzerejumi orkestrim «Россія» un uvertira «Дмитрій Донской» beeschi ween spēhleti Peterburgā un Maskawā konzertos.

Rubinsteins, Mik. Grigorij., ds. 2. jūnijā 1835. g., miris 11. (23.) martā 1881. gadā Parīzē. Ģewehrojams flaweeru wirtuofs. Dibināja Maskawā konserwat. un bij par tās direktoru lihds pat miršchanai.

Saffetti, Liborijš Anton., musikas wehstures un aistētikas, enziklopedijas, harmonijas un šolledscho profesors pee Peterb. uniwersitates.

Santis, Mich. Ludw. ds. 1826. g. Waršchawā. Sazerejis weenu operu „Sermaks“, sonatu flaw. un wiolončhelam; daschus salona musikas gabalus u. z.

Sarti, Dschusepe, operu komponists, ds. 1729. g. Italiā; miris 1802. g. Berlinē, zētodams no Kreewijas uš tehwiu. Peterburgā bija no 1784. g. par kapelmeistaru.

Sasonowš, Wafilijš, Iljitschš, Maskawas konserwatorijas direktors no 1888. g. šahot un flaweeru profesors.

Sobolewskis, G., komponists, ds. 19. septembri 1804. g. Karalautschos; mir. 6. majā 1872. g. Nu-Jorkā.

Sokalʹskis, Peteris Petrow., rakstneeks un komponists, ds. 1830. g., miris 30. martā 1887. g. Iždewa un wadija „Odest. Westniku“ un bija wairak laikraksteem par lihdsstrahdneeku. Sazerejis ari diwas operas, daschas toru dseefmas un romanšas.

Solowjewš, Mik. Feopemt., komponists un profesors pee Peterb. konserwatorijas; ds. 27. aprili 1846. gadā. Sazerejis daschadus musikas raschojumus un diwas operas; rakstijis par musiku wairak laikraksteem.

Stafowš, Wlad. Wafilj., dailes kritikis un wehsturneeks, flawens kreewu mahšklas pašinejs. Rakstijis dands par musiku.

Seerowa, Walentina Semen., komponiste, fāzercjuši operas «Уриель Акоста» un «Хай-дѣвка». Lihds ar šawu wihru, nelaiķi M. M. Seerowu iždewa 1867. gadā šchurnalu «Музыка и Театръ».

Seerowš, Alekš. Mik., komponists un musikas kritikis; ds. 11. janv. 1820. g. Peterburgā, miris 20. janvari

1871. g. Szerejis daschas operas un eewehrojami daudš rakstijis par musiku.
- Sadlers, Logins, klaw. spēlēšanas skolotājs Peterb. konservatorijā; mir. 24. martā 1885. g.
- Saremba, Nikol. Iwan., mūzikas pedagogs un teoretikis; dšm. 1823. g. Vitebskas gubernā, mir. 11. aprīlī 1879. g. — 1867. g. tika eezelts par Peterb. konservatorijas direktoru A. Rubinsteina weetā, kurš atfazijs. Pēc viņa skolēnu pēdē Tšaikovskis.
- Sife, Karlis Karlow., kompon. un dirigents; šķimbriņš par spēziālās teorijas profesoru pēc Peterb. konserv.
- Sinowjens, Pawuls Aleksej., mūz. recenzents un pedagogs; dš. 31. okt. 1844. g., mir. 1. aprīlī 1888. g.
- Tiwofskis, Nikolajs Andrej., komponists, pasīstams kā pedagogs.
- Titovs, Mik. Aleksej., komponists, dš. 28. apr. 1801. g. Peterburgā, mir. turpat 6. janv. 1876. g. Viņš pirmais Kreemijā šķīta šazeret romanšas (pavīsam 72). Pēc viņa šķīta komponet romanšas Matjovs, Warlamovs, Turikovs u. z.
- Tolstojs, Teofilis, Matvej., komponists un kritiķis (literatūrā pasīstams no peenemta wārda Rostislawš); dšimis 1809. g., mir. 20. feb. 1881. g. Szerejis operas un romanšas.
- Turtščaninovs, Peteris Iwanow., garīgas mūz. kompon., dš. 20. nov. 1779. g., mir. 4. martā 1856. g.
- Tšaikovskis, Peteris Iljitšs, komponists; dš. 1839. g. Uralu apgabalā. Bij daschus gadus par profesoru Maškawas konservatorijā. Szerejis 5 simfonijas un daudš orķestra gabalu; operas: «Воевода», «Опричникъ», «Кузнецъ Вакула», «Орлеанская дѣва», «Евгений Онѣгинъ», «Мазепа», «Чародѣйка», «Черевички» un baletu «Спящая красавица»; beš tam daschadus gabalus klaveerem, vijolem, un romanšas. Raksta Maškawas laikrakstos šķad tad kritikas; isdewis daschus wadonus mūzikas teorijā.
- Tšetšchots, W. A., mūz. kritiķis; raksta daschados laikrakstos.
- Ulibiſchewš, Alekš. Dmitr., mūz. kritiķis; dšm. 1795. g., mir. 1858. g. Rakstijis daschus rakstus par musiku frantſchu walogā.

- Vietinghof-Scheels, Boriss Alekſandr., barons, komponists un pianists; dz. 1829. g. Sazerejis daschas operas, bes tam simfonijas, baletas, daudſ romanſu ic.
- Varlamows, Alekſ. Jegor., romanſu komponists; dzimis 1801. g., mir. 1851. g. Maskawâ.
- Weimarns, Peteris Platon., ſchurnala «Баянъ» redaktors, muſ. kritiks un komponists.
- Welfs, Hugo Fedor., muſikas paidagogs; dzim. 1844. g. Dresdenē, mir. 16. now. 1888. g. Peterburgâ.
- Wenawſkis, Heindr. Jofif., ſlawens wijolu mahſſleneeks un paidagogs; dz. 10. julijs 1835. g. Lublinâ; mir. 19. martâ 1880. g. Maskawâ.
- Wenawſkis, Jofifs Jofif., pianists; dzim. 23. majâ 1837. g. Lublinâ.
- Werstowſkis, Alekſejs Nik., komponists; dz. 18. februari 1799. g. Maskawâ; mir. turpat 17. now. 1862. g.
- Willuans, Alekſ. Iwanow., pianists un paidagogs. Bija A. Rubinsteina ſkolotajs.
- Wilboa, Konſt. Petrow., muſikis un komponists; dz. 17. majâ 1817. g. Peterburgâ, mir. 30. junijs 1882. g. Warſchawâ.
- Winogradows, Mich. Alekſandr., pasihstams garigas muſ. komponists; mir. februara pirmajâ pufē 1888. Kaſanâ.
- Wjotans, G., eewehrojams wirtuoſs us wijolem pehſ fran-tſchu ſkolas; dzim. 8. febr. 1820. g. Belgijâ, mir. 31. majâ 1881. g. No 1846. lihds 1852. g. bij par Keiſ. pilsgalma uu teatru ſolistu Peterburgâ. Sazereja kreetnu ſkaitu muſ. raſchojumu.
- Wurms, Waſiljjs Waſilj., eewehrojams wirtuoſs us korneta piſtoneem; dz. 1826 g. Braunschweigâ. 1847. g. tika par Keiſ. pilsgalma un teatru ſolistu Peterburgâ. No 1869. lihds 1889. g. bij par wiſu gwardijas korpusa muſ. koru kapelmeiſtaru.

B. Latweeſchu komponisti un darbeneeſi muſikas laukâ.

Allunans, Nikolajs, muſikas iſglihtibu baudijis Peterburgas konſerwatorijâ; ſlajâ laidis daschas dſeefmas un ſlaw, gabalus.

Baumanu Karlis, dsim. 29. aprīlī 1835. g. (Sk. biogrāfiju!) Behtinš, Zahnis, mūzikas skolotājs Irlavas seminarijā Kursē; dsim. 17. aprīlī 1830. g. Krona-Behtinš mūzikas Behtinos, Kursē. (Sīkākā sīnās pērn-gadā „Baltijas Mūzikas Kalendārī“).

Behtinš, Ludvīks, beidzis kursu Peterburgas konservatorijā, eedrojamākais pianists latveesdu mūzikā starpā; klajā laidis khdus garigus forus. No 1890. g. par mūzikas profesoru klaveeru un ehrgēlu spēlēšanā pē Maškavas konservatorijās.

Zimse, Zahnis, ds. 21. jūnijā 1814. g. Vidzemē Raunas draudzē, mir. 10. oktobrī 1881. g. Baltas bijušā semināra direktors, pādagogs un tautas dzeesmu krahjeis un harmonisētais. (Plāskā sīnās pērn-gadā „Baltijas Mūzikas Kalendārī“).

Grīvinš, R., ehrgēlu mākslneeks, mūzikālo isglītību baudījis kursu nobeidams Leipcigas konservatorijā; studējis bē tam pādagogiju Leipcigas universitatē. Šimbrišam Arensburgā par weetjās luterānu bānizās ehrgēlneeku.

Jurjanu Andrejs, komponists, valdhorna virtuos, un ehrgēlu mākslneeks; ds. 18. sept. 1856. g. Vidzemē, Zehsu aprīnī, Ehrgēlu draudzes Mengel-mahjās. Kursu nobeidā Peterburgas universitatē kā „brihws mākslneeks“ 1880. gadā ehrgēlu spēlēšanā pē profesora Homiliusa jū. un kanonā un fugā pē prof. Johannēna; 1881. gadā — praktiskā kompozīcijā pē prof. Rimski-Korsakova; 1882. gadā — valdhorna spēlēšanā pē prof. Homiliusa un tika apbalwots ar „leelo fudraba medali“, eedrojojot se-wiškās gara dahwanas un sekmes. No 1882. g. skot par mūzikas teorijas, instrumentāzijas un kora dzeedāšanas mahzitāju Harkovas mūzikas-skolā. Kā komponists plāskāi publikai pasīstams no dāšcem orķestra gabālem, wairā kora dzeesmam (laiziga un gariga fatura), solo-dzeesmam ar klaveeru pawa-dijumeem u. z.

Jurjanu Juris, valdhorna virtuos, ds. 23. martā 1861. g. Vidzemē, Zehsu aprīnī, Ehrgēlu draudzes Mengel mahjās. Kursu nobeidā Peterburgas konservatorijā

1883. gadā. No 1885. gada Ģarkovas mui. skolā par skolotāju uš waldhorna, trompetes, forneta ar pistoneem un wentil=basūnēs.

Kade, J., eewehrojams ehrgelū mahkfleneeks, paidagogs un dseedaschanas skolotajs; dz. 14. aug. 1858. g. Kursemē Dschuhkstes pagastā. Par skolotāju izglītojies Irlavas seminarā, pēc tam labu laiku zētojis pa Bahziju, eepasīhdamees ar turenes seminareem un tanis hospitedams. No 1882. g. Irlavas seminarā par dseed. skolotāju. Rā komponists pasīhstams no dascheem garigeem koreem, kas isnahkufchi klajā.

Dre, Adams, ehrgelū virtuošs un komponists; mūzikālo i-
glihtibu baudījis Stutgartes konservatorijā; zēlo i-
rihtodams koncertus pa āhršiem un pa Baltiju.
Komponējis dažus klaveeru un ehrgelū gabalus,
foru dzeefmas u. t. t.

Sermukflis, eevetrojams ehrgetu mahstleneets, schimbri-
scham Deepajas wahzu basnizas ehrgelneets; musikalo
isqlibtibu baudijis Peterburgas konservatorijā.

Schanzbergis, Pēteris, dejas mūzikas un dzeismu komponists; šķimbrišķam ušturas Rīgā, pašneegdams privatmāzību flāveeru spēlēšanā.

Schepfky, Oskar, eewehrojams ehrsgeelneeks; dj. 12. janv. 1850. g. Jaunpils Kursēmē. Musīkalo isglightibu bau-
dijis ahrsēmē, kshdu laiku apmekledams Leipsigās,
gan Dresdeneš konservatorijas, šewišķti studedams
basnizās musīku. No 1884. gada šakot Rīgā par
Jahna basnizās ehrsgeelneeku. Rā komponists paš-
stams no wairak garigeem foreem un daschām harmo-
nisetam tautās dšeesmam.

Wiegneru Ernsts, komponists, pasīstams koru vadonis un mūzikas skolotājs; dz. 1850. g. 7. janv. Mūzikālo izglītību baudījis Maskavas konservatorijā. Sewiškī nodarbojas gar latviešu koru dzeidāšanu, eeri-
kodsams Rīgā dzeidāšanas mēģības kursos. No 1886. gada uzturas Rīgā kā mūzikas- un dzeid. sko-
lotājs. Sazerejis vairāk koru dzeefmas un nodarbojas ar latviešu tautas dzeefmu krāššanu un harmo-
nizēšanu.

Wihtols, J., komponists un teorijas mahzitajs Peterburgas konserwatorijā. Kursu beidsis Peterb. konserwatorijā. Sazerejis daschus orkestra gabalus, toru dseefmas un harmonisejis latw. tautas dseefmas.

C. Zitu tautu ceweherojami komponisti un musiki.

- Allegrijs, Gregorioss, dsim. 1587. g.*) Fermā, miris turpat 18. febr. 1652.
- Aubers (l. Obērs), Dan. Fr. Ēspri, ds. 29. jauw. 1782. Kaenā, m. 13. majā 1871. Parīšē.
- Bachs, Joh. Seb. ds. 21. martā 1685. Eizenachā, m. 28. juliā 1750. Leipzīgā.
- Bachs, Karlis Fil. Eman., ds. 14. martā 1714. Weimarā, m. 14. dez. 1788. Hamburgā.
- Bachs, Wilh. Friedem., ds. 1710. Weimarā, m. 1. juliā 1784. Berlinē.
- Beethowens, L. f., ds. 16. (waj 15.) dez. 1770. Bonā, m. 26. martā 1827. Wišnē.
- Bellinis, Wintšč., ds. 3. now. 1802. Kataniā (Siziliā), m. 24. sept. 1835. Pito'ā.
- Berliozs (l. Berljos), Heft., ds. 11. dezemb. 1803. Kotā, San-Andrejā, m. 8. martā 1869. Parīšē.
- Boieldieu (Boaldjēs), Adrians Fr., ds. 15. dez. 1775. Ruanā, m. 8. okt. 1834. Jarlijā pee Parīšes.
- Brahms Joh., ds. 7. majā 1833. Hamburgā, dsihwo Wišnē.
- Bilowss, H. f., ds. 8. jauw. 1830. Dresdenā.
- Cherubini (l. Kerubinis), Ludw. M. K., ds. 14. sept. 1760. Florenzā, m. 16. martā 1842. Parīšē.
- Chopins (l. Schopens), Fr., ds. 1. martā 1809. Schelafowawolā pee Warščawas, m. 17. okt. 1849. Parīšē.
- Cimarosa (Tščimarosa), Domen., ds. 14. dezemb. 1749. Anwersā (Neapelē), m. 11. jauw. 1801. Wenedigā.
- Clementi (Klementis), M., ds. 1752. Romā, m. 9. martā 1832. Ewershemā, Anglijā.

*) Pehz jaunā kalendara.

- Couperins (Kuperens), Franſoa, dj. 10. now. 1668. Pariſe, m. 1733. turpat.
- Ditters f. Dittersdorf, Karliſ, dj. 2. now. 1739. Wiñnê, m. 31. oft. 1799. Rot-Lotâ.
- Donizettis (Doniſettis), G., dj. 25. ſept. 1797. Bergamâ, m. 8. apr. 1848. turpat.
- Eccards (Efards), Joh., dj. 1553. Mühlfauſe, m. 1613. Berlinê.
- Fields (Fjelds), Joh., dj. 1782. Dublinâ, m. 11. janw. 1837. Maſkawâ.
- Gade, Niels Wilh., dj. 22. febr. 1817. Kopenhagenê, dſihwo turpat.
- Gluck, Chr. W. fon, dj. 2. julijâ 1714. Weidenwangâ (Oberſalzâ), m. 15. now. 1787. Wiñnê.
- Gounods (Gunos), Fel. Scharls, dj. 17. jun. 1817. Pariſe, dſihwo turpat.
- Halévy's (Haléwis), J. F., dj. 27. majâ 1799. Pariſe, m. 18. martâ 1862. Rižâ.
- Händels, G. Fr., dj. 23. febr. 1685. Halê, m. 14. apr. 1759. Londonâ.
- Haydn, Joſ. dj. 31. martâ 1732. Rohrawâ (Auſtrijâ), m. 31. majâ 1809. Wiñnê.
- Henſelt, Ad. dj. 12. majâ 1814. Schwabachâ pee Nurnbergas, m. 1889. Peterburgâ.
- Hillers, Ferd. dj. 24. oft. 1811. Frankfurtâ, m. 11. majâ 1885. Kelnê.
- Hummels, Joh. Nep. dj. 14. now. 1778. Preſsburgâ, m. 17. oft. 1837. Weimarâ.
- Jenſens, Ad. dj. 12. janw. 1837. Karalautſchoſ, m. 23. janw. 1879. Baden-Badenâ.
- Joachims, Joſ. dj. 28. junijâ 1831. Kitſe (pee Preſsburgas), dſihwo Berlinê.
- Keijars, Reinh. dj. 1673. Leipzigâ, m. 12. ſept. 1739. Kopenhagenâ.
- Kiels, Frd. dj. 7. oft. 1821. Puderbachâ, m. 13. ſept. 1885. Berlinê.
- Kreutzers, Konrad. dj. 22. now. 1780. Meſkirchê (Badenê), m. 14. dez. 1849. Rižâ.
- Kuhnau's Joh. dj. 1660. Geijsingâ, m. 5. junijâ 1722. Leipzigâ.

- Laffens, Ed. df. 13. apr. 1830. Kopenhagenâ, dñihwo Weimarâ.
 Liszts, Fr. df. 22. okt. 1811. Raidingâ (Ungarijâ), m.
 31. julijâ 1886. Baireitâ.
 Lortzings, Alb. df. 23. okt. 1803. Berlinê, m. 21. janw.
 1851. turpat.
 Löwe, Karlis, df. 30. now. 1796. Löbejinâ (pee Halles),
 m. 20. apr. 1869. Rihlâ.
 Lullijs, Joh. df. 1633. Florenzâ, m. 22. martâ 1687.
 Parisê.
 Marfchners, Heinr. df. 16. aug. 1795. Zitawâ, m. 14.
 dez. 1861. Hanowerê.
 Mendelssohns-Bartholdijs, Feliks, df. 3. feb. 1809. Ham-
 burgâ, m. 4. now. 1847. Leipzīgâ.
 Meijerbeers, G. df. 5. sept. 1791. Berlinê, m. 2. majâ
 1864. Parisê.
 Montewerde, Klaudijs, df. 1568. Kremonâ, m. 1643. (1650.)
 Benedīgâ.
 Mozarts, Wolfg. Amad. df. 27. janw. 1756. Salzburgâ,
 m. 5. dez. 1791. Wihnê.
 Paganinis, Mik. df. 18. feb. 1784. Genuâ, m. 27. majâ
 1840. Nizâ.
 Palestrina Dychow. df. 3. janw. 1514. Palestrinâ, m. 2.
 feb. 1594. Româ.
 Pergolese, Dychow. df. 3. janw. 1710. Jesijâ, m. 16. martâ
 1736. Podschuolâ.
 Piccinis (l. Pittchinis) Mik. df. 1728. Neapelê, m. 7. majâ
 1800. Pasijâ.
 Porpora, Mik. df. 19. aug. 1686. Neapelê, m. 1767. turpat.
 Raffs, Joach. df. 27. majâ 1922. Lachenâ, m. 25. juniĳâ
 1882. Frankfurtê p. M.
 Rameau (l. Ramo), Schans, Fil. df. 25. sept. 1683.
 Dischonâ, m. 12. sept. 1794. Parisê.
 Rossinis, Dychofimo, An. df. 29. feb. 1792. Pesarâ, m.
 14. now. 1868. Pasijâ.
 Saint-Saen (Sang-Saens), Sch. Kam. df. 9. okt. 1835.
 Parisê, dñihwo turpat.
 Salieris, Ant. df. 16. sept. 1750. Lenjanâ, m. 7. majâ
 1825. Wihnê.
 Scarlatti's, Dom. df. 1683. Neapelê, mir. 1757. (waj
 1760.) Madridê.

- Schuberts, Fr. Pet. df. 31. janw. 1797. Wihne, m. 19. now. 1828. turpat.
- Schumans, Rob. df. 8. juniâ 1810. Zwifawâ, m. 29. juliâ 1856. Endenikê.
- Schûts, Heinr. df. 8. okt. 1585. Röstrijâ, m. 6. now. 1672. Dresdenâ.
- Spohrs, Luis, df. 5. apr. 1784. Braunschweigâ, m. 22. oktobri 1859. Kafelâ.
- Spontini's, Gasp. df. 15. now. 1774. Majolatâ, m. 24. janw. 1851. turpat.
- Tausigs, Karlis, df. 4. now. 1841. pee Warschawas, m. 17. jul. 1871. Leipzīgâ.
- Verdi's, (l. Verdis), dfimis 9. oktobri 1813. Ronkolâ, (Lombardijâ).
- Volkmans, Rob. df. 6. apr. 1815. Lomatschâ, m. 30. okt. 1883. Peshchâ.
- Wagners, Wilh. Rich. df. 33. majâ 1813. Leipzīgâ, m. 13. feb. 1883. Wenedigâ.
- Webers, Karlis, M. fon df. 18 dez. 1786., m. 5. juniâ 1826. Londonâ.

Regulas, kà italeeschu wahrđi isrunjami.

Wisi paščkani italeeschu walodâ teef isrunati tapat, kà latweeschu walodâ, isnemot „o“, kurfch italiski teef isrunats schauri (lihdfigs freewu o), kamehr latweetis to isrunâ kà ua. Tahdu dubultskanu (distongu), kà latweeschu au, ei u. t. t., italeescheem nawa; wini toš isrunâ schkirti: a—u, a—i u. t. t.; peem. pa—usa u. t. t.

Burtus c un g, ja tee stahw preefsch a, o un u, isrunâ zeeti (kà muhsu k un g); bet ja tee stahw preefsch e un i, tad mihssti (kà tsch un dsch); peem. giga—dschiga, Cimarosa — Tschimarosa, Piccini — Pitschini.

Zeeto c un g isrunâ zeeti, ja starp teem un paščkani atronas i, kurfch patš neteef isrunats lihdſi; peem. ciakona — tschakona; giusto — dschusto.

Mihssto c un g isrunâ zeeti, ja starp teem un wofali atronas h; peem. orchestra — orfestra; scherzo — sferzo; larghetto — largetto; Cherubini — Kerubini.

Lihdšftani, ſtahwedami preeſſch e waj g, nemaſ negroſa ſcho ifrunu; taſ wiſwairaf jaewehro pee ſch (weenmehſ ifrunajamaſ kà sk). Turpreti ſce un ſci ifrunajami kà ſche un ſchi; peem. ſcena — ſchena.

Gn weenmehſ ifrunajamaſ kà nj; peem. ſegno — ſenio; tapat gl preeſſch i, ja pehž i naht paſchſtaniſ, ifrunajamaſ par lj; turpreti ll ifrunajamaſ tã, kã abi lihđſftani dſir-dami; peem. brillante (newiſ briljante).

Burtſ s, iſhti wahrda ſahtumã, teeſ ifrunatſ zeeti; turpreti mihtſti, ja taſ atronaſ ſtarp diweem paſchſtaneem (kã muhſu ſ); z ifrunajamaſ wahrda ſahtumã kã muhſu ſ, bet pehž lihđſftana kã muhſu z; zz teeſ ifrunatſ kã dſ; peem. mezzo — međſo. Burtſ v ifrunajamaſ wiſur kã w.

Uſſwehſta aiſween teeſ zelma ſilbe, ari tad, ja wahrdam peedehtſ kahtſ weetneefu wahrđſ, waj wahrđſ kã zitadi ſaliſtſ no wairaf wahrdeem; peem. perdendosi (iſgaiſdami); tikaſ tad, kad uſ beigu paſchſtana atronaſ aſzents, aiſween jauſſwer pehđeja ſilbe; peem. vivacità.

Sinamaſ, wiſuſ ſihtumuſ, ſihmejoteeſ uſ italeeſchu walodaſ ifrunaſchana, war tikaſ tad eeguht, kad nopeetni nodarbojaſ ar italeeſchu walodu. Bet pehž uſſtahditã regulam foru-wadoni it weegli wareſ eeguht praſchana, kã pareiſi ifrunajami wiſmaſaf tee italeeſchu noſaukumi (wahrđi), kaſ jo beeſchi teeſ leetoti muſikaſ gabaloſ. Scho wahrdu pareiſa ifrunaſchana ir nepeezeefchama leeta, jo prateja auſim it ehſmoti ſtan, kad daſchſ labſ, maldigi domadamaſ eſam leetojiſ pareiſu wahrdu, ſaka „orcheſtriſ“ (domadamaſ, kã wahrđſ ifrunajamaſ pa wahziſti) waj „orcheſtriſ“ (zeribã, kã wahrda ſrantſchu ifruna pareiſa): deemſchehl taſ abejadi maldiſjeeſ, jo — kã redſam — weenigi pareiſa ifruna ir „orkeſtriſ“ jeb „orkeſtriſ“.

Wairaf leetojamee iweſchwahrđi muſikã.

A capella, apſihmẽ wairafbaſfigu dſeed. gab. beſ inſtr. pawad.
A due, pa diwi.

A due mani (franziſki: a deux mains — laſi: a dö mǎng)
diwrozigi.

A mezza voce, puſbalfi, ar puſbalfi.

A poco, a poco, pamašam.

A quattro mani (franž. a quatre mains — l. a fatr' māng),
tšhetrozīgi.

A tempo, bijuščajā aštrumā waj gaušumā (laiša mehrā).
A tre, pa trihš.

A una corda, uš weenas stihgaš.

Abbreviamenti, abbreviaturas, šaišfinajumi nošču rakštā.

Accel., pašfinajums no Accelerando, šeidšoščafi, pamašam
weiflafi.

Accolade, ložinšč, šas partitūrās šaweeno diwaš waj wairaf
šistemas.

Accomp., pašfinajums no Accompagnamento, pawadijums.

Accordo, ašords, wairaf tonu šastana noteiktā šahrtibā.

Accordoir, (franž.) — ašorduars, stihgu ašmurs.

Adagio, it lešnam, starp Larghetto un Andante.

Ad libitum, pehš patišščanas (dšeedat waj špehlet).

Agitato, aiščustinati, nemeerigi.

Agitato con passione, šaišligi aiščustinati, nemeerigi.

Ašteers, aštrise, dšeedatajš(a), šam ari teatra rahditaja
dahwanas.

Aščustifa, ššanu mahžiba.

Allabreve, noščauž $\frac{4}{4}$ takti, šurā škaita ne žeturtdašu, bet
pušnotes.

Alla militara, militarišfi.

Alla stretta, šeidšoščafi.

Alla turca, turzišfi.

Alla zingara, tšchiganišfi.

Allegretto. weegli, mudri, netiš šchigli fā Allegro.

Allegro, šchigli, dšihwi, jautri; lešnafi fā Presto.

Allegro, šchigli, dšihwi, jautri; lešnafi fā Presto.

Allegro assai,

Allegro con fuoco, } wišai šchigli un weifli.

Allegro di molto, }

Allegro furioso, šaišligi aštri.

Allegro giusto, pareišā aštrumā.

Allegro ma non tanto, }

Allegro ma non troppo, } ne par aštri.

Allegro moderato, mehreni aštri, starp Allegro un Allegretto.

Allegro risoluto, dedšigi, šparigi Allegro.

Allegro vivace, mudigi, weifli Allegro.

Al loco, tanî pašchâ weetâ, fâ rakstits.

Al cegno, pee sîhmes, — dal segno, no sîhmes.

Alto, alts, semafâ no ſeeweeſchu (un puisenu) balſim.

Alta oboe, ir weſelu fwintu semafa, neſâ paraſtâ oboe.

Alt' ottava, notes ſpehlejamaſ oftawi augſtafu, neſâ rakstits.

Alto-Viola, Viola da braccia, wiſpahri paſihſtama par
bratſchu, zeturdafu leelafa par wijolinu, ir weſelu
fwintu semafa par wijolini un oftawi augſtata par
Violoncell.

Amabile, }
Amarevole, } miſligi, patihſami.

Ambitus, tonu apmehrs, attahlums no dſitafâ lihds aug-
ſtalam tonam.

Amoroso, ſirſnigi, miſligi.

Andante, mehreni ſolojoſchi, lehnafu par Allegretto.

Andante contabile, ar melbiju bagats Andante gabals.

Andantino, maſs Andante gabals; lehnafi neſâ ſchis.

Applauso, peeſriſchana, atſihſchanaſ parahdiſchana.

Applicatura, pirkſtu-ſahrtiba ſpehlejot.

A punto d'arco, ar ſmuigula (bogen) galu, wijolinu
ſpehlejot.

Arc., paihſ. no coll' arco, ar ſmuiguli.

Arija, dſeeſma ar pawadijumu.

Armonica, harmoniſas (warganaſ).

Arpa, ſofle.

Arpeggio, aforda tonu drihſa peeſiſchana zit' aiſ zita.

Arrangement (ſr. — arangſchmang), pahrgroſijums, pah-
ſtrahdajums.

Arsis, uſtaſts, tesis, notaſts (jaunafâ laiſâ otradi).

Artiſts, mahſſleneekſ.

Assai, wiſai, dauds.

Attacca, paraſts rakſtit ſahdas nodafas beigâs muſiſas
gabalâ un noſihmē: ſpehlē taſlaf.

Attacca subito il seguente, ſahz tuhdaſ nahkoſcho gabalu
taſlaf.

A voce solo, preeſch weenas balſs ween.

Balalaika, freewu muſiſas rihtſ.

Ballata, ballade, dſeedajums (foris waj solo dſeeſma) ar
ſtaſlitaju tekſtu.

Barcarola, wenezianu fugneeku dſeeſma.

Bari-Basso, dīkafais baritons.

Bari-Tenor, dīkafais tenors.

Baritons, augstafais bašs, pusbašs.

Baritonists, tašdas balšs dšeedatajš.

Basso, bašs, wišos mušikas gabalos dīkafā (zeturtā) balšs;
dīkafā wiħreešchu balšs.

Bassa ottava, nošihnē, ka notis špeħlejamas oftawi dīlafu,
nešā rakstīts.

Basse double (fr.) dubulta baša wijole (leelafā wijole).

Ben tenuto, labi jāstura špeħlejšot.

Bis, diwreiš, otrreiš.

Bratšče, šfati Alto-Viola.

Brava, }

Bravi, } brangi, teizami.

Bravo, }

Bravissimo, wišai brangi, teizami.

Brillante, špiħdošchi, šfaiši.

Brio, dedšiba, jāutriba, con brio, dedšigi, jāutri.

Cadenza, ģarmonišks wiršeens, ar šo nobeidš šahdu mušikas
dašu, israibojums peħž fermatem, furu mehds rakstīt
ar šihšām notim.

Cadenza d'inganno mahnu (mahnoschš) nobeigums.

Calando, šuhdošchi štiprumā un aħtrumā.

Cantabile, dšeedams; ar melbiju ģagatš mušikas ģabalš
mehrenā aħtrumā.

Cantata, ģarigš mušikas ģabalš ar retšchitatiweem, foreem
u. t. t.

Canto, dšeedajums, dšeešma, melbija.

Canto a capella, bašuižas dšeešma, beš šahda pawadijuma
ar instrumentu.

Capella, wiši mušiki šopā, šas peeder pee šahda šora.

Capriccio, masa šantafija, furā šomponists šefo tīkai šawai
eedomai.

Cithara, zitere.

Clarinetto, flarnete, šofa puħšchamais instruments — no
Dennera isdomatš ap 1700. g.

Coda, beigu peedeħjums (šfanojums) šahdā mušikas ģabalā.

Col. collo, colla, ar

Colla sinistra (c. s.), ar labo rošu.

Colla destra (c. d.), ar kreišo rošu.

Col legno, ar ſmuiguſa ſofu.

Col sordino, cogli sordini, ar ſmazetaju(jeem)uſ wijolinas ſteſa.

Come, fà.

Come prima, } fà eepreelfch, fà augſcham.
Come ſopra, }

Come ſta, fà ſtahw rakſtits.

Comodo, ehrti, waleji (ahtruma ſinâ).

Con, ar

Con affetto, ar ſaiſlibu un juhtam.

Con agitazione, ar nemeeru (nemeerigi).

Con amore, miſligi.

Con dolore, ſahpigi.

Con forza, ar ſpehſu (ſpehziggi).

Con fuoco, ugunigi.

Con gusto, ar garſchu.

Con impeto, ar ſparu, ſteigſchanos.

Con ira, buſmigi.

Con molto eſpreſſione, wiſai ſwarigi (uſſweroſchi).

Con molto paſſione, wiſai ſaiſligi.

Con moto, ſchirgti.

Con ſentimento, ar juhtam.

Con un dito, ar weemu pirſtu.

Con variazione, ar wariacijam, pahrgroſijumeem.

Con voce rauca, ar aiſſmaſuſchu baſſi.

Concerto, muſiſas gabals preeſſch ſahba instrumenta ar
orkeſtra pawadijumu.

Contra alto, ſemafais alts.

Contra-Basso, ſemafais un leelaſais instruments ſtarp ſtihgu
instrumenteem.

Contra-Fagotto, oſtawi ſemafu par ſagotu.

Cornet-à-piston, puhſchams instruments.

Corno alto, augſtais ragſ.

Corno basso, ſemais ragſ.

Corno primo, pirmais ragſ.

Corno secondo, oſtrais ragſ.

Crescendo, peeaugoſchi ſtiprumâ.

Da,		no.
Dall,		
Dalla,		
Dalle,		

Da capo, no eesahfuma.

Da capo sin al segno, poi segne la coda, atfahrtotat lihds
fihmei, tad no fihmes fpehlejat lihds beigam.

Decima, 10 diatonifku fahpfku leela tonu starpa.

Decrescendo, fuhdoschi stiprumâ.

Diagramma, liniju sistema.

Diatonifka tonu fahrta, tonu fahpfki fchahdâ fahrtibâ:
2 wefeli, 1 pus un 3 wefeli, 1 pustonis; chromatiska
tonu fahrta pa pustoneem.

Difficile, gruhiti; non difficile, ne gruhiti fpehlejams.

Diletants, musikas mihlotajs, kas ihpafchi nenodarbojas
tikai gar musiku.

Diminuendo, fuhdoschi.

Di molto, wifai dauds.

Dirigents, musikas forâ wadons.

Disharmonija, nefastana.

Disants, wirfejà bals, to fceeweefchi un behrni dfeed.

Dispozizija, ehrgetu eerihkojums, fihmejoteesuf balsu fastahwu.

Dissonanza, nefastana.

Distanza, attahlums.

Distintimento, weena pafcha tona ilga istureschana.

Distonet, aplam dfeedat.

Do, ital. nofaukums preefsch C.

Dolce, dolcemente, mihligi, faldigi.

Dolcissimo, wifai mihligi.

Dolente, dolentemente, fehrigi.

Doloroso, fahpigi, fhumigi.

Dominante (Quinta toni), walditajs tonis (5. no fahdas
tonu fchfiras).

Duetto, duetto, duo, diwbalsigs musikas gabals.

Durs, zeetâ tonu fchfira.

Elegia, elegija, fehru=dfeefma, fchehlaba.

Elementi, pirmamat.

Energia, energija, apnemfchanâs un isturiba.

Entrata, eewadijums, preefschfpehle.

Entusiasmo, aifgrahbtiba, wifai leela peefrifchana.

Espressione, uffwehrrifchana.

Espressivo, uffwerofchi.

Etudes (fr. — etid), etida, musikas gabals preefsch eewin-
grinafchanâs fpehlefchana.

Fa, ital. nošautums preekšč f.

Fagotto, fagots, koka puhščamais instruments, tonu ap-
mehrs violontščelam lihdšigs, išdomats ap 1539. g.

Falsetto, falšets, galvas bals.

Fantasia, mušikas gabals beš šihki noteiktas formas.

Fantaset, spēhlet, ko pats šajutis, šadomajis.

Fermata. peeturas šihme.

Feroce, trašiski, ar leelišku steigščanos.

Finale, finalš, beiguma daļa no kāda mušikas gabala,
kāš pastahw no wairak daļam.

Fistula, šwilpite, stabulite.

Flagioletta, mašš koka puhšč. instruments.

Flagiolet-tonis, uš stihgu instrumenta spēhlejams, wišai
weegli uššpeesčot pirkstu uš stihgas (dabigs un mahč-
fligs flag. tonis).

Flauto, flauta, stabule.

Flauto piccolo, oštaves flauta.

Flauto traverso, leelā widū puhščamā flauta.

Flautone, baša flauta.

Forte (F), škani, stipri.

Forte-Piano, flaweeres.

Fortissimo (ff), itin škani, stipri.

Fortissimo assai (fff), wišai škani, ļoti stipri.

Forte possible (ffff), tiš škani, ziš ween eespēhjams.

Fuga, wišwairak attihstītā mušikas mahčšlas forma, turā
weena balsš pēhž otras attahrtu to pašču tematu un
turā balsim weenads šwars.

Funèbre (fr. laši finebr), škumji.

Fuoco, uguns.

Fuocosu, ugunigi.

Furia, dušmas.

Furioso, dušmigi, aukaini.

Fz., ffz. = forzeto, uš reis stipri, ašu ašzentu.

Gamma, tonu rinda, šahrta.

Giusto, peemehrigi, pareiši.

Glissando. }

Glissato. } glaumi, mihligi.

Glissicato. }

Gran-cassa, leelās bungas.

Grandioso, diščani, leeliški.

- Grandiosonante, trošņaini.
 Grave, nopeetni, smagi, leņni.
 Gustoso, ar garšchu.
 Harmonija, šašana.
 Hymnus, himna, šlawaš dseefma.
 Jambus, jambi, pantu pehda (mehrs) no ihšas un garas
 silbes pastahwošča.
 Impromptu, (fr. laši aenpronti)}
 Improvisazione, } brihwa fantasija.
 Improwiset, brihwi fantaset.
 Improwisators, brihws fantasetajs.
 Infernale, }
 Inferno, } welnistī, ellistī.
 Instruments, musikas rihts.
 Intermedio, }
 Intermezzo, } starpspehle.
 Interwals, tonu starpa, attahlumš.
 Introdukzija, eewada gabals.
 Irato, dusmigi.
 Ironico, }
 Ironicamente, } šohgaligi.
 Istesso tempo, tas pats ahtrums resp. gaušums.
 Kamertons, balšs uždewejs tonis orkestri (a waj c).
 Kanonika, tonu matematiskas eedališčanas mahziba.
 Kapele, musiku šabeedriba, foris.
 Kapelmeistars, kapeles wadons.
 Klaweeres, musikas instruments metala stihgam.
 Komponet, musikalas idejas ušrakstīt pehž noteiktam regulam;
 škanās dsejot.
 Komponists, škanu-dsejneeks.
 Kompozizija, škanu dsejojums, musikas gabals.
 Korisejs, preeščdseedatajs.
 Kritika, pahršpreedums.
 La, ital. nošaušums preešč a.
 La prima volta forte, pirmo reiši škani.
 La seconda volta piano, otru reiši fluš.
 Lamento, }
 Lamentazione, } gaudas, šchehlabas.
 Lamentoso, gaudi, šchehli.
 Languendo, wišai škumji.

Largamente. plaſchi.

Larghetto. lehnâ tempo.

Larghissimo, łoti gauſi, plaſchi.

Largo, plaſchi, gauſi.

Largo assai, }
Largo di molto, } wiſai gauſi.

Largo ma non troppo, ne par gauſi.

Largo un poco, druſtu gauſi.

Legato. ſaiſtoſchi.

Legatissimo, łoti ſaiſtoſchi.

Leggiere, }
Leggiermente, } weegli, teſoſchi.
Leggiero, }

Lento, lehni.

Lento assai }
Lento di molto, } łoti lehni.

Licenza poetica, dſejneeka brihwiba.

L'istesso tempo, eepreeſſchejaiſ temps.

Lira, pirmaiſ un wezakaſiſ ſtibgu instrumentſ.

Lirika, liriſkaſ dſejas mahſſla.

Lusingando, glaimojoſchi.

Ma non troppo. bet ne par daudſ.

Maestoso, majestatiski, diſchani, zehli.

Main droite (fr. maen druſt), pa-ihſinati: m. d., labà roka.

Main gauche (fr. maen goſch), pa-ihſinati: m. g., kreisà roka.

Mano destra, pa-ihſinati: m. d., labà roka.

Mano sinistra, pa-ihſinati: m. s., kreisà roka.

Marc., pa-ihſinajumſ no marcato, uſſwerofchi.

Marcatissimo, łoti uſſwerofchi.

Marcia, marſchſ.

Marſeleſe, ſrantſchu tautas himna.

Melodistiſka, melbiju mahziba reſp. mahſſla.

Melbija, ſkanu ſaweenojumſ harmoniſkâ wirtne.

Melografs, noſchu rakſtitajſ; kaſhda ihpaſcha eetaiſe pee
flaweerem, kura pati no ſewis wiſu uſrakſta, ło tiſ
ſpehlê.

Meno, maſaſ.

Meno forte, (maſaſ ſkani), netiſ ſkani.

Meno piano, netiſ fluſi.

- Metode, pehž sinamām regulam noteikta mahzibas kahrtiba.
 Metrika, pantu mahziba, metruma mahziba.
 Metronoms, taktu mehrotajs, laika mehra noteizejs.
 Mezzo forte, pa-ihf. mf., pusfiani.
 Mezzo-sopran, pusfoprans.
 Mezzo staccato, papusei noraujot, ihfi.
 Mezzo-tenore, pustensors.
 Mi, ital. nošaufums preekšč e.
 Moderato, mehreni.
 Modulazija, daschadu tonu šchīru harmoniju (astrodu) fa-
 weenoščana melodiskā=harmoniskā kahrtiba.
 Moll, mihksta tonu šchīra.
 Monotonija, weenmutiba.
 Morando, wilzinošchi.
 Morendo, isdseestošchi, ismirstošchi.
 Mormoroso, }
 Mormorando, } murminošchi.
 Mosso, pa-ahtri.
 Motetta, wairakbalsīga basnizas dseefma bes pawadijuma.
 Motīvs, kahdas kompozīcijas temats.
 Moto, kusteščanās, ahtrums.
 Mušika, ščanu-mahkšla.
 Mutazija, balfs pahrgrosiščanās augot.
 Nianšet, dseedot ščanas krahšot.
 Nocturne, sr. — noftirn, nakts=mušika.
 Non, ne.
 Non tanto, non troppo, ne par daudz.
 Nonetto, nonets, dewinbalsīga kompozīcija.
 Note, ščanas sihme.
 Notazija, nošču raksts.
 Notturmo, naktsmušika.
 Oboe, oboje, puhščams koka instruments, kura tonu apmehrs
 wairak kà 2 oktaves.
 Oktawe, astotais diatoniskais kaphflis.
 Oktets, astonbalsīgs mušikas gabals.
 Opera, leelaks mušikas šazerejums, pastahwoščs no koreēm,
 solo-partijam, duetam, terzetam zc. ar pawadijumu,
 kura teksts ir kahda dramatiskā notikuma dsejojums;
 dseedatajs ir tam lihds ari sinamās lomas tehlotajs.
 Opera buffa, komiskā opera un dseefmu luga.

Opera seria, (nopeetna) leela opera.

Opera-semi-seria, romantiska opera.

Operette, džeefmu luga.

Opus, darbs, fazerejums.

Oratorija, leelais mūzikas fazerejums, pastahwofchs no to-
reem, solo džeefmam, duetam u. ar pawadijumu.

Teksts mehds buht gariga waj laiziga fatura.

Organo, ehrges.

Organo pleno. ar pilnām ehrgelem.

Orķestris, mūziku fabeedrojums (ķoris, kas pastahw no da-
schadeem instrumenteem, lai waretu spēhlet wairakbal-
figas kompozīcijas).

Originali, pirmbuhtigi, īhpatigi.

Ossia, jeb.

Ottava alta, augstākā oktāve.

Ottava bassa, zemākā oktāve.

Overtura (it.), Ouverture (fr.), mvertira, operu un orato-
riju eewada mūz. gabals.

Parlando, runājošchi.

Partitura, wairakbalīga gabala kopšaraksts.

Pastorale, pehz ganu džeefmas.

Patetico.

Pathétique, (fr. patetif,) zilinoschi, dischauli.

Pausa, klusēšanas sīhme.

Ped., pa-ihsinajums no pedāls.

Per, preefch; peem. per il flauto solo, preefch flautes ween.

Perd., pa-ihsinajums no Perdendo, isshubdoschi.

Pf., pa-ihsinajums no più forte.

Pianino, stahwas flaweeres.

Piano (p). klusu.

Pianissimo (pp), ļoti klusu.

Pianissimo quanto possibile, tiš klusu, zif ween eespehjam.

Più, wairaf; più Allegro, ahtraf.

Plagiats, pafaktehmejums, fabojajums.

Poco, masuleet'.

Poco allegro, pa-ahtri.

Poco a poco, pamasam.

Poco a poco accelerando, pamasam steidsofchati.

Poco forte, masuleet' skani.

Poco lento, masuleet' lehnām.

Poco meno, masuleet' masaf.

Poco piano, masuleet' flusi.

Poco piu, masuleet' wairaf.

Polka, bohemeefchu tautas deja. Pirmo Polku usrakstija
fkolotajs Jos. Neruda, isdewa Hilmarš.

Portato, nefošchi.

Postludija, pehžfpehle.

Potpourri (fr. popuri), daschadu musikas gabalu uu meldiju
faweenojums par weenu mus. gabalu.

Preludija, preefšfpehle.

Pressante, steidšigi.

Presto, tiš steigšhus, ziš ween war.

Prestissimo un presto prestissimo, ziš tiš ween eefpehjamš ahtri.

Primo, (paihf. I^{mo}) pirmais, prima (I^{ma}) volta, pirmo reis.

Prima donna. pirmà dseedataja.

Programma, fpehlejamo resp. dseedamo gabalu faraksts.

Quarta, fwarta, zeturtais fahpfliš.

Quartetto. fwartets, fšhetrbalšigs dseedamš gabals, waj
musikas gabals preefš 2 wijolinem, wiolas un
wiolontfšelas.

Quasi, gandrihf.

Quasi una fantasia, gandrihf fà fantasija.

Quintetto, fwintets, musikas gabals preefš 5 balšim waj
instrumenteem.

Rall., paihfinajums no Rallentando.

Rallentamento, }

Rallentando, } wilžinošchi, aišween gaušafi.

Rallentato. }

Rapido, fšigli.

Re, ital. nošaufums preefš d.

Recitativo, retfšitativš, dseedajums, fura tekstū dseed it
fà runajot.

Refrens, atfahrtojamš panta rindas.

Refwisites, lugaš israhdei wajadšigee daiši.

Religioso, fwiniģi, fwelhti.

Repetizija, atfahrtojums, mehģinajums.

Repetitors, mehģinajuma waditajs.

Rezonanzdibens, pee flaweerem fkanu=dibens sem stihgam.

Responsorija, forā atbilde uš mahžitaja preefšhdseedajumu
pee altara basnižā.

Rhapſodija, fantāzijas ņazerejums, kas eeneem weetu starp karaktru gabalu un brīvwu fantāziju.

Rigoroſo, ſtingri (takti).

Riſoluto, ſpehzigī, wareni.

Rit., paihſinajums no ritardando, peeturōſchi takti.

Ritums, laika mehra eedalijs (trejads: takts, temps un ritums).

Ritmika, mahziba par laika mehra eedalijs.

Romanza, romanſa, maſs muſikā eetebrpts dſejiſks ſtahtijums.

Rondo, muſikas gabals (divās daļās), kurā galwenākais temats wairak lahgas atfahrtōjas.

Rondoforma, tahda muſikas forma, kurā ſwarīgākais motifs, pehž tam kad ſtarpā bijuſhas wairak waj maſat patſtahwigas daļas, atfahrtōjas. Pawiſam iſſchfir 7 daſchadus ſchās formas weidus.

Scherz., paihſinajums no Scherzando — jozigi-jautri.

Seg., paihſinajums no Segue — tad naht.

Semplice, weenfahrfchi.

Sem., paihſinajums no Sempre — aiſween.

Senza, beſ.

Senza accompagnamento, beſ pawadijuma.

Senza ornamenti, beſ iſrotajumeem.

Senza replica, beſ atfahrtōſchanas.

Septima, ſeptitais kahpfliſ.

Serenata, ſerenade, wakara dſeefma apſweizinaſchanai.

Sexta, ſekſta, ſekstais kahpfliſ.

Sfz., paihſinajums no sforzando — peepeſchi it ſtipri.

Sforzando piano, peepeſchi ſtipri, tad fluſinam.

Si, ital. noſaufums preeſch h.

Si leva il sordino, janonem ſimazinatajs wiſolem.

Si replica, ja-atfahrtō.

Si segue, jaſpehlē tahlafu.

Si tace, jaſtahw fluſu.

Si volga, jaſchfir lapa.

Sin al segno, lihds ſihmei.

Sim., paihſinajums no simile — tapat jaturpina tahlafu.

Simfonija, leels, no wairak datam paſtahwoſchs inſtrumentals muſikas gabals (ſonates formā).

Sinfopetas notis, tahdas notis weeglajā taktsdaļā, kuras ſaweenojamas ar ſmagajām.

Skala, tonu rinda, gama.

Smanioso, trošņaini.

Smorzando, isdseestofchi.

Soli, daudšķaitis no solo.

Solo, weenspats (weena balss).

Solists, solo=dsedataijs.

Sonata, mūzikas gabals no 1, 3 vai 4 daļām dažāda rakstura.

Sonatina, maza sonāte.

Sonore, }
Sonoro, } jauki skaņīgi.

Soprano, soprans, pirmā (seeweefchu) balss.

Sospirando, }
Sospirante, } kunkstofchi, waidofchi.

Sostenuto, atturotees.

Staccato, ihši, gruhsti.

Stretto, steidsofchi, faspceesti.

Stringendo, pamāsam aishween ahtrati.

Subite, steigšus, tuhlin.

Suflers, preekščāteizejs (tšchufstis).

Suflese, preekščāteizeja (tšchufste).

Takts, wispahreji mūzikā šchini wahrda nojehds to mehru, pehz kura šadala šahdu tonu rindu, tad pašchu nodalijumu un tahtaku šadaliijumu šchīras, apshmejoj pehz sinama weenada mehra noteiktu kusteschanos (kā peem. ejot vai dejoj). Takts šchīras: diwdaļu: $\frac{2}{1}$ takts (leelais Allabreve takts), $\frac{2}{2}$ (Allabreve takts), $\frac{4}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{4}{8}$, $\frac{4}{16}$, $\frac{6}{4}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{12}{8}$. Trihšdaļu: $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{9}{8}$ takts.

Takti šit (baubeenu šit), rahdit laika mehru, pehz kura jadseed vai jaspehlē.

Takts šilis, eerozis, ar šo to rahda.

Tēnika, mēkaniska isweiziba, gatawiba.

Temats, weela, šaturs.

Tempo, temps, laika-mehrs.

Tempo primo, eepreekšchejā laika-mehra.

Tenore, tenors, augstākā wihreescha balss.

Tenuto, isturofchi.

Teoretikis, mūzikas mahzibas pratejs.

Teorija, mūzikas mahziba.

- Tertia, terze, treschais kahpfliis.
- Timpani, bungas no wara podineem un uffpihletas ahdas.
- Tirade, fkanu ritefchana.
- Tonis, musikas fkana, atstatums, pastahw no 2 pustoneem.
- Tonika, tonis, ar furu tonu kahrtas fahkas.
- Tranquillo, rahmi.
- Transfripziia, kahdas dseefmas pahrrakstijums (pahrrahdajums preefsch flaweerem waj zita instrumenta).
- Transponet, kahdu gabalu pahrrakstit zitâ tonu kahrtâ.
- Tremolando, drebofschi, trihzofshi.
- Tremulo, trihzefchana.
- Trillo, trillers (trilinfsch).
- Trio, trihsbalsigs musikas gabals, kompos. trim instrum., dejâs, marfchos widus dâta pehz galwenâ temata.
- Tromba, trompete.
- Trompette à clefs, tromete ar flapem.
- Tuba, stiprakais un jemakais puhfchamais instruments.
- Tutti, wifas balsis, wesels foris.
- Undecimo, weenpadsmitais kahpfliis.
- Un poco, masuleet.
- Un poco piu, drufku wairak.
- Ut, ital. nosautums preefsch c, (wehlafu do).
- Variazioni, wariazijas, temata pahrrahdajumi.
- Verte, fchfir otu pusî.
- Vide, fstatees.
- Violo, Viola de braccio, wijola, bratscha.
- Viola d'amore, mihlestibas wijole, pehz leeluma bratschai lihdsiga ar 5 farnu un 2 fudraba stihgam un apaksch laipas wehl 7 stihgas; (reti wairs atrodama).
- Violino. wijolina.
- Violino piccolo, zeturtak wijolina.
- Violino primo, pirmâ wijolina.
- Violino secundo, otrâ wijolina.
- Violoncello, tschello, instruments 2 fudraba un 2 farnu stihgam, loti plaschu tonn apmehru; teef fkanots fwintâs.
- Violone, basse de Violon, kontrabass, instrum. 2 fudraba un 2 farnu stihgam, fwartâs fkanots; fkan oktawu jemaku.
- Virtuoso, wirtuofs, mahfslas meistras; wirtuositate isweiziba mahfslâ.

Vivace, dšihwi, ſchirgti,
 Vivacissimo, ſoti ſchirgti.
 Viva voce, ar ſkanu balſi.
 Vivo, mundri.
 Voce, balſs.
 Voce di petto, fruhſchu balſs.
 Voce di testa, galwaſ balſs.
 Voce granita, apata, pilna balſs.
 Voce intonata, tihra balſs.
 Voce pastosa, pilna, ſkana balſs.
 Voce rauca, netihra, ſkarba balſs.
 Voce spiccata. gaiſcha, ſkaidra balſs.
 Volti subito, ſchfir ahtri apſahrt.
 Wofals, paſchſkanis.
 Wofaliſazija, mahziba par paſchſkanu ifrunu dſeedot.
 Waldhornſ, puhſchamſ metala inſtruments plaſchu tonu
 apmehru.
 Walziſ, deja $\frac{3}{4}$ takti.

Par muſikalà ihpaſchuma teeſibam Kreewijâ.

Par muſikalà ihpaſchuma teeſibam Zensuras un Preſes Uſtawa (Уставъ о Цензурѣ и Печати, томъ XIV., изданіе 1886. года) peelikumâ atronaſ ſekofſchi noſazijumi.

45. pants. Teeſiba liſt eefpeest un pahrdot muſikalus ſazerejunuſ peeder weenigi ſazeretajeem un winu pehz-nahzejeem, waj teem, uſ kureem ſchi teeſiba liſumigi pahrgahjuſt, peepaturot toſ paſchus laiſmetuſ, kaſ nolikti preekſch ſazeretajeem (rakſneekseem), pahrtulkotajeem un grahamatu iſdewejeem.*)

*) Par ihpaſchuma teeſibam uſ finibu un rakſneezibas rakſchjumeem. § 1. Katram ſazeretajam waj grahamatas pahrtulkotajam peeder weenweenigi teeſiba wiſu ſawu muhſchu iſleetat ſawu iſdewumu un to pahrdot pehz patikſchanas kâ godigi eemantotu ihpaſchumu. § 2. Pehz ſazeretaja waj tulkotaja nahweſ ſchi weenigâ teeſiba pahreet uſ wina mantneekseem pehz liſuma waj pehz testamenta, waj uſ tām perſonam waj eeſtahdem, kuraſ winſch to atdewiſ; bet ſchi teeſiba newar turpinateeſ ilgati par 50 gadeem pehz ſazeretaja waj tulkotaja nahweſ.

46. p a n t s. Gefams fchee laifmeti naw notezejufchi, neweens bef to perfonu atklaujas, kam peeder minetā teeſiba, nedrihft: 1) iſdot wehl ne-eefpeeftu weſelu muſikalu fazerejumu, nedj no jauna apgahdat jau eefpeeftu raſchojumu; 2) iſdot fweſchu muſikalu fazerejumu, furſch atklahti ſpehlets; 3) iſdot muſ. fazerejumu transponejumus uſ ziteem inſtrumenteem, waj no weſela orkeſtra uſ ſahdu inſtrumentu; 4) iſdot iſwilkumā tikpat neiſdotus, tā ari iſdotus waj atklahti ſpehletus fazerejumus, waj eefpeeft fweſchus ihpaſchus muſikas gabalus, pahrgroſot pawadijumu.

47. p a n t s. Muſikalus gabalus, ſas naw laiſti klajā, bef ta atklaujas, kam peeder weenweenigā teeſiba uſ teem, nedrihft ſpehlet publiſki teatri waj konzertā ne pilnigi ne ar iſlaidumeem. Klajā laiſtus muſikalus raſchojumus, iſnemot operas un oratorijas, war publiſki uſweſt ari bef fazeretaja atklaujas, ja tikai paſchu fazerejumu iſdodot naw eefpeefts eefpeeftajeem ekſemplareem ſludinajums, ſa fazeretajs toš neatklauj leetot iſrihkojumos (publikas preeſchā) un ſcha noſazijuma pahrfahpfchanas gadījumā patura teeſibu ſchehlotees pee wal dibas eeſtahdem. Operas un oratorijas, ja ari tās buhtu klajā laiſtas bef ſchahda peebilduma no fazeretaja puſes, nedrihft uſweſt publikas preeſchā agraſ, eefams naw dabuta fazeretaja atklauja. Uſ liſuma pamata iſdaritā muſikalo fazerejumu uſweſchana weenā weetā teatri waj konzertā wehl nedod ziteem teeſibu atlahrtot ſchahdu publiſku uſweſchanu.

48. p a n t s. No fweſcheem muſikaleem fazerejumeem ko aiſnemtees tikai tad atklauts, ja aiſnemtais raſchojums tiſ tablu atſchēiras no originala idejas waj formas, ſa to war uſſkatit par jaunu fazerejumu.

49. p a n t s. Tahdi, ſas patwarigi iſdod fweſchus muſikalus fazerejumus, teeſ ſoditi ar to paſchu ſodu, ſahds noteikts preeſch literariſku raſchojumu kontrasatžijas*); bef

*) Stati Soda liſumos no 1683—1685. pantam (Улож. о Наказаніяхъ, изд. 1885. г., ст. 1685.) Minetee panti tā ſtan:

1683. pants. Ja ſahds peefatwinadamees fweſchus rakſteezibas, ſinibas mahſſlas waj dailes raſchojumus, toš iſdod ſem ſawa wahrda, tad wiſſch ahrpus peenahkuma, atlihdſinat

tam taš, fura teeſiba aiſſkarta, war praſit, lai taš plates un toš atmenuš, furi leetoti preeſch muſikalo ſazerejumu litografeſchanas waj graweſchanas, iſnihzina winam paſham waj wina pilnwarim flaht eſot, waj ari winam nodod ka atmaſu par taħdu zenu, kaħda tam naħtaš peħz apwehrteſchanas ka ſaudejumu atliħdſinajums. Par patwarigu ſweſchu muſikalu ſazerejumu uſweſchanu publikas preeſchā, pahrkahpjot ſcha Beeliſuma 47. pantu, wainigeem beſ taš atbildibas, kaš noteikta ſoda liſumu 1684. pantā, preeſch ta, fura teeſibas aiſſkartas, ja-atliħdſina diwkaħrtigi eenehmums, kaħds eenahza ſinamo muſikaš gabalu uſwedot. Šchi eenehmumu ſuma teeſ aprehſinata neiſſleħdſot toš iſdewumus, furi zehlāš mineto uſwedumu ſariħkojot.

ſazeretajam waj maħſſleneekam wiſuš tam padarituš ſaudejumuš, top ſodits

ar wiſu ſewiſchku, perſonigi un peħz kaħrtas peeſawinatu teeſibu un preeſchrozibu ſaudeſchanu un teeſ nometinats uſ dſihwi kaħda no taħkatakajām gubernam, iſnemot Sibiriju, waj teeſ ſodits ar zeetuma ſodu peħz ſcho liſumu otra paħahpeena 33. pantā.

1684. pants. Ja kaħds, gan neiſdodameeš par ſweſcha ſazerejuma, tulkojuma waj kaħda ſinibaš, maħſſlaš waj daileš raſchojuma autoru, bet ſinadams, ka taš ir zita kaħda literariſkš waj maħſſlaš ihpaſchums, beſ wajadſigāš pilnwaras riħtotoš ar teem liħdſigu raſchojumu, kuſch pee wina kaut kaħda gadijuma atrodas, it ka ar paſcha peederumu, eeſpeeſdams waj liħdams eeſpeeſt kaħdu graħmatu, artifulu waj muſikaš gabalu, waj ari iſrahbitu dramatiſkuš waj ſpeħletu muſikalus ſazerejumuš iſriħkojumoš, waj pawairotu un iſdotu gleſnojumuš (bilbeš) un zitaš maħſſlaš waj daileš raſchojumuš, tad wiſch, liħdſ ar ſaudejuma atliħdſinaſchanu teeſ ſodits
ar zeetuma ſodu uſ 2 liħdſ 8 mehneſchi.

Ar to paſchu ſodu teeſ ſoditi tiſlab tee, furi beſ autora atkaujaš no jauna eeſpeeſch waj leeſ eeſpeeſt kaħdu graħmatu, artifulu waj muſikalu ſazerejumu waj wara-greeſumu, ka ari taš, kaš pahrdod manuſkriptu waj teeſibu iſdot kaħdu graħmatu, artifulu, waj muſikalu ſazerejumu, wara-greeſumu wairat perſonām, ſchħirti, beſ wina atkaujaš, ja pee tam no wina puſeš nenotika nekaħds wiltojums waj zita kraħpſchana.

1685. pants. Dee, furi ne-eeſpeeſdami weſelaš graħmatas, artifuluš waj muſikalus ſazerejumuš, waj weſeluš wara-greeſumuš, eeweeto ſawāš graħmatāš, ſchurnaloš, grawejumuoš 2c. kaut kaħdaš literariſkaš waj maħſſlaš raſchojumu

50. pants. Musikāla rašchojuma fāzeretajs, kas šahdam walsi atdewis weenweenigo teesibu to isdot un wehla to isdewis ahrsemēs, eksemplarus eewedot walsis robeschās, teef šodits tapat, kā par kontrafakziju, tam par labu, kuršch no wina eeguwa augšchmineto teesibu. Atkauts eewest tahdus eksemplarus tikai dāschus, bet ne wairak par desmit, pašchleetošchanai.

51. pants. Ja komponists eewestu Kreewijā wairak nekā desmit ahrsemēs isdotu wina musikālu fāzerejumu, sinadams, ka tee ir kontrafakzija, un tos pahrdotu waj isplatitu, tā ka tam, kuršch eeguwa weenweenigais teesibu tos isdot Kreewijā, rastos šaudejumi, tad winsch teef šodits kā par fāzerejumu patwarigu isdošchanu.

52. pants. Tahdi musikāli rašchajumi, kuri no freewu fāzeretajeem teef laisti klajā ahrsemēs, waj kuros isdot teesiba ardota apgahdatajam ahrsemēs, teef aissargati no pakaidrukāšchanas un isleetošchanas isrihkojumos Kreewijā uš pašahwofchu likumu pamata. Tahdas pašchas teesibas bauda tamlihdšigos gadījumos ari ahrsemēs komponisti tik ilgi, kamehr wini ušturas Kreewijā. Par wiseem tahdeem ahrsemju isdewumeem teef zaur rakstu darits sinams ahrsemēs zensuras Komitejai; sihmejotees uš isdewumeem, kas eepreeschch no zensures atkaujami, eewehrojama ta fahrtiba, kas noteikta šcha Ustawa 50. pantā.*)

dakas, kuras isnemtas augšchā likumigi apsihmetā leelumā, no tahdeem rakstneekēm un mahšlenceekēm, kas wehl ir dšihwi, waj kuru teesiba uš finisku waj literarisku ihpaščumu peeder weenweenigi winu pehznahzejeem waj žitām peršonam, teef šoditi ar naudas šodu, ne leelaku par diwfhartigu wehrtibu no wiseem eespeesteem grahmatu, waj nošču, waj waragreesumu eksemplareem, kuros atronas tahdas pahrgrofitas dakas no šweschu fāzerejumeem.

Pee si h me: Brahwas finisku waj mahšlas ihpaščuma peesawinaščanas deht ušfahkamas ne žitadi, kā uš ta šuhšibu, kas žetis škahi un šaudejumu.

*) Šchinī pantā likuma nofāzijums sihmejas wairak uš rakstu eespeedejeem, kureem naw agrak atkauts eespeest noteikto eksemplaru škaitu, eekams korekturas lapas no zensuras naw parakštitas.

Konſervatorijas Kreewijâ.

Musikas augſtſkolas jeb konſervatorijas Kreewijâ ir pawifam trihs: Peterburgâ, Maſkawâ un Warſchawâ. Starp augſtakâm muſikas-ſkolâm, kaſ ſtahw pehz konſervatorijam, eewehrojamâs ir muſikas ſkolas Tifliſâ un Harkowâ. Tâ ka leelakâ daſa apdahwinato latweeſchu muſiku zenschas ſmelt muſikalo iſglihtibu abâs pirmajâs konſervatorijâs (ſewiſchki Peterburgas), tad par tàm paſneegſim piluigakus noſazijumus, kuri ja-eewehro tahdeem, kaſ nodomajuſchitanis eestahtees.

A.

Noſazijumi par eestaſchšanas Peterburgas konſervatorijâ.

a) Uſnemſchanas noſazijumi.

1. Konſervatorijâ uſnem tiſlab wihrefchus tâ ſeeweetes, neraugot uſ ſchſirâm, ne jaunakus par 9 gadeem; uſnemtoſ eedala „audſeknoſ“ un „brihwklaufitajos.“ Par audſekneem ſanz toſ, kuri, lai gan iſwehl ſew kahdu ihpafchu (ſwarigako) preeſchmetu, tomehr mahzas ari wiſus zitus noteiktus preeſchmetus; brihwklaufitajeem atkauts klaufitees waj tiſai weena preeſchmeta leſzijas, waj peedalitees pee wiſeem preeſchmeteem.

2. Teem, kaſ wehlaſ eestahtees konſervatorijâ par audſekneem, ja-eefneedſ lihdſ 15. auguſtam uſ weenfahrfcha papira rakſtits luhguma rakſts uſ konſervatorijas direktora wahrdu, peebilſtot, kahdu luhdſejs no galwenajeem preeſchmeteem ſew iſraudſijis par ſpezialitati. Pee luhguma rakſta japeeleef: 1) kruſtamâ ſihme, 2) baku poteſchanas reſp. ahrſta apleezibas ſihme, 3) pehdejâ ſkolas leeziba un 4) atlaiſchanas ſihme, ja luhdſejs peeder pee nodoklu ſchſiras. Luhguma rakſta eefneedſejam ja-eſronas uſ uſnemſchanas eſſamenu: orkeſtra un teorijas nodaſâ — 23. auguſtâ, flaweeru ſpehleſchanâ — 24. un 25. aug., dſeedaſchanâ — 26. auguſtâ, ſiniſtkoſ preeſchmetoſ — 26. un 27. aug. plſſt. 10 no rihta.

3. Wiſeem, kaſ grib konſerwatorijā eekſtahteek, japaſiſt noteſ wijoleſ un baſa atſlehgā, jaſin noſchu wehrtiba un eedaliſchana un wiſpahrigi elementar-mahziba par ritumu. Teem, kaſ iſwehlejuſchi dſeedaſchana par ſawu ſpezialitati, beſ tam wehl japroto wiſaſ duru un mollaru gamaſ (tonurindaſ), tantaſ eſoſchee galweene interwali, un no lapaa nodſeedat kaſdu lehtu melদি. Beſ tam kaſtr teek eekſaminetſ wina ſpezialitate, lai redſetu, ziſ taſlu kaſtr ſagatawojeeſ. — Sihmejoteek uſ finiſkeem preekſchmeteem taſdi, kureem nebuhtu wajaſdſigāſ leezibaſ par programā noteikto mahzibu ſaſneegſchana, teek peekſchirti weenai no 6 finiſkajaſ klaſem, wehrojot kaſtra ſkolaſ mahzibaſ. Taſduſ, kaſ pabeiguſchi pirmāſ iſchetraſ klaſeſ no klaſiſkajaſ gimnaſijaſ un real-ſkolam, uſnem beſ eekſamena konſerwatorijaſ finiſkajaſ klaſeſ.

4. Ari teem, kaſ wehlaſ konſerwatorijā eekſtahteek par brihwklauiſtajeem, ja-eekneekſ uſ konſerwatorijaſ direktora wahrena luhguma rakſiſ lihdſ 15. auguſtam, peekſihmejot, kaſduſ preekſchmetuſ wina wehlaſ mahziteek. Pee luhguma rakſta japeeleek uſtureſchanāſ-ſihme waj perſonaſ apleezibaſ ſihme.

b) Skolaſ nauda.

1. Sihmejoteek uſ ſkolaſ naudu, konſerwatorijaſ audſeknuſ eedala taſdoſ, kaſ peeder pee pilna ſkaita (kompleta) un maſſā 100 rbl., un taſdoſ, kaſ ſtahw ahrpuſ ſchi ſkaita un maſſā 200 rbl. par gadu. (Peeſihme. Beſ tam kaſtram audſeknam jamaſſā 1 rbl. par gadu preekſch muſiſkaſ mahſſleneeku palihdſibaſ kaſeſ un 20 kap. par grahmatinu, kura atronaſ konſerwatorijaſ noſazijumi (памятная книжка). Pee pilna ſkaita peekſchirteem audſekneem, ja tee zaur ſawu mahzibu ſtahwokli naw atſwabinati no finiſko klaſu apmekleſchanaſ, beſ tam wehl jamaſſā 50 r. par gadu.

2. Uſ pilna ſkaita (kompleta) wakaſzijam peenem par brihwu taſduſ, kaſ mahzaſ bratſchu, waj daſchuſ puhſchamoſ instrumentuſ un ſpehi uſrahdit leezibu par finiſkā kura beigſchana pehž konſerwatorijaſ programaa; ja to neſpehtu, tad jamaſſā 50 rbl. par finiſko klaſu apmekleſchana. Pilna ſkaita audſeknu ſkaitiſ ir aprobekſhoſ. Pilna ſkaita audſekneem iſ gaduſ jamaſſā 1. ſeptembri

wiſa ſkolas nauda, ahrpuß pilna ſkaita ſtahwoſcheem — diwreiß gadà: 1. ſept. un 1. janwarì katrà reiſe puſe no wiſas ſkolas naudas.

3. Brihwflauſitajeem par ſpezialeem preeffſchmeteem jamaffà ſkolas naudas 200 rbl. par gadu diwàs lahgàs: 1. ſeptembri un 1. janwarì — katrà pa 100 rubl.; par teeſibu peedalitees pee elementar-teorijas, flaweeru ſpehleſchanas, muſikas wehſtures, instrumentazijas un italeeſchu walodas mahzibas — 50 rbl. gadà par katru preeffſchmetu; par foru dſeedaſchanas mahzibu — 20 rbl.; par harmonijas jeb kontrapunkta mahzibu — 100 rbl. par katru preeffſchmetu.

c) Mahzibas kurſs un teeſibas.

1. Mahzibas kurſs (gads fahrtejaiss) ſahſas konſerwatorijà 1. ſept. un beidſas 1. junijà. Mahzibas gada laiſà teeſ notureti wairaf eefſcheji pahrbaudijumi, bet maja mehneſi aiſween ir atklaſtee eſſameni (pahrzelfchanas un atlaiſchanas eſſ.).

2. Tee audſekni, ſas iſturejuſchi atlaiſchanas pahrbaudijumu ſawâ ſpezialà preeffſchmetà un finifkos preeffſchmetos, dabun leezibas; turpreti tee, ſas bej tam wehl nolikuſchi eſſamenu ari zitos pilna kurſa nodalitos preeffſchmetos, dabun brihwa mahſſleneeka diplomu lihds ar wiſàm tàam teeſibam, ſas preeffſch ſchahda grada uoteiktas. Sewiſchki apdahwinateem audſekneem, ſas ar ihpaſchàm ſeknem pabeiguſchi kurſu, iſdala pagodinaſchanas ſihmes — ſelta un ſudraba medaſas.

3. Sihmejotees uſ kara-klauſibu, tee konſerwatorijas audſekni, ſas dabujuſchi diplomus, bauda tàs teeſibas, kuras peeſchkirtas teem, ſas kurſu beiguſchi augſtafàs mahzibas eettahdès, bet tee, ſas dabujuſchi leezibas (ateſtatus), teeſ peeſſaititi pee kurſu beiguſcheem widejàs mahzibas eettahdès.

d) Mahzibu preeffſchmeti.

Muſikali: 1) orkeſtra instrumentu ſpehleſchana, (wijoles, bratſcha, wiolontſchela, kontrabaſs, flauta, oboje, flarnete, ſagots, walbhorns, trompete, kornets à piſtons, trombons, tuba un arſe [ſofle]), 2) flaweeru ſpehleſchana,

3) ehrsgetu spehleschana, 4) dseedaschana, 5) komposizijas teorija (elementar-teorija un folsedscho harmonija, kontra-punkts, formas analise, instrumentazija, praktiski iisrah-dajumi [fazerejum], 6) musikas wehsture, 7) freewu basnizas dseedaschanas wehsture, 8) aistetika, 9) orkestra un kwarteta koppspehle, 10) koppspehle us puhfchameem instrumenteem, 11) koppspehle us flaweerem ar orkestra instrumenteem (musique d'ensemble) un 12) kora dseedaschana.

Siniski: 1) Deewa wahrdu mahziba, 2) freewu waloda un literatura, 3) wehsture, 4) geografija, 5) aritmetika, 6) geometrija, 7) fiska, 8) frantschu waloda, 9) wahzu waloda, 10) italeeschu waloda un 11) glihtrakstiba.

Musikalos preefshmetus eedala a) spezialos jeb swarigajos un b) paliga jeb blakus preefshmetos. Spezialee jeb swarigajee preefshmeti ir: 1) spehleschana us kaut kura no orkestra instrumenteem, 2) flaweeru spehleschana, 3) ehrsgetu spehleschana, 4) dseedaschana, 5) komposizijas teorija.

Wifus zituz pahrejos preefshmetus skaita pee paliga (blakus) preefshmeteem.

e) Luhguma raksta formulari.

Wehrodami to, ka beeschi ween daschu labu apgruhtina un aistawe freewu walodas resp. luhguma raksta formularu nefinaschana, esam peemetinajuschchi daschus pilnigus formularus.

I.

Luhguma raksta formulars usnemfchanas deht konserwatorija par audsekni.

(Preefsh pee-augufsheem.)

Г. Директору С. Петербургской Консерватории Императорскаго Русскаго Музыкальнаго Общества

(Tahda un tahda waj tahdas un tahdas [jaraksta wahrds un familijas wahrds.])

ПРОШЕНИЕ.

Желая поступить въ С.-Петербургскую Консерваторію, чтобы получить полное музыкальное образованіе, и избирая для спеціальнаго изученія игру на инструментѣ (waj ari p'fnie, waj teoriju kompozicii),

покорнѣйше прошу принять меня въ число учениковъ (waj ari ученицъ) Консерваторіи.

Принимая на себя обязанность соблюдать все правила, установленныя для учащихся въ Консерваторіи, имѣю честь представить вмѣстѣ съ копіями, слѣдующіе документы (jamin pee wahrda wajadfigee dokumenti).

Datumš un gadš.

(Zuhguma raksta eefneedseja waj eefneedsejas paraksts.)

Жительство имѣю: (St šihki jamin dšihwes weeta.)

II.

(Breešch jaunakeem.)

Г. Директору С.-Петербургской Консерваторіи Императорскаго Русскаго Музыкальнаго Общества

ПРОШЕНИЕ.

Желая опредѣлить въ С.-Петербургскую Консерваторію сына (waj ari meitu u. t. t.) моего, родившагося (gadš, datumš), для спеціальнаго изученія игры на инструментъ, и вмѣстѣ съ тѣмъ научныхъ предметовъ, покорнѣйше прошу принять его (waj ee) въ число сверхкомплектныхъ учениковъ (ученицъ) Консерваторіи, при чемъ принимаю на себя ручательство въ исполненіи со стороны моего сына (waj ari meitaš гс.) всехъ правилъ, установленныхъ для учащихся въ Консерваторіи.

При семъ имѣю честь представить слѣдующіе документы: метрическое свидѣтельство и свидѣтельство о научномъ образованіи (ja winšch [wina] jau armešlejis šahdu šfolu).

(Wežaku paraksts.)

Datumš, gadš.

Жительство имѣю: (St šihki jamin dšihwes weeta.)

III.

Luhguma raksta formulars ušņemšanas
dehķ konserwatorijā par brihwflaustaju.

Г. Директору С.-Петербургской Консерватории Им-
ператорскаго Русскаго Музыкальнаго Общества

ПРОШЕНИЕ.

Желая поступить въ С.-Петербургскую Консерва-
торію, для спеціального изученія игры на инстру-
ментъ (waĵ ari p'ņnĳa, теорія композиціи) waĵ ari для
изученія предметовъ (jamin preefšmeti), изъ кото-
рыхъ избираю предметъ (jamin preefšmetš) для
спеціального изученія, и прилагая свой видъ на житель-
ство (свидѣтельство о личности), покорнѣйше прошу
принять меня въ число вольнослушателей (waĵ ari вольно-
слушательницъ), при чемъ принимаю на себя обязанность
соблюдать всѣ правила, установленныя для учащихся въ
Консерваторіи.

(Luhguma raksta eefneedseja[ejas] parafts.)

Datums, gads.

Жительство имѣю: (St šĳhi jamin dšĳwes weeta.)

B.

Ļosazĳumi par eestahšanas Maskawas konserwa- torijā.

1. Konserwatorijā teeš ušņemti tišlab wiħreešchi, tā
feeweešchi, ne jaunaĳi par 10 un ne wezaĳi par 30 gadeem
— diwreiš gadā: no 20. augusta liħds 1. sept. un no
7. liħds 15. janwaram. Teem, kas wehlās eestahtees kon-
serwatorijā, ja-eefneeds direktoram luhguma-raksts liħds ar
šahadeem dokumenteem: krusāmā šĳhme, ušturedšanas šĳhme
peeaugušcheem — leeziba par kuruša nobeigšanas kaha
widejā mahzibas eestahde (lai tiĳtu atšwabinati no konser-
watorijas šiniško klasu apmekšanas) un (wiħreešcheem)
leeziba par atlaišanas no kara-klausības.

2. Konserwatorijā ir divas nodaļas: preekšč jaunatēem un wezateem audsetneem; bet audsetneem peelaišč ari brihwklaustajus. Audsetneem jamafšā 200 rbł. školas naudas par gadu divās lahgās: 1. sept. un 7. janw. katrreiz pa 100 rbł. Brihwklaustajeem jamafšā 200 rbł. par gadu par katru preekščmetu, ko wini šew iſwehlejuſchi; uſnēmti wini teef tiſai zaur direktora un tās klafes ſkolotaja nolehmumu, kurā wini wehlaſ eestahtees. Brihwklaustajeem naw ja-iſtura neſahdi eſſameni, ja wini paſchi to newehlaſ.

3. Preekšč ſpezialeem preekščmeteem: klaweeru ſpehleſchanas, teorijas, wijoles un wiolontſchelas — jaunafajā nodaļā paſtahw 5 gadu ilgš kurfš, wezafajā — 4 gadu, tā ka pilnš kurfš preekšč ſcheem ſpezialeem preekščmeteem pawiſam 9 gaduſ ilgš. Preekšč teem ſpezialiteem, kaſ mahzas dſeedaſchanu, puhſchamos instrumentuſ, kontra baſi un arſi, jaunafajā nodaļā noteiſts 3 gaduſ ilgš kurfš, wezafajā — 2 gaduſ, tā ka pilnš kurfš ſchinis ſpezialoſ preekščmetoſ pawiſam 5 gadu ilgš.

4. Tiſlab jaunafajā, kā wezafajā nodaļā mahziba noteef trejadoſ nodalijumos: ſpezialoſ preekščmetoſ, blaſuſ preekščmetoſ un ſiniſkoſ preekščmetoſ, tā kā par peem. ſahdš war buht ſpezialā preekščmetā ſemafajā klafē, bet teorijā waj ſiniſkajoſ preekščmetoſ augſtafajā klafē. Tahdi, kaſ ar direktora atklauju ne-apmeſlē jaunafāſ nodaļas ſiniſkāſ klafes, war: a) peedalitees pee gadſkahrtejeem pahrzelfchanas eſſamineem lihds ar teem, kaſ apmeſlē jaunafāſ nodaļas ſiniſkāſ klafes; b) iſturet galigu eſſamenu pehz ſiniſko klafu programāſ jaunafajā nodaļā; c) peenest leezibu par kurfu nobeigſchanu ſahdāſ mahzibaſ eestahdēſ, kuru programa naw maſaka par progimnaſiju programu. Wiſeem, tiſlab teem, kaſ beiguſchi kurfu ſiniſkoſ preekščmetoſ jaunafajā nodaļā, kā ari teem, kaſ peenefuſchi wajadſigo mineto leezibu, jaſlauſaſ konſerwatorijaſ papildu kurfā wiſpahrigā wehſture un literaturas wehſture.

Konſerwatorijā eestahjotees audſekni iſwehlaſ ſahdu ſpezial-preekščmetu, bet bet ta teem jamahzas wiſi blaſuſ preekščmeti.

5. Teem, kaſ beiguſchi pilnu kurfu ſpezialā un wiſoſ blaſuſ un ſiniſkoſ preekščmetoſ, teef iſdots brihwa mahſſleneekā diplomoſ.

Teem, kas beigufchi ſpezialo preekſchmetu, klaweeru ſpehlefchamu paidagogiſkā nodatā un pilnu kurſu blaſus un ſiniſkos preekſchmetos, teef iſdota muſikas ſkolotaja leeziba (ateſtats).

Muſikas inſtituti Baltijā.

A.

Rīgas pirmais muſikas inſtituts.

(Direktors Emīls Siegerts.)

1. Rahrtejais mahzibas laiks nolikts uſ 3 gadeem. Katrai klaſei teef paſneegta mahziba 2 ſtundās pa nedēlu. Mahzibas gads ſahkas ar 1. oktobri un beidſas ar 30. ſeptembri; otrs puſggads ſahkas ar 1. aprili.

2. Beeteiſſchanās ja-iſdara zaur rakſtu (uepeeauguſcho weetā wezakeem waj aiſbildneem), peeleeſot klaht leezibas par muſikalām eepreekſchejam ſinaſchanam un par weſelibas ſtahwoſti. Preekſch eepreekſch neſagatawoteem ſkoleneem paſtahw ihpaſcha ſagatawoſchanaſ ſkola.

3. Skolas nauda par kopīgo mahzibu nolikta 35 rbl. par gadu, kura maſſajama eepreekſch (praenumerando) trihſ lahgās: 1. janwarī, 1. aprili un 1. oktobrī. Beſ tam katram ſkolenam jamakſā eeſtahjotees 3 rbl., katru gadu 1 rbl. preekſch ſkolas apkopſchanaſ, 6 rbl. par muſikaliju leetoſchamu un 3 rbl. par beidſamo ſkolas leezibu.

4. Mahzibu preekſchmeti: klaweeru ſpehlefchana, ſolo un kora dſeedaſchana, wiſi orkeſtri leetojamee ſtiugu un puſſchamee instrumenti, harmoniums, ſtiugu-instrumentu, ſwarteta un orkeſtra mehginajumi, harmonijas mahziba, muſikas elementar-mahziba, dramaturgija, preekſchlaſījumi, tā ari iſglihtoſchana preekſch teatra.

B.

Rīgas muſikas ſkola un muſik. paidag. inſtituts.

1. Mahzibu preekſchmeti muſikas ſkolā: klaweeru ſpehlefchana (wirſeja un wideja klaſe un preekſch eefahzejeem ihpaſcha elementar-klaſe), ſolo-dſeedaſchana (wahzu un

freenu klase), foru dseedaſchana, wiolina tſchello, muſikas teorija, kompoſizijas mahziba, ehrgetu ſpehleſchana, muſikas wehſture, kopſpehle (Ensemble), ſtihgu instrumentu kuarteta mehginajumi.

2. Honorars: par klaweeru ſpehleſchamu wirſejā un widejā klafē 40 rbl., elementar klafē 30 rbl.; par ſolo-dseedaſchamu 35 rbl.; par foru dseedaſchamu 5 rbl.; par wijolinas ſpehleſchamu 40 rbl.; par tſchello ſpehl. 40 rbl.; par muſikas teoriju reſp. kompoſizijas mahzibu 20 rbl.; par muſikas wehſtures mahzibu 5 rbl.

3. Muſ.-paidagogiſkajā institutā teeſ iſglihtotas klaweeru ſkolotajas, guvernantes teoretisko un praktisko kurſos; katrs kurſs weenu ſemestri ilgs. Honorars 20 rbl.

C.

Skann mahkſlas ſkola („Schule der Tonkunst“).

(Direktriſe Amalija Berlin.)

1. Mahzibu preeſchmeti: klaweeru ſpehleſchana, wiolinas ſpehleſchana, wiolontſchello ſpehleſchana, ſolo-dseedaſchana, ehrgeles un harmoniums, wiſi puhſchamee un ſtihgu-instrumenti, muſikas teorija, kompoſizijas mahziba, foru-dseedaſchana, kopſpehle (Ensemble) un muſikas wehſture. Mahziba eedalita 3 klafēs, katra diwās nodalās un ſagatawoſchanaſ-klafē.

2. Mahzibas kurſs katrā klafē ir 2 gadus ilgs. Gada kurſs eedalaſ 2 ſemestros: no 10. janwara lihds 1. junijam un no 15. auguſta lihds 20. deſembrim.

3. Skolas nauda par ſemestri: galwenajā preeſchmetā 40 rbl., diwoſ galwenajos preeſchmetos reiſē 70 rbl.

4. Pee mahzibas foru-dseedaſchana, teorijā un kompoſizijas mahzibā, tā ari muſikas wehſturē war peedalitees tā muſikas hoſpitanti ari tahdi, kuri par ſkoleneem naw eerakſtiti. Hoſpitanteem jamaſſā: par teoriju un kompoſizijas mahzibu 12 rbl., par mahzibu muſikas wehſturē 5 rbl., par mahzibu foru-dseedaſchana 5 rbl. — par ſemestri.

5. Sagatawoſchanaſ klafē ir 1 gadu ilgs kurſs. Honorars 25 rbl. par ſemestri, 3 rbl. eerakſtiſchanaſ naudas,

Rīgas Latviešu Beedribas Mūzikas Komisijas kārtības rullis.

§ 1. Rīgas Latv. Beedribas Mūzikas Komisija ir dibināta ar nolūku, kopt un veicināt tēra dseedaršanu un pēhē eespehjas ari wīsu zitu mūzikas mahkflu.

§ 2. Sawu peenahkumu ispildot, Mūzikas Komisija:

- 1) apspreech mūzikas un it ihpachi dseedaršanas jau-
tajumus,

- 2) gahdā foreem notes un derīgus rakstus par dseedaršanu
un mūziku,

- 3) krahj tautas meldijas.

Tahlak pēhē eespehjas:

- a) sneeds palihdsību truhzigeem tauteescheem, kuri
mūzikā apbalwoti, us tahlaku isglibtošanas shini
arodā,

- b) israksta premijas preech labakām latweschu kom-
pozīcijām,

- c) kopj wokal- un instrumental- mūziku, eerihkojot
preechshimigu tēri un orkestēri.

§ 3. Mūzikas Komisija usnem sawus lozektus pēhē
eepreechchejas usdosšanas nahkoshā sapulzē ar $\frac{2}{3}$ balsu
wairumu. Rā dibinātaji usskatami tēri dirigenti, kuri
peedalijās pēē III. wisp. latweschu dseedaršanas shewtkeem,
ja tēē noteiktā laikā pēēteizās par beedreem Mūs. Komisijā.

§ 4. Preech darishanu wadishanas Mūs. Komisija
iswehlē shahdus amatu wihrus, wīsus us weenu gadu:
preechchneeku, preechchneeka weetneeku, kaseeri, rakstu wedeju,
noschu grahmatu isdeweju (redaktoru) un archiwaru. Ja
wehl kahds amata wihrs buhtu wajadsigs, tad Komisija to
eezet. Daschus amatus war ari saweenot weenā personā.

5. Mūs. Kom. lozekkeem wajaḡ buht Rīgas Latw.
Beedribas beedreem. Ridšineeki, no kureem beedru nauda
paleef Beedribai, maksā 1 rubli par gadu sehishki par
labu Mūzikas Komisijai. Meridšineeki maksā weenreiseji
eestahšanas naudu 50 kap., kas nahk Beedribai par labu,
bet tēē 3 rubl., to wini maksā tā Komisijas lozekti, nahk
Mūs. Komisijai par labu. Eenahkusho naudu Komisija
leeto sawām wajadsibām.

6. Mus. Kom. šapulzejas wismasaf weenreis katrā mehneši noteiktā deenā, isņemot junijs, juls un augusta mehnešus. Lihdi 15. dež. Mus. Komisijai janodod gada pahrskats par šaweem darbeem Rīgas Latw. Beedribas preefšchneekam preefšch nodrukafchanas gada pahrskatā.

Peesih me I. Ja buhtu wajadšigs, Komisija war beefšhati šapulzetees, preefšchneekam šafauzot.

Peesih me II. Lai gan pa wafaras laifu nenoteef Komisijas šahrtejas šapulzes, tad tomehr isdewigā laikā preefšchneeks šafauz wismasaf weenreis Komisijas šapulzi, lai pee tās waretu nemt dalibu ari tee lozekli, kas nedšihwo Rīgā.

§ 7. Musikas Komisijas lozekli dabun par gadu beš atlihdsinafchanas, isņemot leelafus trahjumus, Mus. Kom. isdotas grahmataš.

§ 8. Musikas Komisija dabun šawus lihdselkus no:

- 1) neaifkarama 3000 rbl. leela pamata kapitāla prozenteem;
- 2) Komisijas lozeklu gada naudaš;
- 3) atlikuma uo pahrdotām grahmatam,
- 4) isrihfojumeem (konzerteem uc.) un
- 5) dahwajumeem.

Peesih me I. Pamata kapitāls pats isleetajams tikai ar Rīg. Latw. Beedribas runas wihru šapulzes atšauju, preefšch tā wajadšigs $\frac{2}{3}$ balšu wairuma.

§ 9. Rīgas Latw. Beedr. atšauj Musikas Komisijai wajadšigās telpas preefšch šehdem un pehž eefšehjas ari preefšch promem par wolti, bet no isrihfojumeem Beedriba dabun atlihdsinajumu.

10. Preefšchneeks, waj, ja wiņšch buhtu aifšawets, wina weetneeks wada Komisijas šehdes. Preefšchlikumi, kas šaweenoti ar naudas aifdewumeem, masafais 1 nedetu eepreefšch eefneefsami preefšchneekam, kurfch tad tos leef uf deenas šahrtibas.

§ 11. Isdewejam (redaktoram) ja-apgahdā wiši drufas darbi, korekturas u. t. pr. Par šcho darbu wiņšch dabun ihpaschu atlihdsinajumu pehž Mus. Kom. apšpreeduma.

§ 12. Kaseerim jafanem wisa eemakfatà nauda, jawed kafes grahmataš un jaisdara ismakfajumi pehz Romisijas nošpreeduma pret rehšineem un kwihtēm ar preefšchneeka paraštu.

§ 13. Archiwaram jafanem wiš Mufik. Romisijai nodoti manuškripti un grahmataš; par šcheem winam ja-fagatawo ihpašchs katalogs, kur uššihmeti wiš eenuhkušchi waj nodoti un išdoti manuškripti, grahmataš w.

§ 14. No dirigentu šapulzes atwehletais dšeed. šwehtku atlikums (pamata kapitāls), kà ari zitas naudas ņumas jaušglabà Rigas Latw. Beedribas kašē, M. L. B. runas-wihru šapulzes pahrwaldibà.

Dšeedašchanaš un mušikaš kori Kurfemē un Widsemē.

Šchi nodata eerihkota ar noluhku šawahkt statistiškāš ņinaš par mušku dšeed. un mušikaš koreem. Tahdaš ņinaš wišai derigaš un wajadšigaš, lai iššinatum, kašdā šahwoški atronaš mušku wofalà un instrumentālā mušika; bet tās naw šawahkamaš tikai weenā, diwoš gados. Pateiškamees wišeem teem dirigentu kungeem, kuri mušs šchai ņinā laipni pabalstijušchi, zeram jo projam eeguht wehl plašchakaš ņinaš par mušku koreem. Tadeht wišus, kam ruhš latw. garigā dšihwe, attihstiba, zentiba, luhgtin luhdšam nahkotnē peepalihdset pilnigaku darit šcho nodaku, kura tagadejā šaraktā ween wehl nekahdi newar pašneegt ziš neziš drošchu pahrškatu par wišpah. koru šaštahwu.

Kori šakahrtoti alfabetiškā kahttibā.

A. Kurfemē.

1. Muzees, Leel-, dšeed. beedribas „Rošchulejaš koriš“ (j. un w. loriš). Beedriba dib. 1881. g. un apššipr. 1883. g. Dšeedataju šaštahws: šopranā 4 dšeed., altā 4, tenorā 5, bašā 5 dšeed. I. tenorā 5, II. tenorā 4, I. bašā 4, II. bašā 4 dšeed. Pawišam 25 dšeedataji.
2. Bāchmana mušikaš koriš. Šaštahws: I. wiolina, II. wiolina, wiola, bašso, flauta, klarineta, tromba I. un II. Pawišam 8 mušiki. — Wadoniš: J. Waldmans.

3. B i f f u l a t w. dseed. beedr Dib. 1878. g. 24. jūnijā
— 1881. g. apstiprinata 1. septembrī. Vītru foris:
pee I. tenora 6, II. tenora 6, I. bafā 6, II. bafā 6
dseed. Pawišam 24 dseed. — Wadonis: Žeronu Karliš.
4. B r a m b e r g u j. foris. Dseedataju sastahws: soprana
7 dseed., altā 4, tenorā 4, bafā 6 dseed. Pawišam
21 dseedatajs. Wijoli fpehlē 6, ehrges 2, flaweeres 1.
Labi nošču pašineji 12, pušlihdš labi — 4. — Wa-
donis: J. Waldmans.
5. B o r n s m i n d e s jaukts foris. Dibinats 1889. gadā.
Sastahws: soprana 10, altā 8, tenorī 7, bafā 10
dseed. Pawišam 35 dseed. Pušlihdš labi nošču pašineji
8, no teem 6 fpehlē wijoli. — Wadonis: J. Schibeikš.
6. D a l b e s jaukts foris. Ne-apstiprinats. Dib. 1888. g.
Dseedataju sastahws: soprana 8, altā 5, tenorī 8 un
bafā 7 dseed. Pawišam 28 dseed. Labi nošču paši-
neji 7, no teem 4 fpehlē flaweeres, 1 ehrges. —
Wadonis: Wagneru Jekabs.
7. D i g n a j a s jaukts foris. Ne-apstipr. Dib. 1884. g.
Dseedataju sastahws: sopr. 6, altā 4, tenorī 8, bafā
10. Pawišam 28 dseed. — Wadonis: A. Šafne.
8. D u n d a g a s dseed. j. foris. Dib. 1869. g. Koris
wehl ne-apstiprinats, bet apstiprinaščanai eefneegts
statutu projekts no „Dundagas dseed. beedribas“, pee
kuras peeweenofees ari „mušikas foris“ (dib. 1884. g.,
wadonis Adamowitšču Jahnis). — Wadonis: Jahnis
Dreibergs.
9. E r z o g u - L a v š k a l n e s dseed. beedr. j. un w. foris.
Sastahws: soprana 9, altā 8, tenorī 8, bafā 8;
I. ten. 4, II. ten. 4, I. bafā 4, II. bafā 4. Pa-
wišam 33 dseed. Notes prot wiš; 4 dseed. fpehlē
wijoles, 1 baš, 1 basuni. — Wadonis: K. Preede.
10. E h r b e r g e s jaukts foris. Dib. 1885. g. Sastahws:
soprana 8, altā 6, tenorā 6, bafā 8 dseed. Pawišam
28 dseed. No teem 8 fpehlē kašdu mušikas instrumentu.
— Wadonis: Školotajs J. Orle.

11. *Cezawass, Zeel-*, dseed. beedr. w. foris. Koriš dib. 1868. g., beedr. apstipr. 1871. g. Sastahws: I. tenorā 9, II. tenorā 7, I. basā 7, II. basā 10 dseed. Pawišam 33 dseed. Labi nošču pašineji 3, pušlihdslabi 1; no teem 2 špehlē ehrges, 1 flautu, 1 wijoles. — Wadoniš: Skolotajs J. Schitka.
12. *Gaweeses* jaukts koriš. Ne-apstipr. Dib. 1888. g. 14. junijā. Pastahw iš 20 dseedatajeem. — Wadoniš: Legšdu Ingus.
13. *Grentšču* jaukts koriš. Dib. 1885. g. Sastahws: šopranā 12, altā 6, tenorī 5, basā 8 dseed. Pawišam 31 dseed. Labi nošču pašineji 6, pušl. labi 5; no teem 2 mušiki, 2 špehlē wijoles un drušku ari flaweeres, 1 flautu, 1 klarineti. — Wadoniš: školotajs J. Weitholds.
14. *Greenwaldes* jaukts koriš. Dib. 1889. g., apstipr. beedribas koriš. Sastahws: šopranā 6, altā 6, tenorā 8, basā 6. Pawišam 26 dseed. Labs nošču pašinejs 1, pušl. labs 1, wijoli un basi špehlē 1. — Wadoniš: škol. Welzers.
15. *Jekabščtates* šabeed. beedribas jaukts un wiħru koriš. Beedribas štatuti apstipr. 1886. g. Koriš pastahw no 1884. g. Dseedataju — 4 kundšes un 12 fungi. Pawišam 16 dseed. — Wadoniš: J. Biks.
16. *Jelgawas* Latw. Beedribas j. un wiħru koriš. Beedriba dib. 1879. g. Apstipr. 1880. g. Dseedataju šastahws: šopranā 6, altā 4 dseed.; tenorī 6, basā 6 dseedataju; I. ten. 5, II. ten. 4, I. basā 4, II. basā 6 dseed. Pawišam 29 dseed. — Wadoniš: Straumes Jahnis.
17. *Kruħtes, Dišč-*, jaukts koriš. Dibinats 1889. g. Sastahws: šopranā 6, altā 5, tenorī 7, basā 6. Pawišam 24 dseed. Labi nošču pašineji 6, pušlihdj labi 12; no teem špehlē klarineti 1. — Wadoniš: škol. Fr. Fiščers.

18. Kurmenes pušteju kapele. Dibinata 1889. gadā.
Sastahws: 3 forneti, 2 alti, tenora-rags, tuba un
leelās bungas. Pawišam 8 mušiki. — Wadonis:
J. Landskorowfskis.
19. Kurfišchu labd. beedr. jaukts un wihru koris.
Dib. 1882. g. Apstiprinata beedriba. Dseedataju
fastahws: sopranā 8, altā 7, tenori 9, basā 10;
I. tenori 6, II. ten. 4, I. basā 4 un II. basā 5
dseed. Pawišam 35 dseed. Puslihdj labi nošču
prateji 3; no teem 2 spēhlē drušku ehrgeles un wijoli,
1 flaweeres. — Wadonis: fkol. T. Needre.
20. Kr. Mišas dseed. koris. Dib. 1884. g. Ne-apst.
Dseed. fastahws: sopr. 4, altā 5, tenori 6, basā
5 dseed. Pawišam 20 dseed. — Wadonis: Kirsteina
Utis.
21. Rogales jaukts koris. Dib. 1885. g. Ne-apstiprinats.
Dseedataji: sopranā 8, altā 7, tenori 4, basā 7.
Pawišam 26 dseed. — Wadonis: Wafelneeks.
22. Dktes-Jgenes-Garlenes jaukts koris. Dib.
1890. g. Dseedataju fastahws: sopranā 6, altā 6,
tenori 8, basā 8 dseed. Pawišam 28 dseedataji. —
Wadonis: J. Sarschants.
23. Dsolneeku jaukts koris. Dib. 1879. g. Dseed.
fastahws: sopranā 12, altā 8, tenori 10, basā 13.
Pawišam 43 dseedataji. Nošču pašineji 7; no teem
spēhlē: 2 — flaweeres, 3 — wijoles, 1 — harmoniumu,
1 — monochordu. — Wadonis: Sprukowfskis.
24. Petertales-Snapju jaukts koris. Dib. 1884. g.
Dseed. fastahws: sopranā 7, altā 8, tenori 8, basā 9.
Pawišam 32 dseed. No teem spēhlē flaweeres 2,
daščadus instruments 7. — Wadonis: J. Skurbe.
25. Raħwas jaukts koris. Dib. 1885. g. 5. majā.
Ne-apstiprinats. Dseedataji: sopr. 10, altā 8, ten. 9,
basā 12. Pawišam 39 dseed. — Wadonis: Andrejs
Janšons.

26. *Ranķu jaukts koris.* Dib. 1890. g. *Sastahws:* sopranā 8, altā 7, tenorī 6, basā 7. *Pawīfam* 28 dseed. *Labi nošču pašineji* 8, *pūsl. labi* 10. *No teem* 2 *pūslīhds labi spēhlē ehrgēles*, 1 *wijoli.* — *Wadonis:* skolotajs *Spehķaimu Jahnīs.*
27. *Rundales j. koris.* Dib. 1879. g. *Ne-apstiprinats.* *Dseedataji:* sopranā 8, altā 7, tenorī 6, basā 10. *Pawīfam* 31 dseed. — *Wadonis:* J. Rosenbergs.
28. *Saldus Sadrauds. b. jaukts koris.* Dibinats 1886. g. *Sastahws:* sopranā 7, altā 5, tenorī 6 un basā 6. *Pawīfam* 24 dseed. *Labi nošču pašineji* 6, *pūsl. labi* 3; 3 *spēhlē klawēeres waj ehrgēles*, 3 *bes šcheem instr. ari wehl wijoli.* — *Wadonis:* skol. *Breeschu Jekabs.*
29. „*Saffanass*“ (*Chdoles dseed. beedr.*) *jaukts koris.* *Apst.* 1888. g. *Dseedataji:* sopr. 6, altā 4, tenorī 5, basā 6. *Pawīfam* 21 dseed. — *Wadonis:* Kreims.
30. *Saules-, Wež-Jaunlabd. beedr. koris.* Dib. 1889. g. *Apst.* 1889. g. *Dseedataji:* I. tenorī 5, II. tenorī 3, I. basā 3, II. basā 5. *Pawīfam* 16 dseed. — *Wadonis:* J. Kalniņš.
31. *Šehrenes jaukts koris.* Dib. 1880. g. *Dseedataji:* sopr. 7, altā 4, tenorī 6, basā 7. *Pawīfam* 24 dseed. — *Wadonis:* A. Baltzaris.
32. *Stelpes dseed. beedr. j. koris.* Dib. 1879. g., *apstiprin.* 1884. g. *Sastahws:* sopranā 8, altā 5, tenorā 5, basā 7 dseed. *Pawīfam* 25 dseed. *Stin labi nošču prateji* 3, *pūslīhds labi* — 8; *no teem spēhlē wijoli* 2. — *Wad.:* skol. *Etrautneeku Jahnīs.*
33. *Salās dr. dseed. beedribas wihru un jaukts koris.* *Beedriba* 1883. g. *apstiprinata.* *Dseedataju sastahws:* wihru kori 20 dseed., j. kori 30 dseed. — *Wadonis:* skolot. R. Schuberts.
34. *Uhsinu dseed. beedribas j. koris.* Dibinats 1882. g. *Beedriba apstiprinata* 1890. g. *Dseed.*

fastahvš: sopranā 5, altā 3, tenori 6, basā 6 dseed.
 Pāvīfam 20 dseed. Labi nošču pašineji 4, pušlihdi
 labi 2. Mūsikas instrumentus špehlē 5. — Wad.
 fkolot. Roberts Wulfs.

35. Wallēs wiħru foris. Dibinats 1881. g. Re-apst.
 Dseed. I. 4, II. 3, I. 4, II. 4. Pāvīfam 15 dseed.
 — Wadonis: M. Grünbergs.

36. Wentšpils Sadr. Beed. foris. Beedriba apst.
 1881. g. Dseedataji: sopranā 9, altā 6, tenori 6,
 basā 9. Pāvīfam 30 dseed. — Wadonis: Jndriķis
 Sprogis.

37. Wilzeneeku j. foris. Dibinats 1886. g. Re-apst.
 Dseedataji: sopranā 5, altā 4, tenori 5, basā 5.
 Pāvīfam 19 dseed. — Wadonis: Wafelis.

B. Widsēmē.

1. Alderkašču = Plateres = Taurupes labdar.
 beedr. jaukts foris. Dibinats 1888. g. 13. nov.
 Apst. Dseedataji: sopranā 8, altā 6, tenori 5, basā
 6. Pāvīfam 25 dseed. — Wadonis: Bergu Jahnis.

2. Rr. Breesču jaukts foris. Dibinats 1880. g. 15.
 majā. Re-apst. Dseedataji: sopranā 5, altā 7,
 tenori 6, basā 7. Pāvīfam 25 dseed. — Wadonis:
 J. Hollanders.

3. Behču labd. beed. j. foris. Rā dseed. beedriba
 dibināta 1865. g., kā labdarības beedriba 1875. g.
 Dseedataji: sopranā 10, altā 6, tenori 4, basā 6.
 Pāvīfam 26 dseed. — Wadonis Smilgā.

4. Jonatana beedr. j. foris (Rigā). Beedr. dibināta
 1870. g. Apst. Dseedataji: sopranā 8, altā 6,
 tenori 6, basā 8. Pāvīfam 28 dseed. No teem
 20 dseed. beigušči Wiegnera šagatawoščanas kursu.
 — Wad. E. Frehmanš.

5. *Kalna m. dseed. beedribas j. foris.* Beedriba dibināta 1889. g., foris 1884. g. Statuti eefneegti apstip. Dseedataju: sopranā 9, altā 7, tenorī 7, basā 7. Pawišam 30 dseed. — Wadonis: P. Sihka.
6. *Krapes puhteju kapele.* Dibināta 1884. gadā. Sastahws: Es-klarinette, fornets ā piston, 2 alti, B-trompete, tenors, Es-tuba un bungas. Pawišam 8 musiki. — Wadonis: J. Ule.
7. *Lisumas dseed. un musikas beedriba.* Beedr. apst. 1887. g., dseedaschanas foris dibināts 1886. g. Dseedataju: sopranā 8, altā 8, tenorī 6, basā 8. Pawišam 30 dseed. — Wadonis: J. Mišinsch.
8. *Mableenas puhteju kapele.* Dib. 1890. g. Sastahws: 6 bleka, 2 koka instrumenti (kahdi?). Pawišam 8 musiki. — Wadonis: Andr. Kleinbergs.
9. *Kr. Preekules j. foris.* Dib. 1888. g. Ne-apstipr. Dseedataju: 12 seeweefchi, 8 wihreefchi — pawišam 20. — Wadonis: W. Melbahrdz.
10. *Roses, Jaun-, jaukts un wihru foris.* Dib. 1876. g. Sastahws: sopranā 7, altā 5, tenorā 6, basā 6 dseed. I. tenorī 3, II. tenorī 3, I. basā 2 un II. basā 4 dseed. Pawišam 24 dseed. No teem 16 labi nofchu pasineji, 8 puslihdz labi; no teem fpehlē flautu 1, klarneti 1, gitari 2, ragus 2, wijoles 9 un klaweeres 15. — Wadonis: Dsoliku Dawis.
11. *Roses, Jaun-, puhteju kapele.* Dib. 1869. g. Pastsahw no 8 musikeem. — Wadonis: P. Bluhms.
12. *Sprehstinu Latw. Palihdsibas beedr. j. foris.* Dib. 1889. g. Beedriba apst. 1888. g. Sastahws: sopranā 9, altā 7, tenorā 7, basā 9 dseed. Pawišam 32 dseed. — Wadonis: Meesichu Peteris.
13. *Striku jaukts foris.* Dibin. 1884. g. Sastahws: sopranā 9, altā 5, tenorā 6, basā 7 dseed. Pawišam 27 dseed. No teem 2 jaunfundses un 3 fungi musikas prateji. — Wadonis: skol. Kofchu Karlis.

14. *Waltera j. f. (Rigā). Dib. 1876. g. Re-apstīpr.*
Dseedataju: ap 30. Kopj pa leelakai daļai garigu
dseedafchanu. Kora preekščneeks: Pāvila basnīzas
mahžitajs R. Walters. — Wadonis: J. Dsolinsč.
15. *Wiegnera j. foris (Rigā). Dib. 1. nov. 1890. g.*
Sastahvs: I. sopranā, II. sopranā 3, I. altā 2, II.
altā 3, I. tenorī 5, II. tenorī 4, I. basā 4, II. basā 5.
Pāvīfam 32 dseed.; to starpā 4 jaukti un 2 wiħru
solo-kwarteti. Wiši labi nošču prateji. Wadonis:
Wiegneru Ernests.
16. *R. Wiškaļu dseed. beedr. j. foris. Dib. 1885.*
g. Apst. Dseedataju: sop. 7, altā 6, ten. 6, basā 7
— pāvīfam 26. — Wadonis: M. Augusts.

C. *Witebskas gubernā.*

1. *Krišburgas = Ungur m. w. un j. foris. Dib. 1875.*
Re-apst. Dseedataju pāvīfam 24. — Wadonis: P.
Apfens.
2. *Krišburgas jaukts foris. Dib. 1867. g. Sastahvs:*
sopranā 7, altā 8, tenorā 8, basā 10 dseed. Pāvīfam
33 dseedataji. No teem ir weikli nošču lašitaji 12,
itin weikli 5; wijoles spēhlē 4, fornetu à pistonu 2.
— Wadonis: gruntneeks P. Grūnfeldts.

Musikas Rakstu Krājuma Saturs.

	Lap. p.
I. Par wairakbalstīgas musikas attīstīšanos	3
II. Rahds wahrds par wijoli	12
III. Mehginajumi pahrلابot lihdššchinejo klawiaturu	14
IV. Melografs un melotrops	17
V. Muhšu gadu-simtena klaweeru musika	18
VI. Par dšeedaššanu muhsu tautas školās	22
VII. Domas par foru eestudeššanu	39
VIII. Latwju musikas druwa. (II. Tahlafee darbeneeki latwju musikas lauka: Baumanu Karls)	42
IX. Šs šaganini dšihwes	50
X. Rists un tšigani	53
XI. Anekdots is Šchopena muhsa	55
XII. Pirmais un pehdejais Adagio	58
XIII. Musikas graudini.	61
XIV. Druškas	63
XV. Kreewu komponisti un darbeneeki musikas lauka	64
XVI. Latweešu komponisti un darbeneeki musikas lauka	73
XVII. Žitu tautu eewehrojami komponisti un musiki	76
XVIII. Regulas, ka italeešu wahrdi išrunajami	79
XIX. Wairaf leetojamee šweschwahrdi musika	80
XX. Par musikalā ihpašchuma teesibam Kreewija	95
XXI. Konserwatorijas Kreewija	99
XXII. Musikas instituti Baltija	106
XXIII. Rīgas Latv. Beedr. Musikas komištjas šahrtibas rullis	108
XXIV. Dšeedaššanas un musikas fori Rursēmē, Widsēmē zc.	110



Adreſes:

Muſikas ūkolotaji:

Wiegneru Ernests, Rīgā, Suworowa eelā Nr. 10.

A. Siegmunds, Jelgavā, Saķajā eelā Nr. 30.

Štraumes Jānis, Jelgavā, Katoku eelā Nr. 21, 2 tr.

NB. Wehstules adreſejamas uſ „**Tehwijas**“ redakciju Jelgavā.

Muſikas kori:

Bādmana ūtihgu muſikas koris,

pastahwoſhs no 8 perſonam (wajadsibas briedi war paplaſchinates lihds 20 perſonu), katrā laikā dabujams wiſadeem gadijumeem: ſamiliju godibam, priwat-iſrihkojumeem, beedribu konzerteem, teatreem, ballem un baſchadeem leelateem ſarihkojumeem. — Sarakſtiſchanās iſdarama adreſejot: **J. Waldmanu**,

Brambergē, чр. Митаву и Добленъ.

Krapes muſikas koris,

puhteju kapele no 6—8 wihru un wairak, ūtihgu m.koris no 4—8 wihru un wairak. Nolihgumus ar rakſtu waj perſonigi iſdara

J. Ulle,

Krapes muiſchās frogā, чр. ст. Ремеperгофъ.

Uſnemos ehrgesu un flateeru

tihrfanoſchanu.

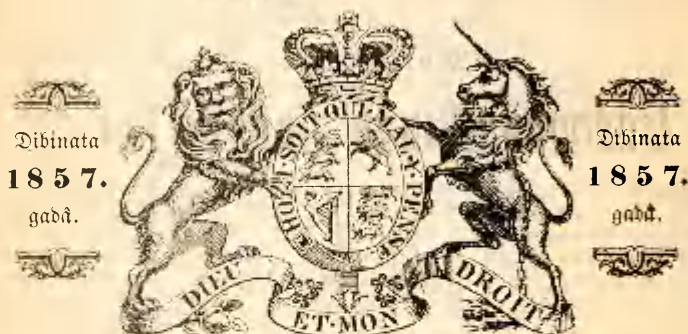
Apſtellejumus lihdsu peefuhtit man zaur wehſtuli, waj nodot Jelgavā, **Palejas** eelā Nr. 3, **Friederichs f. weikalā**.

A. Jenschewizs,

Sodu-Sefawas baſnizas ehrgelneeks.

Adreſe: чр. Митаву и Эллей.

Wifnwezaka un pilnigaka
anglu magasina
J. Redlich, Rlgâ,
Kalku eeld Nr. 1.



== Leels irahjums ==
anglu, wahzu, frantschu, amerikann un
freewu pretschu,
kâ ari

wifi lîihgu un puhshamee instrumenti:

leelbafes, pusbafes, wijoles, tſchelloz un wijoles $\frac{1}{1}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ leelumâ; harmonikas un konzertinas no $2\frac{1}{2}$ —50 rbl. gabalâ; wehja-kofles, zitaras jeb zimboles, gitaras, klar-netas, flautas jeb ſtabules, basunes, tubas, trompetes, cornet a piston, medneeku un pasta ragi; ſnuiguki (bogeni) preeſch baſem, pusbaſem un wijolem, ſnuiguku ſari; ihte-nas Italijas un wiſlabakas Wahzijas ſtihgas preeſch baſem, pusbaſem, wijolem, gitaram un zitaram; ſihda kwintes.—Wifi zitadi daifi un rihti preeſch muſikas kopſchanas dabujami pilnigâ iſwehlê un **par mehrenam zenam.**

Pirumis musikas instituts Rigâ.

Protectors :

Wina Ekfelenze Widsemes gubernators

Michails Aleksejewitschs Sinowjews.

Sauni mahzibas kūrī šahkas katra 1. aprīlī un 1. oktobrī.

Mahzibu preekschmeti: flaweeru spehleschana, dseedaschana (solo un kopdseedaschana), kora-dseedaschana, wiwi leetojamee stihgu un puhshamee instrumenti, harmoniums, stihgu kwardets, orkestriš, harmonijas-mahziba, mušikas katechisms, spehle-schana no partituras, dramaturgija un preekschlasijumi, ka ari pilniga isgahitoschana teatrini.

Instituts dod isdewibu speziali isglihtotees par musikas, kà ari dseedaschanas=skolotajeem un skolotajàm.

Skolas nauda par gadu (eerehkinot peemafšu par notem 2c.):

par fopigu mahzibu 45 rubl.,

„ solo mahzibu (pilnu stundu) 78 „

" solo " (pus ") 54 "

Mašajama trišs lahgās. Wišas tuwafas šinas pašneeds direktors
Emils Siegerts.

Emils Siegerts.

== Musikalijas ==

dabujamāṣ azumirflī waj peḥḥ 10 deenu pagaidas

Rigā, Kapteina grahmatnizās,

Zeelaja Rehninn eela Nr. 10 un Marijas eela Nr. 13

(Berga basarâ).

 Pa pastu pastellejot japeeleef us 1 rbl. **10 fap. porto.**

Jurjann Peteris,

Rigâ, Sumoroma eelâ Nr. 36, kort. 4,

isbara flaweeru tihrfkanofchanu (stimeschanu), ka ari
wifadas flaweeru reparaturas par mehrenam zenam.

Turpat pahrdodamas arweenu



leetatas klameeres.



Ari 1891. gadā Zinibas un rakstneecibas menesraksts **AUSTRUMS**

iznaks vismazak 4 drukas lokšņu leelumā reiz mēnesī līdz mēneša 15. deenai.

Austrums centisees pec ta paša merķa un pa to pašu ceļu, kā līdz šim, macidams to, kas labs, daiļš un derīgs, un atgaipadams to, kas kaitīgs, nejauks un ļauns.

Austrums nesis netikveen kodolīgus stastus, daiļus dzejas gabalus, tiklab originalus, kā tulkojumus, un nopeetnas un jautras kompozīcijas, bet ari veeglā, vispareji saprotamā valodā saceretus rakstus iz visam zinības nodaļam un eeveros pee tam sevišķi to, kas musu zemkopjeem derīgs un vajadzīgs, parrunadams, cik beeži tas veen bus eespejams, daždazadas lauksaimneecibas vajadzības.

Austrums dos aizradijumus un pārspreedumus par latveešu valodā iznakušām beletristikas un zinības gramatām, nelikdams svaru uz tam, kas tās sarakstījis, bet veenīgi uz tam, kads tām svārs un nozīme, labums vaj ļaunums preekš latveešu tautas.

Austrums pasneegs jautribas mīletājeem humoristīgus un zātīriskus rakstus, bet tikai tadus, kas neaizkar tikumību un nepaleek personīgi.

Austrumā beidzot atradīs veetu daždazadi uzdevumi, kas veicina apķerību un nodarbina domašanu, to starpā dāzi ar premijām.



Tagad, kur **Austrumam** dota atļauja, puškotees ilustrācijām, tas ari pulesees viseem spekeem, lai šo atļauju godam īsleetatu un pasneegtu saveem lasītājeem arveenu bagātāki bīdes, pee kam tas lukosees sevišķi uz tam, ka ilustrācijas taptu jo projam glitakas un košakas. Tā ka **Austruma** abonentu skaits pedejā gadā eeverojami peepemees, tad ir cerība, ka tas ari jaunajā gadā vel peeaugs un caur to radisees eespeja, mēnesrakstu padarīt deen no deenas kuplaku. Sevišķi bīžu daudzums un kreetnums atkarasees no tam, cik leels bus abonentu skaits, jo ilustrācijas, sevišķi labas, prasa plašakas rocības.

Uzsakot 7. gadu, redakcija pulesees, cik veen varedama, labot to, kas vel labojams, lai varetu arveenu vairak tuvotees spraustajam merķim, pee kam tai apsoliņūši savu palīgu musu labakee rakstneeki.

Austrums nesis citu rakstu starpā šādus: Leepenī. Garš originalstasts iz latveešu jaunlaiku dzīves no Ramanu Aleksandra. — Iz tautas bīžu galerijas IV. No mazam deenam. Telojums iz latveešu dzīves no Apsīšu Jekaba. — Vectevs. Telojums iz latveešu dzīves no Doku Ata. — Dzīrnu akmenis. Sacerejis Lerchis-Puškaitis. — Zeibota episkee dzejojumi no Teodora. — Cik neveselīgs šo laiku seeveešu apgerbs no P. Kalnīpa. — Atmīpa. Psihologisks apcerejums no Bīderu Japa.

Maksa paleek ta pati: par gadu 3 rbl. — kap.

" pusgadu 1 " 70 "
" burtņicu — " 30 "

 Kas pastelēs 10 eksemplāru uz veenu adresi, tas dabūs peesūtītus 11 eksemplārus. 

Ari senakee gada-gājumi vel dabujami un maksā: 1885 g. 2 rbl. 50 kap.

1886., 1887., 1888., 1889. un 1890. g. a 3 rbl. **=====**

A pstellejumi teek visatraki īzpildīti no „Austruma“ ekspedīcijas Jelgavā, Sieslack'a drukatavā. (Въ городъ Митаву въ типографію Зислава въ экспедицію журнала „Austrums“.) Bet ari katra cita labāka gramatā pārdotava peepem apstellejumus. Kas kvītu grib dabūt īzsūtītu, tam jāpeeleek 7 kapeiku pastmarka.

Redakcijas adrese: Въ г. Москву, Сыромятники, Кривой переулкѣ, домъ Молчанова, Редактору-Издателю лектору Я. ВЕЛЬМЪ.

Politiskais un literariskais nedetas laikraksts

„Tehwija“

ar fenišķu peelikumu par bīškopību īsnākdams Jelgavā ari 1891. g. nestis, tapat tā agrākos gabos, finas un pahrspreedumus par swarigateem notikumeem eekshsemē un ahrsemēs. Des tam „Tehwijas“ flejās atradišes plaščaki išķaidrojumi gan par tautas fainneezību — fenišķi par fempopību, ruhpuceezību un tirdz-neezi, — gan par školas un teefas leetam, pee tam, eewehrojot fchi laita swarigās reformas, uš pehdejām taps greesta it feniščka wehriba.

Žaur originalfinojumeem gan no Kursemes un Widsemes, gan no Eekschkreewijas un žitām malam, „Tehwija“ eepafihstinās ņawus laņitajuš ar swarigatajeem notikumeem, panahņumeem un attih-ņibas wirseeneem paščā dņimtenē, tā ari ahrpus dņimtenes robeņam.

Žaunatos panahņumus daščās finibās „Tehwija“ žentifees pawehņtit ņaweem laņitajeem popularā formā un ņetojot mahņņlas attihņitibai pee latweeņcheem, paņneegs finas un pahrspreedumus par teatri un muņiku.

„Tehwijas“ ņeketouā atradišes derigi ņahņti, humoristigi rakņteeni un daščadi ņihņumi laita ņaweņlim.

Žeepaturot ari uš preeņņu ņawu tagadejo formatu — 2½ liħdņ 3 loņņhu leelumu — „Tehwija“ matņā:

Ar peeņuhtičhanu:

par 1 gadu 3 rēķ. — ņap.

„ 1½ „ 1 „ 60 „

„ 1¼ „ — „ 90 „

Jelgavā nouemot:

par 1 gadu 2 rēķ. 20 ņap.

„ 1½ „ 1 „ 20 „

„ 1¼ „ — „ 70 „

===== Sludinajumi par ņihņu rakņtu rindinu 8 ņap. =====

Uš ņatreem 10 eekņemplareem, ņas paraņņiti uš weenu adreņt, tiņs peeņuhtičs weens briħw-eekņemplars.

Paraņņitijumus un ņludinajumus nem pretim redakžijā un eekņpedizijā. Wehņtules ar paraņņitijumeem un ņludinajumeem ja-adreņe uš redakžiju, Jelgavā, Katofu eelā Nr. 32. (Мигава, Католическая ул. № 32.)

Wiņi graħmatu weiņalneeki, žeen. mahžitaju un ņkolotaju ņungi, tā ari pagaņtu walbes top laipni luħgtaš, peeņemt paraņņitijumus.

Cand. jur. S. Žiħaņņe,
„Tehwijas“ atbildigais redaktors un iņdewejs.

H. J. Drawin-Drawneeka

grahmatu, muſikaliju un rakſtamu leetu pahrdotawa
Zelgawā, Zeelajā eelā Nr. 20,

peedahtwā ſawu bagato krahjumu wiſwiſadu

grahmatu un muſikaliju.

Apſtellejumus iſdara wiſlabaki un wiſahtaki.

Turpat ir

laſama un muſikalijn biblioteka.

— Aboneſšanas noſazijumi wiſlehtakee. —

H. J. Drawin-Drawneeka

grahmatu, muſikaliju un rakſtamu leetu pahrdotawa
Zelgawā, Zeelajā eelā Nr. 20.

Eſam nodomajuschi iſdot **tſhetrbalſtgu dſeesmu krahjumu**
jaukteem un wiſru koreem ar wiſrakſtu

„Lihgas kokle“.

Dſeesmas buhs dabujamas partiturās, kā ari katra dſeesma
ſewiſchi lapinās pa diwām balſim kopā. Partituru krahjums iſnahķs
burtnizās un ſaturēs tiſķlab latweeſchu, kā ari zittauteeſchu komponiſtu
labakoſ raſchojumus. Zena par lapinam buhs ļoti ſema un atſwehrs
dſeedataju koreem dahrgo noſchu norakſtiſchanu.

Sieſlada drufatawa,
Zelgawā.

J. SCHIFFERA

grahmatu un rakstumu leetu pahrdotamas

Jelgavā, Katoku eelā Nr. 13,
un Leelajā eelā Nr. 28, blakus reālškolai,
peedahvā:

Jaunas un leetotas školās grahmatas,

latwiešchu, freewu, wahzu, frantschu, latīnu, grieķu un angļu
valodā. **Wīsas latwiešchu grahmatas.** Wīsas waiadsigās
rakstamas leetas. Wīsadus pufainus papirus un laimes
wehlejumu fartis.

Latwiešchu, wahzu un freewu

lasamu grahmatu biblioteka.

Apgahdā un eerihko jaunas bibliotekas

ar toti labeem nolihgumeem.

Apgahdā grahmatu eeseeschanu un pahrseeschanu.

Beenem apstallejumus

us wīseem latwiešchu, freewu un wahzu laikraksteem un daschadeem

drukas darbeem.

Apgahdā šludinajumus.

St fewišķi apstallejumus un šludinajumus us un
preekšč laikraksta „Geshwija“.

Wspīr leetotas školās un bibliotekās grahmatas

latwiešchu, freewu un wahzu valodā.

A. Reinberga grahmatu drukatama

Jelgavā, Ceelajā eelā Nr. 17,

peenem

== wišadus drukas darbus, ==

šewišķi preekš pogaštu waldem un teefam, krahščanas un aišdoščanas kašem, beedribam u. t. t. Darbi teef ahtrakā laika par mehrenam ženam glihti pagatawoti. — Paštellejumus war ari pa pastu išdarit, pee kam ja-ušdod pareiša adrese un pasta stazija.

Paščā apgašdeenā išnākfuščas šchabdas jaunas grahmatas;

Seelpils pagasta wezakee. Statu luga peezos zehleenos, latweešču štatuweī šarakstijis Adolfs Allunans. Otrā drukā 40 kap.

Uš pawehli jakrahz! Joku luga weenā zehleenā, latwiški no J. Steglawa 20 kap.

Poltawa. Dšeja no M. S. Puščina. Prosa tulkojis M. S. 20 kap.

Žhī pehz kasham. Joku luga weenā zehleenā, latwiški no J. Steglawa 20 kap.

Dšimumdeenās dahšanas. Joku luga ar dšeedaščanu weenā zehleenā, latw. no J. Steglawa 20 kap.

Schneiderenes. Original joku luga no Adolfa Allunana. Ar dšeedaščanas notim 25 kap.

Apwaktetais inots. Joku luga weenā zehleenā, latwiški no J. Steglawa 20 kap.

Cewehrojami Latweešči. Šķizes un atzerejumi, šarakstijis Adolfs Allunans. Otrā burtniza 30 kap.
— Pirmā burtniza 20 kap.

Wifās grahm



Latweeſchu tautas ſkolam

Jurjann Andreja ſakrahtas un eerihkotas.

Saturš: 25 koraki un garigas dſeeſmas ar latwiſku un kree-
wiſku tekſtu, 25 latweeſchu tautas dſeeſmas, 7 libgo dſeeſmas, 7 rotaſas,
2 ſchuſputa dſeeſmas, goda dſeeſma, gatiku dſeeſma, 25 kreetu tautas
dſeeſmas. Wiſas dſeeſmas tā eerihkotas, ka tās war dſeedat gan 1-
2-, 3-, gan 4-balſgi.

NB. Dſeeſmas no Terbatas mahjibas apgabala ſeen. ſuratora
ſga atwehletas leetoſchanai latweeſchu tautas ſkolās. — Maſſā 40 kap.

Septindesmit tſhetrbalſgiſas garigas dſeeſmas jauſteem foreem

baſnizaš gada-ſwehtkeem — ſaſtahdijis **Kr. Vienewalds.**

Maſſa 2 rbl. 50 kap.

J. J. Steffenhagen un dehls,
Jelgawā.

Wiegneru Ernesta

Sagatawoſšanas kurs

Korn dſeedaſšana

dabujams wiſas leelaſas latw. grahmatu
pahrdotawās.

NB. Drihsumā iſnahšs otrs kuršs.